

Leto XXXIV
Št. 36

Murska Sobota
16. septembra
1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

Z regijskega posveta ZK

NA PRAGU „VROČE“ JESENI

S tremi izhodiščnimi vprašanji — kako se v zaostrenih razmerah kaže učinkovitost političnega sistema in koliko koristimo samoupravne poti za razreševanje problemov, kakšne idejne dileme in odpori se rojevajo in kako se z njimi soočamo ter kakšne načine in metode političnega dela rabimo za preseganje in spreminjanje stanja — je Geza Bačič, sekretar medobčinskega sveta ZKS in član predsedstva CK ZKS začrtal petkov regijski posvet in hkrati redno sejo najvišjega organa pomurskih komunistov v Murski Soboti. Odmerili so jo idejnopolitični presoji letošnjih in siceršnjih gibanj v gospodarstvu regije in ključnim nalogam komunistov na pragu »vročee« jesei. Kot iztočnica za razpravo je sledilo nekaj ugodnih, še več pa kočljivih pokazateljev, ki so — kot bomo videli — sila zapleteni in soodvisni, hkrati pa svarijo, da jih ne gre posploševati ne precenjevati in ne podcenjevati.

Med prvimi omenimo olidno gospodarjenje nosilcev razvoja, vzemimo le Muro, Radensko, sozd ABC Pomurka, Planiko, Avtoradgono, da vseh ne naštevamo. Sledijo otipljivi rezultati v kmetijski proizvodnji, pri čemer je Pomurje 45-odstotno izpolnilo oziroma celo za 6 odstotkov prekoračilo republiške obveznosti za odkup pšenice. Podčrtati kaže dejstvo, da regijsko gospodarstvo, kljub neugodni sestavi, ni usodno odvisno od uvoza. In ne na koncu, da se je letošnji izvoz v primerjavi z istim lanskim obdobjem bistveno zvečal (za 33 odstotkov), uvoz pa

za še več — 39 odstotkov — zmanjšal.

Nesporno ohrabrujoči podatki pa imajo tudi svojo temno stran s kar precej odtenki. Vznemirja zlasti padec kvaliteten dejavnosti gospodarjenja (ekonomičnosti, produktivnosti, rentabilnosti) in rast porabljenih sredstev, ponekod pa se kopičijo zaloge blaga in proizvodov. Dvema kroničnima bolnikoma med izgu-barji — INA-Nafti in Mesni industriji — se je letos pridružilo skrb zbujajoče število manjših, ne zane-marljivih. V naložbeni politiki še nismo zlezli na zeleno vejo in ni pretirana trditev,

da bi lahko za par obetavnih naložbenih programov skupaj nastrgali iz blagajn za najmanj 500 milijonov dinarjev.

Tako pa se še vedno najraje ženemo za »lastne« naložbe, z egoističnimi, tozgovskimi računnicami ali se utapljam v milijardnih vlaganjih, cikajoč na bančne ali blagovne kredite in »boljše čase«. Cene nam sproti uhajajo z vajeti in znova zaznavamo mrzličnost pri oskrbi prebivalstva, za kar morajo — hote ali ne — del krivde prevzeti trgovske organizacije. K vsemu se pridružuje dokaj nizka stopnja osveščenosti delovnih ljudi in občanov, za kar so najmanj trije razlogi. Preskromno množično politično delo z ljudmi, manipulacije ali vsaj poskusi manipuliranja s samoupravnim in družbenoekonomskim položajem delavcev ter pojavi zaslužkarstva. Večplastna razmišljanja, ki so sledila — vključil se je tudi izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Ivo Marenk, odgovoren za družbenoekonomske odnose in razvoj — so samo

potrdila, v kakšnih škripcih smo.

Med drugim nam še večje preglednice kot doslej zadaja nekaj nad 1500 iskalcev zaposlitve — od tega jih je kar tretjina v občini Lendava — podvrženi smo samozadovoljstvu nad doseženim (»drugje so še slabši od nas!«) in večkrat se za »kritiko vsega obstoječega« uspešno skrivajo pravi krivci. Razpaslo se je tudi nespoštovanje sklenjenih dogovorov in sporazumov in pogosto je očitno kršenje deviznih pravil igre. Razbohoteno administriranje hromi voljo ljudi in bilo bi denimo koristno izdelati analizo, kako je v resnici z delovno disciplino po kolektivih. Seveda pa se še najdejo taki, kjer so ljudje — ob dobrem gospodarjenju — voljni poprijeti ob sobotah, nedeljah ali v nočni izmeni.

Če bo zaostrena odgovornost na vseh ravneh dobila poln naslov z imenom in priimkom, bo napovedana »vročee« jesen dosti manj »vročee«.

Branko ŽUNEC

Hudo neurje nad Pomurjem

Neurje, ki je sredi prejšnjega tedna zajelo severovzhodno Slovenijo, ni prizaneslo tudi delu Pomurja. Največjo škodo je utrpelo kmetijstvo, saj so dež, veter, ponekod tudi toča uničili velik odstotek poljščin. Še najbolj so prizadeta polja v okolici Tišine in Petanjec.

Tot je nemočno obležala zlasti koruza za siliranje. Marsikje je ne hudo mogli pospraviti s kombajni, ampak le ročno. Škoda je tudi velika na strniščnih dosevkih, zlasti na prosu, ki je povsem na tleh.

Komisije krajevnih skupnosti so takoj pristopile k ugotavljanju dejanske škode. Sicer pa so gmotno prikrajšani tudi vinogradniki v Lendavskih gorah, kjer je neurje poškodovalo grozdje, trte, marsikje pa je nalive odnesel zemljo. V Lendavi, na primer, so hudoourniki naplavili zemljo kar na ulice in večino časa so porabili delavci komunalnega podjetja, da so ceste usposobile za varen promet. Voda je zalila kletne prostore milice v Lendavi, vdrla v samopostrežnico v Dolgi vasi, pritekla pa je tudi v mešalnico krmil v Lendavi in uničila ne le ogromno gotovih izdelkov, ampak tudi del strojne opreme. Škoda so ocenili na 1 milijon 500 tisoč dinarjev.

Med močnim neurjem je tudi večkrat udarila strela. 8. septem-

V bližini Črnskih mej med Mursko Soboto in Tišino je neurje prizadejalo veliko škodo kmetijcem, saj je koruza „polegla“, enako je na tleh tudi pros. Na Tišini je veter izruval celo nekaj dreves.

Foto: Š. S.

bra je treščilo v oreh ob vinski kleti Jožeta Orbana v Dolgi vasi 111. Kmalu se je vnelo tudi leseno poslopje. Ogenj je zajel tudi motorno škroplnico, 3 sode, leseno stiskalnico in drugo orodje. Škoda znaša 100 tisočakov.

Drug dan, ko se je nad Pomurjem prav tako razbesnela ujma, je strela udarila v lesen podporni stebel gospodarskega poslopja Bele

Bukovca v Kobilju, nato pa je ogenj zajel tudi ostrešje stavbe, ki meri 17 x 11 metrov. Zgorelo je tudi 15 tisoč kilogramov sena, tako da znaša škoda kar 600 tisoč dinarjev. Od tod se je ogenj razširil še na sosednje gospodarsko poslopje, katerega lastnik je Dezider Berden. Zgorelo mu je 2 tisoč kilogramov sena, sicer pa je škode za 10 tisočakov.

Š. S.

POUCNA IN OBSEŽNA RAZSTAVA

Kulturni center — Pokrajinski muzej — Murska Sobota organizira v sodelovanju z občinskim komitejem ZKS in občinskim sindikalnim svetom v soboški Galeriji razstavo 40 let socialistične revolucije Jugoslavije s poudarkom na vstaji v Jugoslaviji leta 1941.

Razstavo, ki jo je postavil Muzej narodne revolucije iz Beograda, bodo odprli v torek, 21. septembra ob 19. uri, na ogled pa bo do 4. oktobra. Razstava je doslej že bila na ogled v Moskvi in Budimpešti ter v nekaterih večjih jugoslovanskih mestih, v Mursko Soboto pa prihaja iz Maribora. Organizatorji pričakujejo, da si bodo to obsežno in poučno razstavo ogledali tudi številni delovni kolektivi in pomurski solarji.

Klopotci v Slovenskih gorah in na vinorodnih obronkih Prekmurja že pojo svojo jesensko pesem. Čas trgatve se bliža in če bo radodarno še sonce, potem ob dobrem pridelku tudi kvaliteta ne bo slaba. Foto: E. Gönter

Ob tednu boja proti kajenju

Zdrav občan — najvišja vrednota

Nedavno smo vsako leto enega izmed tednov v septembru posvetili boju proti tuberkulozi. Letos je 100 let, ko je Robert Koch odkril povzročitelja tuberkuloze. Z intenzivnim znanstveno raziskovalnim delom predvsem na področju zdravljenja in preprečevanja te socialne bolezni je uspelo močno znižati obolevnost in umrljivost za tuberkulozo posebno v deželah razvitega sveta. Dočim je tuberkuloza še vedno velik javno zdravstveni problem v razvijajočih se deželah. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije še vedno zbolijo letno za tuberkulozo cca 5 milijonov ljudi in 3 milijone umre zaradi iste bolezni. V Sloveniji dosega v zadnjih letih obolevnost in umrljivost za tuberkulozo nivo srednjeevropskih držav. Kljub doseženim uspehom zdravljenja in preprečevanja tuberkuloze v Sloveniji nas ti uspehi ne smejo uspavati. Naš boj proti tuberkulozi naj ne bo zmanjšal in naj bo usmerjen predvsem proti viru okužbe.

Po drugi svetovni vojni smo z velikimi materialnimi vlaganji v socialni napredek in varnost občanov ter z dobro razvito zdravstveno službo vidno zmanjšali obolevanje in umiranje za tuberkulozo. Na drugi strani pa nam je zboljšanje materialni standard in dobra človeška lastnost posnemanja pospešila širjenje kajenja. V začetku so kadili predvsem moški. V zadnjem času pa je razvada zajela tudi ženski spol in mladostnike.

Raziskovalci so ugotovili, da tobakov dim vsebuje več kot tisoč kemičnih spojin, ki se pri kajenju sproščajo in povzročajo nepopravljive okvare na raznih organih našega telesa. Najbolj so seveda izpostavljena dihalna. Bolezni dihal so tudi običajno na prvem mestu med boleznimi. Kolikšen je delež škodljivega delovanja kemičnih spojin na razvoj nalezljivih in nenalezljivih bolezni dihal, ne vemo. Vendar iz leta v leto ugotavljamo, da so bolezni dihal predvsem kronične degenerativne bolezni in bolezni srca ter ožilja med najbolj pogostejšimi vzroki invalidiziranja. Pa ni samo invalidnost prežgodnja delovna nezmožnost, ki družbo nekaj stane, ampak takšen invalid porabi dokajšnjo vsoto denarja iz solidarnostne blagajne zavarovancev za svoje stalno zdravljenje. Na kraju pa še prežgodaj umre. Žal danes vidimo samo koristi proizvajalcev in predelovalcev tobaka ter zvezni proračun. Nismo pa skušali izračunati izgube, ki jo imamo zaradi zdravljenja boleznih kot posledice kajenja, zmanjšanja delazmožnosti kadilcev, invalidnosti in prežgodnje smrti. Čeprav je po naši ustavi zdrav človek — občan najvišja vrednota naše družbe.

Elementi programskega boja proti kajenju so bili že večkrat izrečeni in napisani v javnih občilih. Pa si te zadane cilje ponovno pričarajmo:

- spodbujati mladino, da ne bi začela s kajenjem,
- pomagati in spodbujati bolne kadilce, da prenehajo kaditi,

- spodbujati zdrave kadilce, da čimprej nehajo s kajenjem,

- ščititi nekadilce pred tobačnim dinom v delovnem okolju, v javnih prostorih, v prometu in podobno.

Menim, da pri nanizanih programskih ciljih boja proti kajenju imajo vso prednost mladina in nekadilci. Mladino moramo vzgojiti, da ne bo kadila. In kaj smo storili doma in v naših solah, da osnovnošolec in srednješolec ne bosta kadila? Bore malo ali nič! Učitelj — pedagog in starši otroka želijo dati otroku čimveč znanja ter ga vzgojiti tako, da bo čim lažje premagoval vse ovire, ki ga čakajo v njegovem življenju. In zakaj ne bi otroka opretili za njegovo življenje tudi z zdravimi življenjskimi navadami? Tudi v mladinskih organizacijah, delovnih akcijah in sploh tam, kjer se mladi ljudje zbirajo, bi morala biti stalno prisotna skrb za zdrave življenjske navade pri mladini.

mgr. dr. Stefan GPUŠKOVNJAK

Štiri dni je bil švicarski Bern v središču svetovnega zanimanja, ko je skupina teroristov vdrla v poljsko veleposlaništvo in tam kot talce zadržala pet ljudi. Končno je posebej izurjenim policistom uspelo, da so vseh pet teroristov ujeli in rešili talce. Ko se je zadeva razpletla so ugotovili, da gre za skupnico obupanih avanturistov, ki naj ne bi imeli nobene zveze s sedanjim stanjem na Poljskem. Na sliki: na eni od tiskovnih konferenc v Bernu kjer so predstavniki švicarskih oblasti vse do razpleta zadeve na vsakršno vprašanje odgovarjali: »Ne komentiramo!«

Nepoboljšljivi zavezniki

Neka britanska družba je že četrto evropsko podjetje, za katerega so obveljale sankcije, ki so jih že bili uveljavili proti francoskemu podjetju Creusot-Loire in podružnici ameriške trdnice Dresser Industries v Franciji ter proti italijanski družbi Nuovo Pignone. Kazen čaka tudi nemško trdnico AEG-Kanis Turbinenfabrik, če bo, kot je pričakovati, v kratkem poslala v Sovjetsko zvezo opremo za plinovoda.

Washington se skuša izkupati iz težav, ki jih je sam zakuhal, in je zato najprej »Omili!« kazen — sankcije veljajo le za prodajo ameriške opreme za črpanje nafte, in ne za vso trgovino z ZDA, zdaj pa napoveduje, da utegne kazni še bolj omiliti, če bi Evropejci kar zadeva druga vprašanja gospodarskih odnosov z Vzhodom, sprejeli nekatera ameriška stališča. Minister za trgovino Macolm Baldrige je napovedal, da utegnejo napraviti takšno »zamenjavo«, če bi Evropejci nekoliko zaostrili pogoje za posojila ZSSR.

Washington je ugotovil, da bodo ameriške sankcije stale prizadeta

evropska podjetja od 75 do 600 milijonov dolarjev, ker bodo ob toliko pogodb v prihodnjih treh letih, kajpada če bodo sankcije dotlej veljale. Po teh uradnih izjavah pa naj bi bila hkrati ameriška podjetja v treh letih ob pogodb v vrednosti 600 milijonov dolarjev.

Sicer pa so številke obrobne pomena v sporu zaradi sibirskega plinovoda. Po mnenju enega izmed ameriških funkcionarjev je zadeva v resnici videti takole: »Rusi bodo navsezadnje dobili tako opremo za plinovod kot žito, nam pa bo ostal preprič za lastnimi zavezniki.«

V resnici to opozorilo pomeni: takšni primeri, ko se kanadske

podružnice ameriških podjetij iz strahu pred sankcijami odrečejo donosnemu delu, podžigajo že tako glasne zahteve, naj Ottawa naposled prepreči, da bi tuja podjetja na njenih tleh ravnala po ukazih ameriške, in ne kanadske vlade. To je tudi vzrok za srditi spor med državama, ker namerava Ottawa »kanadizirati« energijo v lastni državi.

Ameriškega stališča prav nič ne krepi docela nasprotna politika Washingtona do lastnih podjetij, ki prostovoljno, da bi si priskrbelo delo, upoštevajo gospodarski boj-kot, ki ga uvajajo druge države. Tako na primer Arabci zahtevajo od podjetij, ki poslujejo z njimi, naj ne trgujejo z Izraelom. Ameriški zakon pa prepoveduje domačim podjetjem, da bi arabskim vladam sporočili, ali trgujejo tudi z Izraelom.

Nekatera znamenja kažejo, da bo spor zajel tudi države, ki doslej niso sodelovale v tem prekanju. Iz Kanade je prispela novica, da sta se

Milijarde za obnovo Bejruta

Obnova zahodnega Bejruta, ki je bil med desettedenskiimi boji skorajda povsem porušen, bo stala 27 milijard dolarjev, je izjavil predsednik libanonskega sveta za obnovo in razvoj Mohamed Atala. Četrtno sredstev naj bi zagotovila libanonska vlada, druga sredstva pa naj bi zbrali z mednarodno pomočjo. Predstavnik OZN v Bejrutu je izjavil, da je bilo v vojni prizadetih 750.000 prebivalcev Libanona. Izraelsko državo je ta vojna stala podlugo milijardo dolarjev, stroški pa so posredno še večji, saj se je v tem času precej zmanjšal izvoz, krepko pa je upadel tudi turistični obisk.

Ameriško zunanje ministrstvo je sporočilo, da državni sekretar George Shultz v do-

glednem času ne namerava obiskati bližnjega vzhoda, čeprav so napovedali, da so možnosti za tak obisk precejšnje. V Washingtonu so bile demonstracije, na katerih je več kot 2.000 ljudi podprlo pravico Palestincev do samoodločbe.

Izraelsko letalstvo je napadlo in uničilo sirsko premično baterijo raket zemlja-zrak tipa »Sam 9«. Baterija je bila namočena na libanonskem ozemlju, poročala agencija AFP, ki se sklicuje na sporočilo predstavnika izraelske armade. Le-ta je še dodal, da bo Izrael odločno ukrepal proti vsem poskusom namestitve novih sirskih raket na libanonskem ozemlju.

»Vojna v Libanonu je dokazala, da je sovražnika mogoče premagati tudi na drugačne načine, ne pa samo z visoko tehnologijo,« je poudaril vodja PLO Jaser Arafat, ki se že dva dni mudi na obisku v Alžiriji. Arafat je v Tebesi na skrajnem vzhodu Alžirije obiskal več kot 600 palestinskih borcev, ki so sem prišli iz Bejruta.

odnosih med bogatimi državami. Zato v Washingtonu čedalje bolj vneto ugibajo, kako se bo ta spor končal.

Myer Rashish, ki je bil do pred kratkim visoki funkcionar State Departmenta, pristojen za gospodarska vprašanja, je zdaj izjavil, da Washingtonu ne kaže drugega, kot da stisne rep med noge in se kakor ve in zna spravi iz kaše, v povračilo pa lahko pričakuje nekaj simboličnih koncesij zaveznikom. »In vendar,« pravi bivši pomočnik Aleksandra Haiga, »si ne gre delati utvar, da bo ta zamotani problem že s tem mogoče črtati z dnevnega reda.«

globus

FES — Arabci ugodno ocenjujejo sklepe arabskega vrha v Fesu, ki posredno priznavajo izraelsko državo. Izraelska vlada je omenjene sklepe ocenila kot »izraz globokega sovraštva do Izraela«, libijski predsednik Gadafi pa meni, da je bil sestanek v Fesu »povsem zgrešena stvar«.

BUENOS AIRES — Argentinski veleposlanik v OZN je izjavil, da ima vsa pooblastila argentinske vlade in oboroženih sil, da v OZN zagovarja argentinsko pravico do Malvinov.

TOKIO — Kubanski zunanji minister je med enotedenskim obiskom na Japonskem poudaril kubansko prošnjo Japonski in zahodnim državam za desetletni odlog odplačila kreditov. Kuba Japonski in zahodnim državam dolguje 3,5 milijarde dolarjev.

PEKING — Kitajska je pred dnevi izstrelila svo 12. sateliti za opravljanje znanstvenih poskusov.

MOSKVA — Sovjetska zveza je japonsko-ameriške vojaške vaje ocenila kot pripravo agresije na SZ in njenim zaveznikom. Istočasno so objavili, da bodo v Črnem morju vojaške vaje SZ in vzhodnoevropskih socialističnih držav.

MOSKVA — Posebna znanstvena odprava je odšla v pogorje Pamirja iskati »snežnega človeka«. To veliko, človeku podobno bitje so iskale že druge odprave in pravijo, da so ga videli.

JERUZALEM — Načelnik generalnega štaba izraelske vojske je napovedal, da bodo še naprej napadali sirske položaje v dolini Bekaa.

KAIRO — Obisk egiptovskega predsednika Mubarak v Jugoslaviji, Rumuniji in v Franciji ocenjujejo kot prizadevanje, da za afirmacijo egiptovskih naporov za celovito rešitev palestinskega vprašanja.

V žarišču dogodkov

♦ Sodelavec Komunista Milutin Djaković je pred nedavnim opisal primer, ki ni nujno, da je samo črnogorski. Gre za tipičen primer vrednotenja iger in podcenjevanje dela.

Povod za pisanje mu je dala novica, objavljena v »Naši besedi«, glasilo kolektiva železarne »Boris Kidrič« v Nikšiću.

»Prvo nagrado — diplomu Zveze sindikatov Jugoslavije in denarno nagrado v znesku 30.000 dinarjev so prejeli delavci našega kolektiva Milosav Mišević, Novica Bulajić, Vlado Jakovčević, Vojin Djukanović, Sava Radulović in Radisav Žujović za svojo »napravo za razrezovanje valjanih plošč v Blooming valjarni«. Ta naprava, ki jo je projektirala in izdelala skupina novotarjev, je nadomestila tehnološko operacijo ročnega rezanja, kjer je poprej delalo trideset delavcev. In zadostila vsem zahtevam sodobne tehnologije. Delavci, ki so poprej z avtogrenimi aparatmi ročno rezali plošče, so poslej odrešeni težkih fizičnih naporov. Zmanjšal se je odstotek boleznih in nič več ni pogoste fluktuacije delavcev, ki je onemogočala kontinuiteto proizvodnje. Z eno besedo — začetek eksploatacije te naprave je razrešil in ukinil mnoge probleme, hkrati pa je produktivnost v valjarni zrasla kar za 60 odstotkov.«

Novice iz »Naše besede« nisem prebral v našem tisku in je tudi na televiziji nisem zasledil (lahko pa, da je v drobnem tisku zapolnila kak novinarski kotiček). Namesto tega pa iz večera v večer sledim sila reprezentativnim poročilom o naši reprezentanci (na treningih, v Španiji in na drugih dinarsko-deviznih terenih), selektorjih in trenerjih ter nogometaših in

njihovih poškodovanih meniskusih, ki so postali, sodeč po dramatičnem tonu televizijskih reporterjev, usodopolno nacionalno vprašanje, domala vprašanje našega obstoja in gospodarske stabilizacije.

Sicer pa, kaj naj bi za našo prihodnost pomenilo dejstvo, da je šeststo sjasnih kovinarjev iz Nikšića za dolge mesece mukotrpnega dela prejela ubogih 30.000 dinarjev, v primerjavi z dejstvom, da prejme en sam nogometaš »nacionalne« Budućnosti za podpis svoje zvestobe klubu — za določen čas — 1.565.000 dinarjev? Ker je obelodanila ta in še nekatere druge podatke iz sicer temačnega dosjeja svetle Budućnosti, se je služba družbenega knjigovodstva prav grdo zamerila nekaterim brezosebim osebnostim in vseskozi velikodušnim mecenom skupinskih interesov v nogometu. Le kaj je bilo treba tej službi nositi v javnost »strogo zaupne« podatke o tem, da je Budućnost svojima trenerjema Zecu in Miloševiću predala 150.000 oziroma 400.000 dinarjev, da je organizirala nezakonite tombole in samo zavoljo neplačanega davka oškodovala skupnost za 20.491.506 dinarjev, da je prišlo samo pri prodajalcih vstopnic za primanjkljaj v znesku 152.280 dinarjev, da ni najti zapisnikov o uničevanju neprodanih vstopnic, ki bi pomagali razbrati usodo vsto-

pnice v skupni vrednosti 5.072.010 dinarjev itd., itd.? Prav res, čemu je bilo treba Službi družbenega knjigovodstva »degradirati« ugled nekega takorekoč nacionalnega kluba, ki ga je — v imenu višjih ciljev — potrebno braniti, braniti tudi z denarjem, pa čeprav tujim? Sicer pa bodo odgovorni tovariši, pokrovitelji kluba in varuhi tabujev, dokazali, da je vsa ta esdekajevska zvijača naperjena zoper nacionalni prestiž in so v njenem ozadju skrite hudo sumljive pobude...

Njega dni so ta »ugled« ustvarjali (ni mi znano, ali se tovrstna praksa še nadaljuje) davki delovnih organizacij v obliki stanovanj za nogometaše. V agitaciji so sodelovali, še neidentificirane občinske strukture. Tako je bil tudi bivši Bombažni kombinat (zdaj »Titeks«), katerega delavke prizadevno predejo tenke nitke dohodka in svoje še tanjše osebne dohodke, v imenu »patriotične« obveznosti prisiljen dati nogometno stanovanje, dasiravno so njegove delavke bile — in ostale — podnajemnice v poslopih najslabše kategorije. Ta podatek sicer res »ni za tisk«, saj bi se utegnili določeni tovariši jeziti, toda kaj, ko so novinarji včasih tudi neobogljivi, pa naj delajo pokoro.

Leta in leta umetno napajano podnebnje igralsko-estradnega in besedovske-

ga žonglerstva je v mladi rod vcepilo iluzije o lagodnem življenju brez dela ter averzijo zoper delo, še posebej proizvodno delo. Ni potrebno biti sociolog, da razbereš motive za odklonilni odnos mladih zoper šole, v katerih poteka izobraževanje za delavske poklice, ali pa motive za množične »bolezni« proizvodnih delavcev. Pozivi k spremembi tega odnosa kljub svoji motiviranosti ne bodo imeli nikakršnega učinka, če ne bomo poprej spremenili na glavo obrnjene lestvice družbenih vrednosti, ki dela nekega nogometaša veliko bolj pomembnega od kakega znanstvenika, postavlja frazerja nad ustvarjalca in uradnika nad proizvajalca...

V trenutku, ko progresivne družbene sile z zvezo komunistov na čelu začnejo dolgoročno, zapleteno in zelo težavno bitko, ki naj premaga vseh vrst družbene slabosti, katerih rezultat so v dobršni meri gospodarske težave, utegnejo inercija lagodnosti, brezbrzižnost in domala malodušno obnašanje razvrednotiti prenekatero koristno pobudo oziroma prizadevanje. Kot da so visoki devizni dolgovi stvar države ali njenih teles in vse pogostejše prekinjanje proizvodnje v posameznih gospodarskih organizacijah (Bombažni kombinat, Železarna, Aluminijski kombinat, Obod in pod.) skoraj interna zadeva teh kolektivov! Kot da od teh kolektivov niso odvisni tudi tisti, ki

v njih niso zaposleni, a so denar dolga leta zlahka zapravljali in se tako vedejo tudi še dandanes! Mar ni — med drugim — zgovoren dokaz za to trditev tudi dejstvo, da sta se splošna in skupna poraba v Čmi gori v prvem polletju zvečali za 45,8 odstotka v primerjavi z lanskim prvim polletjem, medtem, ko je 25.300 zaposlenih v 293 tozdihi in delovnih skupnostih v prvih štirih meseci letošnjega leta prejelo 145,7 milijona dinarjev osebnega dohodka več, kot dovoljuje družbeni dogovor o delitvi?

Človek se po pravici vpraša, ali bo — in kaj — doletelo vse tiste, ki so v letošnjem prvem polletju visoko presegli z zakonom omejene stroške za reprezentanco in dnevnice, med njimi pa so — mimo mnogostevilnih gospodarskih in športnih organizacij — tudi »posamezni« občinski komiteji ZK, »posamezni« občinski sveti zveze sindikatov, »posamezni« izvršni sveti občinskih skupščin, »posamezne« strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti in drugi anonimni. Se bo vse končalo tako, da bodo po pošti prejeli ocene in sklepe, sprejete v komisiji za družbeni nadzor pri skupščini Črne gore, kot se je dogajalo prejšnja leta? Saj gre za naše ljudi, naj vendar trošijo; tudi oni imajo pravico do svoje, nenogometne reprezentance.

Ko sem nedolgo tega Dragici Lalatović, kolegici s titograjske televizije čestital

za njen — po moji sodbi izredno angažiran — komentar o »deviznih« popotovanjih iz Črne gore, mi je grenkoba v glasu povedala, da je imela zavoljo tega nekaj neprijetnosti. Prav ji je in vsem nam, ki si dovolimo prestopati krožnice nezahtevnihih tem, kot so razprave, sklepi, obiski, turizem (tisti njegov del, vzbujajo optimizem), napovedi vremena (»Jutri bo v vsji republiki lepo in sončno vreme«) in pod.

Tudi ni lepo od nas, če pišemo o številnih uzurpatorjih družbenih zemljišč, ljudem, ki so s prodajo parcel postali milijarderji, kajti denar in vpliv gresta z roko v roki, mar ne? In prav tako ne kaže pisati o kulturnih delavcih, ki so zunaj vplivnih klanov, kajti klani bodo odprli skrivne dosjeje in jih začeli polniti z različnimi napisi javnimi sumničeni.

Skratka, na voljo je veliko prijetnejših in bolj atraktivnih tem, kot so te, ali pa denimo, avstralska volna (do katere Volnarski kombinat v Bijelom Polju zlepa ne pride), staro železo, koks, mizut, nafta, malenkosti, o katerih ni vredno govoriti. S katerih ni vredno govoriti, ljudstvo, ki se rado predstavlja v najlepši luči, pa četudi na devizni kredit (vračajo naj drugi). Sicer pa, kdo si ne dovoliti, da nas bo vznemirjal z omenjanjem nekega šnih gospodarskih težav? Važno je gojiti duha optimizma in brezbrzižja, pravzaprav ravnodušnosti. Z eno besedo — kruha in iger (četudi mi, po pravici pove-

Drage energetske zmote

Natančno deset let potem, ko se je začela energetska kriza in ko se je večina držav že odločila, da se z veliki koraki usmeri k varčevanju in zamenja nafto z domačimi energetskimi viri, je javnost pred nekaj dnevi zvedela, da smo se tu pri nas premaknili z mrtve točke. Za začetek je rudarski inštitut v Beogradu končal študijo, v kateri je rečeno, da bi približno 25 milijonov ton lignita lahko zamenjali s petimi milijoni ton mazuta, uresničitev tega načrta pa bi stala približno 200 milijard dinarjev, piše Borba.

Ali bo iz izčrpanih skladov gospodarstva mogoče iztisniti toliko sredstev, bomo še videli, vendar je to dobra priložnost, da povemo kaj tudi na račun našega znanega zaostajanja za drugimi državami. Tudi tedaj, ko je vse jasno, si vztrajno prizadevamo za nekakšno ekshibicionizem, za nekakšno svojo vizijo in poskušajmo z glavo skozi zid, če je treba, tudi na račun vsega drugega, piše Borba.

Na prvi pogled prvo z drugim nima zveze. Načrt o preusmerjanju k domačemu premogu pa bi prav gotovo stal nekaj milijard dinarjev manj, če bi ravnanje prilagodili energetski krizi. Četudi bi nekako razumeli, da so v času, ko je bila nafta poceni, mnogi uporabniki obrnili hrbet premogu, pa ni mogoče najti opravičila za to, da se je nadaljevalo po starem tudi tedaj, ko je bila velika zmota že očitna. Tako so tudi na novo zgrajene tovarne

sladkorja priklopili na mazut, kljub številnim dobronamernim opozorilom. Seveda se to pozna v ceni sladkorja, ki je najvišja na svetu.

Glas gospodarskega razuma je očitno vihal pred osebno avtoriteto zagovornikov drugačnih zamisli. Morali bi priznati napako, poudarja Borba, in storiti tisto, kar je smotrnejše, v prid vseh, kar bi bilo tudi najbolj normalno ravnanje in dokaz politično-gospodarske zrelosti. Toda pri nas pogosto velja odrekanje investicij za osebni poraz.

Bo komu odzvonilo?

Kontrola SDK je v športnih organizacijah, ki tekmujejo v prvi in drugi ligi in organizacijah mednarodnih tekmovalcev ugotovila skoraj za tisoč milijard starih dinarjev sredstev, ki so krožila na nezakonit način. O tem je naša javnost že dokaj podrobno obveščena in to za nikogar ni bilo presenečenje, saj že desetletja vemo za obstojanje črnih fondov in smo samo čakali, kdaj se bo vrč končno razbil.

SDK je bila presenečena le nad tem, da je, glede na to, da je družbeni položaj ljudi, ki so upravljali s temi klubi, zelo visok, evidenca in dokumentacija, na kateri je knjigovodstvo zasnovano pa na tako nizki ravni, v tako nedovoljenem stanju, da ni bilo mogoče ugotoviti niti osnovnega minimuma realnega stanja o bistvenih materialnih dejstvih. Ponekod knjigovodstva namreč sploh ne vodijo...

Kdo je kriv za to? Ali res samo klubska administracija, trenerji in podobno strokovno in tehnično osebje ali pa tisti, ki so bili nalogodajci? To so vprašanja, ki zdaj zanimajo tukajšnje komentatorje, športne novinarje, ki vedo mnogo več o delovanju klubov kot ostali kolege in najširša javnost, saj so menda nekateri tudi sodelovali v porabljanju nevidnih klubskih sredstev. Menijo namreč, da je vprašanje, kdo bo dovolj pogumen za postopke zoper ljudi, ki so v klubih vedrili in oblačili, pa so še vedno člani republiških predsedstev, ambiciozni predsedniki občin, člani republiških ali pokrajinskih vlad, partijskih komitejev, najuglednejših pravosodnih organov ali oblasti, direktorji velikih in močnih delovnih organizacij?

Ob branju teh dejstev, ki nam tudi niso neznana, lahko takoj zavremo pomislek, da je nadzor športnih klubov vihar v kozarcu vode, češ da bi veljalo materialno poslovanje teh klubov zanemariti sprito mnogo pomembnejšega stanja gospodarjenja v gospodarskih organizacijah in družbenopolitičnih skupnostih. Resnica je pač, da so pri upravljanju omenjenih športnih organizacij sodelovali isti ljudje, ki sicer vodijo gospodarjenje v organizacijah

PISMO IZ BEOGRADA

zdrženega dela in družbenopolitične organizacije in skupnosti in bi jim nemarnost napram družbenim sredstvom v športnih organizacijah morala biti enako tuja kot gospodarjenje v delovnih in družbenih organizacijah. Če pa jim slepomišljenje v delovnih in drugih samoupravnih organizacijah z družbenimi sredstvi ni bilo tuje, potem je naravno, da so tako delovali tudi v športnih organizacijah.

Nekateri športni novinarji sicer zastavljajo vprašanje: ali bodo ti ljudje velike družbene moči izključeni iz športnih organizacij, ki so jih bogatili in profesionalizirali na nezakonit način, vendar tisti bolj premišljeni sprašujejo drugače: „Zakaj se doslej noben sociolog ni ukvarjal s temi vprašanji?“ saj bi lahko naredil doktorsko disertacijo na to temo družbene angažiranosti, ki nam je šport oddaljevala od samoupravljanja pod vodstvom ljudi, ki imajo vedno polna usta samoupravljanja.

SDK je sicer ponudila razčiščevanje materialnega poslovanja v športnih organizacijah vrhunskega tipa, ker pač segajo njena pooblastila le do tja. Ostalo je posel družbenopolitičnih organizacij, zlasti pa zveze komunistov, kajti v upraviteljskih organizacijah so bili ugledni ljudje, ki niso zunanje zveze komunistov. Izključiti jih iz upravljanja športnih organizacij bi pomenilo omogočiti jim, da si umijejo roke in ostanejo neoporečni. Veljalo bi torej zahtevati od njih, da stanje spremenijo in da se šele potem umaknejo. Menda pa bi bilo dobro, da SDK opravi tudi drugo rundo nadzora materialnega poslovanja, in sicer v delovnih in drugih organizacijah, kjer ti ljudje zavzemajo praviloma najvišje položaje. Morda tu ne bi odkrili nereda, morda pa bi bilo prav obratno, da je tu videti še večji nered, ki terja še večjo odgovornost, ker ne gre več za amaterizem, temveč za službene in družbene dolžnosti velikega materialnega pomena.

Človek je pač moralna ali nemoralna osebnost, ki je ne moremo deliti na družbeno in profesionalno aktivnost, ker bi bilo to priznavanje dvoiličnosti, ki je samoupravljanje ne preneslo. Če bi bili pri tem dosledni bi se kaj kmalu znebili hibridnosti v športu, ki je deklariran kot amaterski, je pa profesionaliziran na način, ki se ga sramujemo, odkar čitamo poročila SDK, ki vsega še zdaleč ni mogel odkriti prav zaradi pomanjkanja podatkov o tem, kaj in kako se je pravzaprav dogajalo.

Viktor Sirec

Spekulantom s „službo“ in „plačo“ odzvanja

Tistim, ki so bili doslej le formalno prijavljeni na skupnostih za zaposlovanje, na tistem pa se nadejali, da ne bodo dobili zaposlitve, bo kmalu odzvonilo. Posebej velja to za tiste, ki jim je brezposelnost omogočala brezskrbnejše življenje kot zaposlenim. Čeprav se bere skoraj neverjetno, so nekateri nezaposleni doslej dobivali višja denarna nadomestila, kot pa bi znašali njihovi osebni dohodki, če bi bili redno zaposleni. Tudi nekaterim drugim, sicer z nekoliko skromnejšimi nadomestili, se ni kaj prida mudilo v „službo“.

Julija sprejeti zakon doslejšnjamerila zaostreje, saj naj bi poslej izgubili pravico do nadomestila in pomoči vsi tisti, ki ne bodo sprejeli ponujenega dela, če ustreza njihovi strokovni izobrazbi ali če ne bodo začasno priskočili na pomoč ob izjemnih primerih kot so: naravne nesreče, nujna sprava kmetijskih pridelkov, obrambne priprave in podobno. Premagati bomo morali tradicionalno zapečatenost, saj bo po novih merilih treba sprejeti tudi delo v drugem kraju, ki pa ne bo smelo biti oddaljeno od doma iskalca zaposlitve več kot 40 kilometrov.

Take so v kratkem najbolj sveže — po dnevniku Delo povzete — ugotovitve in napotila slovenskih sindikatov, ki so odločno proti temu, da bi na seznamih brezposelnosti bili še naprej spekulanti, ne pa tisti, ki resnično hočejo delati.

Tudi v Pomurju, kjer ta čas

išče delo nekaj nad 1500 ljudi, nismo v tem oziru nobena izjema. Prej pravilo, ki opozarja na večstranskost istega problema, le da ima ta pri nas znatno več plat. Ena je zakoreninjeno dvoživkarstvo, ki mesečno debeli mošnjiček tistim, ki so iz socialno-varstvenih razlogov sicer zaposleni v tovarni, popoldne in celo ponoči pa doma kmetujejo ali še raje šušmarijo po neusmiljeni tržni logiki ponudbe in povpraševanja.

Druga plat bi bilo stalno sklicevanje na zaposlitvene možnosti, ki naj bi jih bilo ničkoliko v obrtništvu, zlasti storitvenih dejavnostih, kmetijstvu in turizmu. Vprašati se velja: kaj smo storili, da bi bilo dovolj zasebnikov v storitvenih dejavnostih, če vemo, da se družbenemu sektorju te vrste del ne splačajo, in: ali so zasebniki dovolj spodbujeni za takšno delo?

Tretja plat, v bistvu pa izvedenka prvih dveh, je dejstvo, da pri nagrajevanju po delu ubiramo še začetne korake. To je toliko presenetljivejše, če vemo, da imamo prav na tem področju dodobra razdelan sistem delitve sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Omenimo le štiri julijske interventne zakone, s katerimi smo — ali bi vsaj morali — stopiti na prste vsem čezmernim oblikam porabe, na družbeni dogovor in posebne strokovne podlage.

Ni čudno, da nam zapre sapo, če zdaj kar mgolovi podatkov o kršitvah oziroma prekrščiteljih

družbenega dogovora, čeprav bi se hkrati morali zavedati pomanjkljivosti, ki enostransko problematizirajo resda črne številke in odstotke. Prisotne so najmanj tri. Prva je ta, da kopičenje zgolj negativnih podatkov zbuja varljiv občutek, da kršitve prevladujejo, kar pa — če se pogledamo v analize polletnega poslovanja pomurskih tozdov — ne drži. Druga je, da odstotki in indeksi sami po sebi, brez komentarja, mečejo v isti koš tudi tiste, ki so nemara iz opravičljivih vzrokov izplačevali osebne dohodke nad dogovorjeno mejo. Tretja pa je ta, da le redkokje najdemo pojasnilo, kaj čaka kršitelje, in če se bodo uskladili, koliko je med njimi takih, ki so že začeli poračunavati osebne dohodke oziroma vračati presežke izplačil, kaj vse pripravljajo pristojni organi, da bi kršitev ne bilo več in podobno.

Skratka pomurski sindikati bodo imeli do kongresa in posebej po njem opravka s sila zgočimi stvarmi. Ni naključje, da se — ker očitno ni šlo drugače, točneje skozi tozde — zdaj analitično ukvarjajo s problematiko brezposelnosti po krajevnih skupnostih. Obenem se pri tem vse bolj povezujejo z organi in organizacijami socialistične zveze, mladine in zveze komunistov.

Zaradi obilice drugih nalog sta tak prijem in metoda docela v skladu s časom in razmerami.

Branko ŽUNEC

VEDNO VEČJI INTERES ZA ŠTUDIJO SLOVENSKEGA JEZIKA

Delo na visoki učiteljski šoli v Szombathelyju se je začelo — slovesen začetek novega šolskega leta je bil pretekli torek, naslednji dan pa so že imeli pouk. Na tej visokošolski ustanovi zdaj že tretje leto deluje tudi KATEDRA ZA SLOVENSKE JEZIK, ki je namenjena predvsem porabskim Slovincem za usposabljanje bodočih dvojezičnih učiteljev. Razveseljivo je, da se za izobraževanje na katedri odloča vse več mladih Porabcev, za študij slovenskega jezika pa se zanimajo tudi pripadniki hrvaške narodnosti, ki živijo v Železni županiji, pa tudi Madžari. Tako se je letos v 1. letnik vpisalo 9 študentov. Štirje bodo študirali slovenščino in ruščino, trije slovenščino in matematiko, eden slovenščino in zgodovino, eden slovenščino in telesno vzgojo. V dogovoru s pedagoško akademijo v Mariboru, s katero szombathelyska visoka učiteljska šola tesno sodeluje že več kot 10 let, bo na

šoli poučeval tudi lektor iz Slovenije, na katedri za madžarski jezik v okviru mariborske pedagoške akademije pa lektor z Madžarskega. Omenjeno sodelovanje pa je preraslo še v višjo obliko, saj bodo letos študentje 3. letnika katedre za slovenski jezik odšli za en semester na izobraževanje v

Maribor. Študentje madžarskega jezika na mariborski pedagoški akademiji pa bodo v drugem šolskem letu imeli en semester pouka na visoki učiteljski šoli v Szombathelyju. Prav gotovo bo ta oblika izobraževanja tako za ene kot druge zelo koristna.

JOŽE GRAJ

SPORAZUM O SODELOVANJU

Na seji komisije za mednarodne odnose pri občinski konferenci SZDL Lendava so obravnavali osnutek sporazuma o sodelovanju med občinama Lendava in Lenti v sosednji Madžarski. Sodelovanje med obema občinama je bilo tudi doslej plodno, vendar bolj stihijsko. Zajemalo je domala vsa področja dejavnosti od športa do kulture in gospodarstva, sporazum, ki ga bodo v kratkem sprejeli, ureja odnose in organizacijo srečanj in sodelovanja. Podoben sporazum bodo v kratkem sprejeli tudi za sodelovanje z občino Monošter, s katero tesno sodeluje predvsem osnovna šola Drago Lugarič iz Lendave.

Jani D.

Pomurci spet najboljši orači

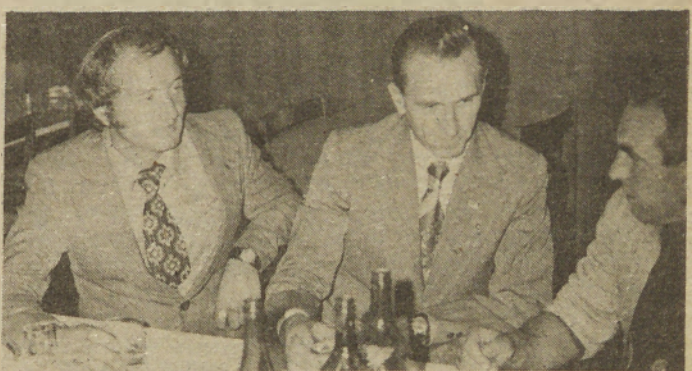
Letošnje 26. republiško tekmovanje traktoristov in 10. republiško tekmovanje mladih zadružnikov se je odvijalo na Prvaškem polju pri Novi Gorici od 3. do 5. septembra.

Tekmovanje je potekalo v lepem sončnem vremenu na poljih, kjer je tekla Soška fronta v I. svetovni vojni. Tu so še ostanki betona od bunkerjev, katere so seveda pozneje buldožerji razrili. Sodelovalo je 123 tekmovalcev-traktoristov, mladih zadružnikov in zadružnic. Tekmovali so v teoretičnem znanju — TEST, kvalitativnem strniščnem oranju in spretnostni vožnji — z dvoosno prikolico (ženske enoosno).

Na tem 26. republiškem tekmovanju traktoristov je prva članica ekipa Pomurja — osvojila že trinajstič prvo mesto, v zadnjih 12 letih pa kar enajstič.

Med člani je prvo mesto osvojila ekipa Pomurja I, za katero so nastopali: Anton Gider, Bela Berglez in Franc Rajsar, pred ekipo Dolenjske in Posavjem ter Pomurjem II. Za ekipo Pomurja II. so nastopali: Stanislav Tibaut, Jože Režonja in Jože Gorza. V skupnem seštevku je prvo mesto dosegel in s tem postal republiški prvak za leto 1982 Anton Gider, traktorist EE Topolovci, drugo mesto je dosegel Bela Berglez, prav tako EE Topolovci, dočim je Franc Rajsar dosegel 4. mesto.

Najboljši orač SR Slovenije za leto 1982 je postal Bela Berglez. Najboljši v teoretičnem znanju je bil Martin Godler, Posavje, drugi

Pomurski tekmovalci Anton Gider, Bela Berglez in Franc Rajsar. Po napornem delu se kozarček vedno priže

pa Stanislav Tibaut Pomurje. Najboljši v spretnostni vožnji je bil Anton Gider Pomurje. Pomurski tekmovalci so osvojili tudi vse nagrade, katere je podelil tovarna traktorjev IMT.

Med mladimi zadružniki, nastopalo je 10 ekip, je prvo mesto osvojila ekipa Ljubljane, medtem ko je ekipa Pomurja osvojila 2. mesto in izgubila 1. mesto za pičlih 10,15 točke, kar je velik uspeh. Ekipo mladih zadružnikov so zastopali Franc Kučan, Tešanovci, Stefan Ovsenjak, Mlajinci in Ivan Belec, Čakova.

Najboljši orač je bil Ivan Belec, ki je prejel pokal v trajno last, Stefan Ovsenjak pa je bil najboljši v spretnostni vožnji in je prav tako prejel pokal v trajno last. Franc Kučan je dosegel 2. mesto v teoretičnem znanju.

Mlade zadružnice Pomurja so

med 8. ekipami dosegle prvo mesto in s tem prehodni pokal in zlato plaketo. Ekipo Pomurja so zastopale Marija Gašparič, Lenka Rožman in Dragica Sever. Marija Gašparič, Terbegovci, je skupno zasedla 2. mesto in bila tudi najboljša v teoretičnem znanju, Dragica Sever, Pečarovi, je dosegla 4. mesto v skupnem seštevku točk, medtem, ko je bila Lenka Rožman 7. Za ekipo SR Slovenije bodo nastopali iz Pomurja.

Člani: Anton Gider, Bela Berglez in Franc Rajsar.

Mladi zadružniki: Ivan Belec in Stefan Ovsenjak.

Mlade zadružnice: Marija Gašparič in Dragica Sever.

Torej ekipe, ki bodo zastopale SR Slovenijo na zveznem tekmovanju (oktobra) na KOSOVO — Priština, so sestavljene v glavnem iz pomurskih tekmovalcev.

IGRAH

dano ni povsem jasno, kako bodo igrali vsi tisti, ki — za voljo izboljšav gospodarstva — prejmejo že tako in tako nizke osebne dohodke z zamudno.

Vseeno pa »heretično« menim, da duha optimizma igranje v stilu »pojdimos se kvič« ne bo ohranilo, kajti v oporo mu bodo lahko le odpiranje oči, trezno soočanje s težavami ter vztrajno delo. Tako, kot že dolga leta ravna večinski del delavskega razreda.

Spet la netržniški šport, ki je postal v spletu okoliščin eliten, ali — če vam je drago — selektiven, kajti eno je solidarnost pri graditvi objektov za množično telesno kulturo in rekreacijo, drugo — selektivna uporaba teh objektov. V mislih imam športni center »Morača« v Trigradu, ki so ga gradili s sredstvi samoprispevka občanov (ne glede na razlike v njihovem premoženju) — športni in gignjenji. Danes prihajajo v ta center vsi, ki lahko plačajo po 100 do 120 dinarjev za to ali ono popevanje ali košarkarsko tekmo. Te dni so naposled odprli tudi plavalne bazene; plačajo — zanje, ki le 50 dinarjev. Za marsikoga je seveda tudi to veliko, a naj jim bo v uteho, da so imeli priložnost doirati tiste, ki denar za plačilo vstopnine imajo. Kaj bi za rekreacijo, le temu bi zapravljali čas po bazenih! Vajz! Produktivnost ne bo na škodo. To pa je naš poglavitni adut, mar ne?

LJUTOMER — Polletni rezultati gospodarjenja so bili osrednja tema seje občinske konference ZKS Ljutomer. Na seji so osrednjo pozornost namenili oceni izvajanja ukrepov za izboljšanje gospodarske situacije v občini Ljutomer ter nalogam komunistov do konca letošnjega leta. Nalog je precej in so zavezujoče, tako da od vsakega komunista zahtevajo poglobljeno vključevanje v prizadevanja. Poudarek pa je predvsem na realizaciji planskih ciljev, izvajanju integracijskih procesov v kmetijstvu in lesarstvu ter pospeševanju izvoza.

D. L.

LJUTOMER — V sredo se je v Ljutomeru sestal izvršni svet SO. Osrednja točka dnevnega reda je bila analiza in ocena o uresničevanju nalog in ciljev glede skladnejšega regionalnega razvoja Pomurja v začetku srednjeročnega obdobja 1981—85. Čeprav so na seji poglobljeno razpravljali, pa je vendar razprava skoraj brez posledic, ker je skupščina SRS o tem gradivo že razpravljala in sprejela sklepe, ki jih že, ali pa jih bodo prišli uresničevati.

D. L.

LENDAVA — Na seji predsedstva občinske konference ZSMS so razpravljali o informaciji o poslovnem uspehu organizacij združenega dela v prvem polletju ter o podpisu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za pospeševanje izvoza. Pregledali so tudi finančni plan in realizacijo medobčinskega sveta in obravnavali nekatera kadrovska vprašanja in priprave na kongres mladih.

LJUTOMER — Predsedstvo Občinske konference SZDL Ljutomer je na svoji seji obravnavalo trenutno gospodarsko situacijo s poudarkom na polletnih rezultatih gospodarjenja. Skupno z odborom za stabilizacijo, ki se je udeležil te seje, so sprejeli program ukrepov in predlogov za izboljšanje rezultatov gospodarjenja do konca letošnjega leta. Te predloge bodo posredovali tudi ostalim družbenopolitičnim organizacijam in jih uskladih ter predložili zboru združenega dela, naj jih sprejme.

D. L.

do tedna

Gospodarskim razmeram ustrezno

Priprave na bližnji kongres slovenskih sindikatov so v radgonski občinski sindikalni organizaciji stele že v mesecu juniju, ko so sprejeli rokovnik in ga posredovali v vse osnovne organizacije. Julija je sicer predkongresna aktivnost zaradi dopustov nekoliko pojenjala, zato pa so vpregli s polno paro spet v avgustu.

Za vse pripombe in predloge v zvezi s kongresom je značilno, da so odraz sedanjih, ne preveč ugodnih, gospodarskih tokov in prizadevanj za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov. Te so izoblikovali delavci iz 65 osnovnih organizacij sindikata, oziroma sedem konferenc ali skupno kar več kot 7.100 članov sindikata v občini v bogatih razpravah, ponekod pa tudi na za to posebej pripravljenih problemskih konferencah kot

na primer v Radenski, Kmetijskem kombinatu Gornja Radgona, Elradu, šolstvu... Čeprav so zajemale precej tistega, kar je za posamezne OZD značilno, je marsikaj skupnega. To se je potrdilo tudi na seji sveta za razvoj samoupravljanja pri OS ZSS Gornja Radgona, ki je vse prispele uskladil, nato pa še sprejelo občinsko sindikalno vodstvo na svoji zadnji seji.

Združeno delo občine Gornja Radgona in sindikalni delavci v njem se zavzemajo za dosledno spoštovanje sprejetih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov in se borijo proti izsiljenemu plačevanju domačih surovin in reprodukcijskega materiala z devizno udeležbo. Mnenja so, da je pospeševanje inventivne dejavnosti stalna naloga sindikata in da bo k

boljšim izvoznim rezultatom morala več prispevati tudi znanost v službi združenega dela in dolgoročni ciljev delavskega razreda. Prav tako mora biti delavska kontrola stalna aktivnost vseh članov sindikata. Občinski sindikalni svet pa prav tako meni, da bi se bilo v bodoče moč izogniti sklicem referendmov in zboru delavcev, ki še kako bremenijo delovne kolektive, če bi po samoupravni in delegatski poti prenesli sprejemanje nekaterih manj pomembnih aktov v pristojnost delavskih svetov.

Za sam osnutek statuta RS ZSS so mnenja, da bi moral bolj obvezujoče opredeliti sodelovanje med osnovnimi organizacijami in občinskimi sveti, kot tudi jasneje zajeti proces vključevanja kmetov in delavcev, ki

delajo v majhnih skupinah, v sindikalne vrste. Več pozornosti pa je potrebno tudi posvetiti socialni varnosti delavcev, medtem ko naj tovarniška glasila slednjič le postanejo to, kar bi morala biti: odprta knjiga poslovanja.

Čeprav je rok za sklenitev pripomb na kongresna gradiva v občinah do sredine tega meseca, ko so vse obravnavali na republiškem vodstvu, pa to ne pomeni prenehanja kongresnih priprav med sindikalnimi delavci v občini Gornja Radgona. Vse našeto mora, kot so sklenili že pred pričetkom kongresnih razprav, postati stalna akcija, ki mora prispevati k boljšim gospodarskim rezultatom in širjenju vloge sindikalne organizacije na vseh področjih dela.

V. Paveo

SE VEDNO PREVEČ TOGI

S ponedeljkovo sejo zboru združenega dela SO Ljutomer so se praktično končale razprave o rezultatih gospodarjenja v prvi polovici letošnjega leta v občini Ljutomer. Ob že ugotovljeni slabi gospodarski situaciji (v Pomurju so ti rezultati med najslabšimi), neizpolnjevanju planskih ciljev na področju izvoza, doseganju dohodka, zaposlovanju ter ob povečanju izgub, se je razprava na seji obrnila prazvzprav v iskanje opravičil zakaj izgube, zakaj prekoračevanje in kršenje dogovorov o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letošnjem letu (dogovor je kršilo kar 32 OZD s področja gospodarstva ter družbenih dejavnosti).

Vsi razpravljalci so v glavnem imeli prav. Gospodarska situacija — ne samo v občini in Pomurju — je resnično težavna. Ni reprodukcijskih materialov, ni rezervnih delov, disparitete med vhodnimi surovinami in izdelki so še vedno prevelike in se večajo, kopičijo se izsiljevalni samoupravni spo-

razumi, kjer protizakonito zvišujejo cene ali participirajo devize in še bi lahko naštevati opravičila. Prav pa imajo tudi »tožitelji«, kot protiarumente navajajo nespoštovanje predpisov, krčenje dogovorov, neurejene razmere znotraj samih OZD, nizko produktivnost...

Kot primer lahko navedemo samo nekaj podatkov iz poročila o izvajanju programa za omilitev težavne gospodarske situacije. Že letos polti — julija — je izvršni svet sprejel akcijski program ukrepov gospodarske stabilizacije in zadalil vse nosilce družbenega planiranja v občini, da na podlagi republiškega in občinskega stabilizacijskega programa analizirajo stanje in na podlagi ugotovitev pripravijo program aktivnosti za zagotavljanje nemotene proizvodnje in doseganje planskih ciljev v letošnjem letu. Programe je izdelalo le 20 OZD s področja gospodarstva in 3 OZD s področja negospodarstva.

Med tistimi, ki teh programov niso sprejeli, so tudi letošnji zgubaši: TOZD Mizar-

stvo, TOZD Agropod, TOZD Simentalka, se pravi tri od petih TOZD, ki so zaključile prvo polletje z rdečimi številkami.

Tudi drugi primer ni nič bolj spodbuden: letos bi 56 OZD moralo podpisati samoupravne sporazume o združevanju sredstev za pospeševanje izvoza. Podpisalo in vnilo jih je 37, med tistimi 18, ki tega niso storili, pa sta zopet dva zgubaša ponovno TOZD Simentalka in DO Komgrad, TOZD Hotel Jeruzalem pa je poslal negativen odgovor.

Tretji primer: Na podlagi analiz o gospodarjenju v tem srednjeročnem obdobju so prišli do ugotovitev, da bo potrebno pripraviti predloge sprememb in dopolnitev, da bo potrebno pripraviti predloge sprememb in dopolnitev srednjeročnih planskih aktov za to petletno obdobje. Teh anket ni vnilo 16 OZD (ali pa jih ne mislijo spreminjati), med njimi ponovno zgubarji: TOZD Simentalka (in ostale TOZD Ljutomerčana), Emona TOZD Agropod in DO Komgrad. Primeri, ki so dokaj zgovorni.

In kaj bi lahko zaključili iz tega? Vsaj del tistega, kar potrjuje tezo, da niso vse težave v sedanjih gospodarskih situaciji. Lahko pa sklepamo, da je še vse preveč togosti v ukrepih, ki bi mogoče spremenili kaj na bolje, pa čeprav gre tu tudi za nezaupnice ali celo ukrepe družbenega varstva. Vemo, da je v občini Ljutomer letos že bila izrečena politična nezaupnica, ki je delno sicer nekaj premaknila, kljub temu, da vidnih rezultatov še vedno ni. Vemo pa tudi to, da že dolgo ni bil izrečen noben ukrep družbenega varstva kar bi sicer z mimo vestjo lahko že nekajkrat uporabili že če samo pomislimo na razprave in vroče kri okrog združevanja lesarstva v občini, pa še kakšna akcija bi se našla.

Dušan Lopamnik

V Lendavskih gorica je neurje povzročilo veliko škodo v vinogradih, pa tudi cestam ni prizaneslo. Kmalu potem ko se je neurje poglobilo, so pristopili k saniranju stanja. Na pomoč so priskočili tudi vojaki. Foto: S. S.

Preobrazba Murščaka

SODNA PRAKSA

„DA“ ZA ASFALT

Zaselek Murščak v krajevnih skupnosti Kapela, eno najbolj odmaknjenih območij v radgonski občini, je nedolgo od tega dobil »pot v svet«. Asfaltna cesta, široka 4 in dolga 1590 metrov, sega od domačije Tomanič do stare osnovne šole in je plod skupnega jezika, kakor tudi velikih odrekanih in žrtv kakih 300 tamkajšnjih vaščanov.

Rekli so »da« in dobrovoljno zbrali poldrugi milijon referendumskih dinarjev, 500 tisočakov kredita je dal izvajalec del (tozd mariborskega cestnega podjetja iz Murske Sobote), iz lastnega žepa prebivalcev Murščaka pa je šlo še dodatnih 200 in nekaj tisoč dinarjev. Celotna naložba jih je torej prišla okrog 2,2 milijona dinarjev. Pridobitev ima toliko večjo veljavo, saj pomeni četrto in obenem sklepno fazo izgradnje cestnega omrežja, znanega pod nazivom »vinska cesta«.

Ne da bi se pritoževali, pa vendar ljudem iz tega dela Slovenskih goric ne gre v račun dvoje. Prvič dejstvo, da jih je pri sredstvih za asfaltiranje radgonska samoupravna komunalna interesna skupnost dobesedno pustila na cedilu, in drugič, da imajo precejšnje težave z lastniki vikendov, ki jim ni do tega, da bi do krajevne skupnosti poravnali finančne obveznosti.

B. Žunec

Kod hodijo porotniki?

V sodnem postopku sodelujejo tudi sodniki-porotniki, katere nekateri pravijo tudi »prisedniki«. Gre za nepoklicne sodnike, praviloma brez pravne izobrazbe, ki občasno sodelujejo pri sojenju na glavni obravnavi ali na obravnavi pri instanci sodišču v kazenskih zadevah ter v civilnih in gospodarskih sporih skupaj s poklicnimi sodniki kot člani senata. Sodniki-porotniki more biti kdorkoli! Lahko je le občan, ki je pošten, ni v kazenskem postopku, je družbenopolitično aktiven. Sodniki-porotniki naj ne bi bili pretežno iz vrst upokoencev, kot je menda to bilo prej. Skratka: kadrovanju sodnikov-porotnikov, ki poteka v tem moramo dati veliko večjo pozornost. Da gre resnično za pomembno družbenopolitično aktivnost, dokazuje tudi številka. Toliko sodnikov-porotnikov imamo menda zdaj v Pomurju, so mnogi izmed njih le na papirju, torej ne sodelujejo kot člani sodnih senatov. S tem ne le, da ne opravljajo zaupane jim vloge, ampak tudi povzročajo, da tu in tam napovedani prava-sojenje odpade, ker pač brez popolnega senata, torej brez sodnikov-porotnikov, sodišče ne more in ne sme odločiti.

S. S.

GORNJA RADGONA

Seja delegacije obrtnega združenja

Za razpravljalno mizo v prostornih obrtnih združenjih 14. oktober v Gornji Radgoni so se v ponedeljek zvečer našli najvišji predstavniki občinske skupščine in izvršnega sveta in delegacija obrtnega združenja. V triurni živahni razpravi so načeli zajeten splet vprašanj, pomislekov in naspotij, ki že daljša časa pretresajo drobno gospodarstvo v tem delu Pomurja. Razpravo bomo podrobneje komentirali v prihodnji številki, že zdaj pa naj razkrijemo, da so se kopja najbolj lomila predvsem okrog plačevanja davkov in nasploh davčne politike v občini Gornja Radgona.

B. Žunec

LENDAVA

V PORAVNALNE SVETE NOVE ČLANE

Občinska konferenca SZDL Lendava je sklicala sejo s predsedniki krajevnih konferenc SZDL in se z njimi dogovorila o pripravah na volitve samoupravnih organov krajevnih skupnosti, ki bodo v začetku prihodnjega meseca. Mandat se namreč izteka, zato je potrebno izvoliti nove ljudi na najbolj odgovorna mesta. Na seji so evidentirali tudi možne kandidate za poravnalne svete in sodnike porotnike. V nekaterih krajevnih skupnostih so se poravnalni sveti dobro uveljavili in predstavljajo močno pomoč pravosodju, saj sami razrešujejo precejšnje zadeve. Sodišče spodbuja delo poravnalnih svetov in meni, da bi morali biti le-ti delavni v vseh krajevnih skupnostih, zato naj bi posebej nosrbele krajevne konference SZDL.

Jani D.

Zoper krčenje razvojnih programov

Sprito naraščanja števila nezaposlenih v Pomurju — po statističnih podatkih se je v primerjavi s prvim polletjem lanskega leta letos povečalo za 160 delavcev — in težnjah po odpustu delavcev v nekaterih organizacijah združenega dela, je povsem umestno prizadevanje, da bi čimprej zajeli takšne primere. Analiza izvajanja plana zaposlovanja v regiji namreč jasno dokazuje, da bi lahko našli tudi celo vrsto tvoj, kjer je padec zaposlenosti močuten. Poleg tega pa marsikje poslujejo tudi vse več delavcev za določen čas, kot npr. nadomeščanje v času dopustov, odhod v JLA in podobno, kar pa gre prav tako za dela, ki so sezonskega značaja, delo na področjih gostinstva in tmetistva. Nič čudnega torej, da so temeljne organizacije združenega dela v tem obdobju uresničile svoje plane zaposlovanja komajda 30,4-odstotno, kar pomeni v številkah namesto 760 prijavljenih le 231 novih zaposlitev.

Potemtakem se zdi zavzemanje pomurskih sindikatov za dosledno izpolnjevanje zastavljenih srednjeročnih programov razvoja v tej zaostreni gospodarski situaciji brez zadržkov sprejemljivo za regijsko združeno delo. Zato bi si morali pesek v oči, če bi v praksi organizacije združenega dela pristajale na kakršnokoli krčenje proizvodnih programov, kar bi lahko imelo nezaželene posledice za socialno varnost zaposlenih delavcev. Hkrati pa bi na ta način tudi v znani meri prikrili vrata vsem tistim kadrom, ki mrzlično iščejo nove zaposlitve oziroma možnosti čimprejšnjega sprejema na ustrezno delovno mesto. V tem smislu mora tudi potekati široka politična aktivnost v osnovnih organizacijah zveze sindikatov, ki jo usmerjajo občinski sindikalni sveti, saj je bistvenega pomena angažiranje vseh odgovornih dejavnikov v prid razreševanja problematike zaposlovanja.

Nedvomno se tudi v Pomurju srečujemo s problemom zmanjševanja investicijske dejavnosti, kar se gotovo neposredno odraža v upadanju zaposlovanja, kar najbolj prizadene mlade ljudi, ki se po končanem poklicnem izobraževanju ne morejo takoj vključiti v delovni proces. Zato bodo pomurski sindikati še naprej namenili največ pozornosti zaposlovanju mladih, izogibali pa se bodo pogodbenemu delu in delu unokojencev. Sicer pa je v regiji še dovolj zaposlitvenih možnosti v živilskopredelovalni in kmetijski dejavnosti, pa tudi v malem gospodarstvu, česar ne bi smeli pri načrtovanju bodočih zaposlitvenih ukrepov zanemariti. V tej smeri je treba vsekakor omeniti kbristno pobudo sindikalne organizacije, da SOZD ABC Pomurka, kmetijske zadruge, kmetijsko-zemljiške skupnosti in izvršni sveti skupščin občin proučijo možnosti zaposlovanja v kmetijstvu, kot prednostni panogi gospodarstva. V ta namen bi naj izdelali konkretne programe razvoja z vsemi natančno opredeljenimi potrebami delavcev in njihovi strukturi. Podobne programe nadaljnega dolgoročnega razvoja z opredeljenimi lokacijskimi možnostmi in hitrejšim pridobivanjem dokumentacije velja pripraviti tudi za področje drobnega gospodarstva.

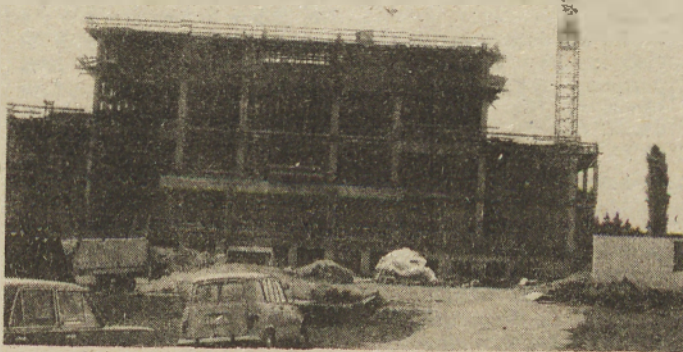
Razen tega pa bodo morali v pomurskem združenem delu natančneje proučiti možnosti dodatnega zaposlovanja v tistih delovnih sklopih, kjer so pogoji za večimensko delo. Sprotno zagotavljanje stanja zaposlenih in stalno nadomeščanje delovne sile s novimi kadri, kakor tudi redno zoperstavljanje slehernim primerom neupravičenih zaposlitev sodijo nedvomno med glavnine naloge, kjer je naša večja navzočnost sindikata. To pa bo zagotovo prispevalo k odpravljanju najbolj perečih problemov na področju zaposlovanja v regiji.

Milan Jerše

PRIHODNJI MESEC MANJŠI OBJEKTI DOGRAJENI

— Opravljena dela na kirurškem bloku znašajo 100 milijonov dinarjev. Republiška solidarnostna sredstva bi potrebovali že prihodnje leto.

Izgradnja bolnišničnega kompleksa v Rakičanu se nadaljuje po programu in v okviru razpoložljivih sredstev, ki se zbirajo iz samoprispevka in prispevne stopnje ter ni bistvenih odstopanj od predračunske vrednosti. Doslej so bila končana dela na treh manjših objektih, to je kuhinji, prostoru za sežig smeti in plinski postaji. Predvidevajo, da bodo vsi trije objekti obratovali že prihodnji mesec. Na glavnem objektu, to je kirurškem bloku, pa trenutno izvajajo gradbena dela v drugi etaži. Doslej opravljena dela znašajo 100 milijonov dinarjev od prijavljene investicije 530 milijonov dinarjev. V mesecu juliju letos sprejeti ukrepi na področju investicijske politike ne bodo vplivali na potek in hitrost gradnje bolnišničnega kompleksa v Rakičanu, temveč se bo ta nadaljevala v okviru razpoložljivih sredstev, mesečno pa se od samoprispevka in prispevne stopnje zbere od 8 do 9 milijonov dinarjev. Sredstva re-

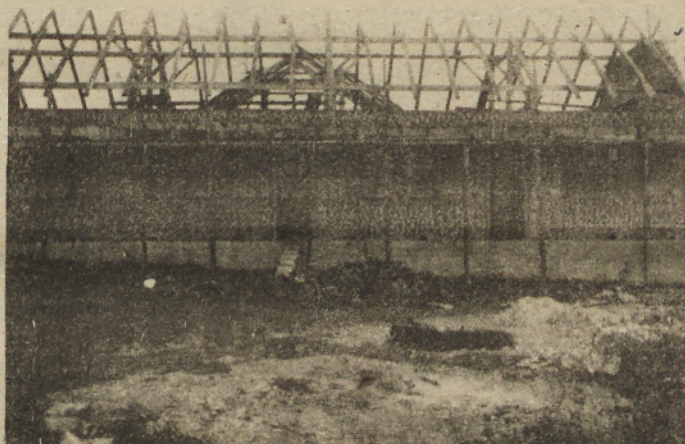
publiške solidarnosti. 128 milijonov dinarjev, so po planu republiške zdravstvene skupnosti predvidena v letih 1984 in 1985. Glede na potek in dinamiko gradnje pa bi ta sredstva rabili že prihodnje leto, če želijo kirurški blok končativpredvidenem roku, to je konec leta 1984. Zato bi se bilo potrebno dogovarjati pri republiški zdravstveni skupnosti, da bi le-ta poskušala

zagotoviti potrebna solidarnostna sredstva leto prej kot je predvideno s planom, kar bi tudi precej pocenilo gradnjo. Predvideno je namreč, da bodo na kirurškem bloku v prihodnjem letu izvajali instalacijska dela, ki so zelo zahtevna, saj po projektantskih izračunih znašajo okrog 220 milijonov dinarjev.

Feri Maučec

POŽARNO VARSTVO

V oktobru več preventivnih akcij

Tokrat ne gre za požar, temveč le za opozorilo pred požarom.

Pogosti požari, ki povzročajo veliko materialno škodo, terjajo nenehno skrb za večjo požarnovarnostno kulturo delovnih ljudi in občanov. To še posebej zato, ker večino požarov povzroči človek. V Pomurju se tega dobro zavedajo, zato tudi načrtujejo številne preventivne akcije, ki naj bi

prispevale k izboljšanju požarne varnosti v vseh delovnih okoljih. Tako so se tudi na zadnji seji sveta pomurskih občinskih gasilskih zvez dogovorili o številnih preventivnih akcijah, ki jih bodo izvedli v mesecu oktobru — mesecu požarnega varstva. Z namenom, da bi ugotovili, kako se krajevne skup-

nosti vključujejo v požarno varstvo kot temeljne enote družbenopolitične skupnosti, bodo v večjih krajevnih skupnostih organizirali problemske konference v vseh pomurskih občinah. V nekaterih delovnih organizacijah bodo preizkusili delovanje službe požarne samozaščite. Vse delovne organizacije pa naj bi v mesecu požarnega varstva same preizkusile delovanje sistema požarnega varstva. Posebno skrb bodo tudi namenili kontroli vseh požarnovarnostnih naprav, zlasti pa kontroli hidrantnih omrežij. V dogovoru s šolami bodo organizirali nekaj predavanj in predvajali filme s področja požarnega varstva. V akcijo preventivnega požarnega varstva se bodo morala vključiti tudi vsa pomurska gasilska društva ter preizkusiti pripravljenost in usposobljenost v primeru požarov ali drugih elementarnih nesreč. V mesecu požarnega varstva pa se bodo v preventivno akcijo množično vključila tudi sredstva javnega obveščanja.

F. Maučec

Za enotne stabilizacijske cilje

S polletnimi rezultati gospodarjenja v murskosoboški občini smo sprito zaostrenih pogojev lahko dokaj zadovoljni, saj kažejo na določeno večjo reproduktivno sposobnost gospodarstva. Zlasti velja to za hitro rast celotnega prihodka, čistejšega dohodka in dohodka, saj ti osnovni pokazatelji celo za 60 odstotkov prese-gajo slovensko povprečje. Tudi razkorak med porabljenimi sredstvi in celotnim prihodkom se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zmanjšal, saj znaša sedaj le še dva odstotka. Vendar pa ne bi smeli gledati le na indekso povečanje, ampak upoštevati predvsem razmerje med posameznimi gospodarskimi gibanji. To so med drugim poudarili na seji koordinacijskega odbora za usklajevanje družbenopolitične aktivnosti pri uresničevanju ekonomske politike stabilizacije pri OK SZDL v Murski Soboti.

Ugodne premike pri razporejanju dohodka ter splošne in skupne porabe so podkrepili tudi s podatkom o nominalnem 28-odstotnem povečanju izvoza iz murskosoboške občine, zlasti na konvertibilni trg, vendar pa se delež prodaje na tujem trgu v strukturi celotnega prihodka celo zmanjšuje. Zato bo potrebno podrobneje analizirati, pod kakšnimi pogoji tukajšnje delovne organizacije izvažajo svoje izdelke. Ustreznejša pozornost pa bo po mnenju razpravljalcev morala veljati tudi organizacijam, ki poslujejo z izgubami ali pa so na robu rentabilnosti, kjer se bodo morale razmere bistveno izboljšati.

Opozorili so tudi na zaskrbljujoče naraščanje zalog, še posebej nedokončano proizvodnje, zato bodo razširili krog tistih organizacij s področja gospodarstva, ki jih bodo člani koordinacijskega odbora ob-

iskali do konca letošnjega septembra. Hkrati so izkazali določene pomisleke glede omejevanja naložbe ker s tem ne bodo mogli v združenem delu izpolniti načrtovanega plana odpiranja novih delovnih mest, čimer je povezano tudi manjše zaposlovanje. Sprejeli so tudi stališče, da si morajo povsod prizadevati, za to, da bi vse oblike porabe uskladili z realnimi materialnimi možnostmi.

Ob tej priložnosti so sprejeli tudi akcijski program koordinacijskega odbora za izvajanje ukrepov gospodarske stabilizacije v murskosoboški občini, ki ga je pripravil izvršni svet skupščine občine. Z njim bi naj vodili enotno politiko pri zagotavljanju izvoznih in ostalih planskih nalog, ki so bistvenega pomena za dosledno izpolnitev ciljev splošno varčevalne politike.

Milan Jerše

mala anketa

Kako smo pripravljeni na ozimnico?

September je mesec, ko običajno povsod resneje razmišljamo o nakupu sadja in zelenjave ter drugih proizvodov, ki nam pridejo še kako prav v zimskem obdobju. Govorimo torej o ozimnici, ki si jo bodo tudi letos lahko Pomurci zagotovili v trgovinah, na tržnicah, sejmišnih ozimnicah ali kako drugače; pač odvisno od priložnosti. Seveda pa bi bilo napak misliti, da ljudje šele sedaj nakupujejo ozimnico, saj si je marsikdo že prej nakupil potrebne količine sočivja za vlaganje. Tako je tudi glede oskrbe s kurivom, čeprav je še vedno dovolj časa, da poskrbimo za ozimnico. In kako se pripravljamo nanjo?

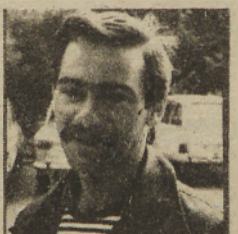
bljznem sejmu ozimnice v Murski Soboti kupiti večje količine zelja za vlaganje. Vlagamo sami, kakor nam pač najbolj ustreza. Moram reči, da smo že precej steklenic napolnili z raznim sadjem in zelenjavo, kar nam bo prišlo kar prav v zimskih mesecih. Ker pa stanujemo v bloku s centralno kurjavo, nimamo skrbi za nabavo kuriva.

MANCIKA NOVAK, Murska Sobotica: Nekaj malega že imam vložnega, kot npr. kumarice, nad katerimi se v naši družini še posebej navdušujemo. Sicer pa običajno vse potrebne stvari za ozimnico prinesem od staršev, ki živijo na vasi. Gre predvsem za slive, jabolka in krompir. Poleg tega pa nameravam na

jablane in hruške. Edinole kis bom morala kupiti v večjih količinah, da bom lahko pripravila vse potrebno za vlaganje v steklenice. Zato tudi ne hodim na tržnico, ampak vlagam po receptih, ki jih zasledim v časopisih, kot npr. v posebni sobotni prilogi Večera. Tudi drva in premog že imamo v domači kleti, za kar že dovolj zgodaj poskrbimo.

KRISTINA NEMEŠ, Noršinci pri Murski Soboti: Vprašali ste me, kako se pripravljam na ozimnico, in odgovoriti vam moram, da glede tega nimam posebnih skrbi. Vso potrebno sadje in zelenjavo pridelujemo doma, saj imamo velik vrt. Letos je bila zares dobra letina, saj so bogato obrodile slive,

co spada: poljščine, vrtnine in sadje. To pa zaradi tega, da je tudi pozimi ohranjeno vitaminsko ravnoesje. Vsekakor je boljša tista ozimnica, ki si jo pripravljamo doma, je bolj zdrava in cenejša. To pa so prednosti, ki jih danes v času težav in pomanjkanju zelo cenim. Na zimo smo doma vsekakor dobro pripravljeni.

BOJAN FEUŠ, Ljutomer: Priprave na ozimnico so se že pričele in prav težko je izbirati med več možnostmi. V trgovinah ti ponujajo že pripravljene pakete z ozimnico, doma pa si lahko pripravljaj vse sam. Verjetno bomo malo kombinirali, seveda v korist doma pripravljenih ozimnic. Po moje v ozimnico

je tudi za letošnje leto pripravilo prodajo, kako pa bo, se še ne ve, pravijo v podjetju. Lani so denimo prodali 10 tisoč kg jabolk in kakih 1200 paketov ETA ozimnice, to pa prodajajo tudi v sindikalnih osnovnih organizacijah. Splošno mnenje v Lendavi je, da si bodo ozimnico vsi pravočasno priskrbeli.

STEFAN COJTER, Lendava: Mi si sicer ozimnico preskrbimo sami, vendar pa vzamemo tudi nekaj zavojev ETA ozimnice. Sicer pa v lendavski občini za ozimnico ne bi smeli biti problem, tu je veliko sadja in drugih poljščin, ki si jih je moč nabaviti. Trgovsko podjetje Univerzal, ki prodaja ozimnico,

mo, ki jih bo mama vložila za zimo. Ostalo sadje, jabolka in slive, pa imamo doma in ga ne bomo kupovali. Prav tako prezimimo z domačimi poljščinami in vrtninami. Pozimi nam nikdar ničesar ne zmanjka, pa tudi letos je precej krompirja, fižola, kumaric, paprike, paradižnika...

STANKO HAMLER iz Črešnjave pri Gornji Radgoni: Vsako leto se oskrbimo z ozimnico, tisto seveda, ki je ne moremo pridelati doma na posestvu, na sejmišču, kjer prodaja sadje kmetijski kombinat. Upam, da bo tako tudi tokrat. Kupili bomo breskve in hruške, oboje kakšnih deset kilogramov.

HORVATOV NE RAZMETAVAJO, NE SKOPARIJO, PA VENDAR...

Se lahko ob današnjih cenah in plačah preživlja »čista delavska družina« v mestu? Če živi kot Horvatovi iz Murske Sobotice, potlej lahko. Vendar pa ne brez dodatnega vira zaslužka. Ta je namreč dandanes v številnih gospodinjstvih jako važna »postavka« in nanjo v hišnih proračunih resno računajo. Tudi pri Horvatovih.

Cetverica Horvatovih je izrazito delavska družina. Že sam naslov, kjer bivajo, to izpričuje. Namreč, v 20-stanovanjskem bloku v Stari ulici 8 v Murski Soboti, kjer so sicer nastanjene večje del družine, zaposlene v Muri, in pravijo ulici kar »Murina ulica«. Oče Ivan (41 let) je zaposlen v skladišču surovin Murinega tozda Ženski plašči in prinese domov mesečno v povprečju 9000 dinarjev osebnega dohodka. Mati Jelka (35 let) je sicer priučena šivilja, opravlja pa statistično kontrolo v Murinem tozdu Perila in zasluži na mesec v povprečju 12.000 dinarjev. Sin Darko (17 let) obiskuje 3. letnik vojaške gimnazije Franc Rozman Stane v Ljubljani, hčerka Martina (14 let) pa 8. razred na prvi osnovni šoli v Murski Soboti. Družina stanuje v 20-stanovanjskem bloku, zgrajenem leta 1967, v stanovanju s 56 kvadratnimi metri površine, vstevši balkon in kletne prostore, vse dokaj solidno opremljeno in urejeno. Sem so se priselili iz enosobnega stanovanja, prav tako v Stari ulici, kjer so sicer živeli polnih 7 let.

Obiskali smo jih, da bi skupaj izračunali, kako živi povprečna delavska družina, ki je v celoti odvisna od prihodkov iz delovnega razmerja v organizaciji zdrženega dela. Horvatovi zunaj Murske Sobotice nimajo kmetijskega zemljišča. Vrtilček so v mestu sicer imeli, a ga Jelka, zaradi pomanjkanja časa (preobsežna družbenopolitična, delegatska in kulturniška aktivnost), ni utegnila obdelovati. Tudi vikenda ne premorejo in nikogar od ožjega sorodstva ni, ki bi jim lahko kaj priskrbel — bodi zastoj bodi bolj poceni — s kmetov. Se pa zato oče Ivan precej ukvarja z glasbo — že 12 let igra v ansamblu Sever — in tu pa tam kane mesečno v družinsko blagajno tudi po par sto starih tisočakov.

Cilj našega razgovora je skratka bil, da doženemo, ali se danes v mestu dá živeti z delavsko plačo. Zato smo skupaj s Horvatovi dali na mizo obe plači in z odštevanjem od skupnega zneska odzemaali njihove vsakodnevne, tedenske, mesečne in letne stroške.

„Sušnih dni“ ne poznajo

Njihov skupni mesečni dohodek znaša 21.000 dinarjev. Kredita — lani septembra sta odplačala zadnji obrok za osebni avtomobil — zdaj nimata, zato smo odšteli zgolj 1000 dinarjev, kolikor daje ta v Murino blagajno vzajemne pomoči. Za stanarino odštejejo 1050 dinarjev, komunalije pa jih pridejo 400 dinarjev. Za elektriko, telefon, televizijsko in radijsko naročnino gre skupaj 2980 dinarjev, tako da znaša ostanek plače 15.570 dinarjev. Žepnina, ki jo dajeja sinu Darku — sevé pa tudi hčerki Martini — in stroški prevoza (skoraj vsak petek oziroma nedeljo) iz Ljubljane v Mursko Sobotico in nazaj, sprazniijo blagajno za okrog 3000 dinarjev, tako da ostane v njej še 12.570 dinarjev.

S pomočjo žene Jelke smo skušali preračunati, koliko jih mesečno pride hrana in vse druge stanovanjske potrebščine. Ker za vsak najmanjši tovrstni izdatek ni mogoče voditi natančne evidence, je Jelka vse stroške zaokrožila kar na 12.000 dinarjev. Zdelo se nam je preveč in rade volje je pojasnila.

„Ne razmetavamo, a tudi ne skoparimo. Radi jemo malo, a dobro.“ Kaj denimo mesnega? „Često je na mizi bograč, goveji zrezki, pohani kotleti, za juhe pa najpogosteje goveja rebra. Sadja in zelenjave ne manjka, oboje pa kupujem večidel v Zelenjavi na tržnici, kjer je dokaj poceni.

Za hčerko često nabavljam jogurte.“

Na pomislek, da je vse to vendarle nekoliko prerazkošno, je Jelka menila, da si obroke hrane

in nakupe tako razporeja, da živi vse dni v mesecu približno enako.

„Pri nas se ne pozna, kdaj je plača in kdaj se bliža plača. Ne poznamo tako imenovanih sušnih dni. No, se razume, da imamo tudi pri nas brezmesne dneve.“

Mimogrede je še dodala: „Nismo kot nekateri, ki jih vidiš, kako nekaj dni po delitvi osebnih dohodkov vlačijo domov nabasane cekarje in vrečke, konec meseca pa stiskajo in si pritrjujejo na vse pretege. Neko računico je pač treba imeti.“

Od ostanka dohodka smo torej odbili očitno najobilnejšo »postavko« v družinskem proračunu Horvatovih in ga skoraj popolnoma izčrpali. Ostalo je vsega 570 dinarjev. Vendar se Jelka ni kaj prida vznemirjala, zato smo prešli na izdatke za oblake in obutev. Pri tem so sorazmerno skromni in se ne naprezajo, da bi šli vstrijc z modo in modnimi muhami. Poslužujejo se predvsem cenejšega nakupa v Muri — popust znaša za vse zaposlene 30 odstotkov, razen za nogavice in spodnje perilo — dodatno olajšavo pa v neki meri pomeni sinovo šolanje, saj je v vojaški gimnaziji brezplačno preskrbljen z obleko in obutvijo. Kajpada je treba tudi zanj in za hčerko v tem pogledu največ dati. Saj za očeta in mater ni toliko važno.

„Zimski plašč imam še od lani in tudi takšno obleko si kar sama ukrojam in sešijem. Mož pa tudi ima dovolj,“ je pristavila Jelka. Peti član družine je — če ga smemo tako imenovati — osebni avtomobil zastava 1300, ki jim „požre“ za blizu — če ne še čez — 2500 dinarjev, s čimer je proračun Horvatove družine že prekoračen za 1930 dinarjev. Seveda gre največ za gorivo, nato za tekoče vzdrževanje in vse ostalo. Ob tem nam je Jelka zaupala pot, po kateri sta prišla do zdajšnjega vozila, ki je tretje po vrsti: od motorja Vespa in dveh rabljenih avtomobilov do nakupa novega.

Dodaten vir zaslužka

K deficitu 1930 dinarjev smo takoj nato pristeli še stroške v višini 2000 dinarjev, saj poprečno najmanj toliko nameenjajo za že prej omenjeno »postavko«: obleko, obutev, dopust, cigarete, časopise in podobno. Končna prekoračena vsota v družinskem proračunu Horvatovih tako pride kar na 3930 dinarjev. Kako jo izničijo oziroma pokrijejo, o tem kasneje.

Oba — Ivan in Jelka — sta kadilca in pokadita na dan dve škatli cigaret. Na kosila ali večerje v restavracije ali gostilne ne hodijo, kajti tega si ne morejo privoščiti. Ivan tudi sila poredko zahaja v družbo v gostinske lokale. V kino gresta le otroka.

Cena košarice živil v Murski Soboti:

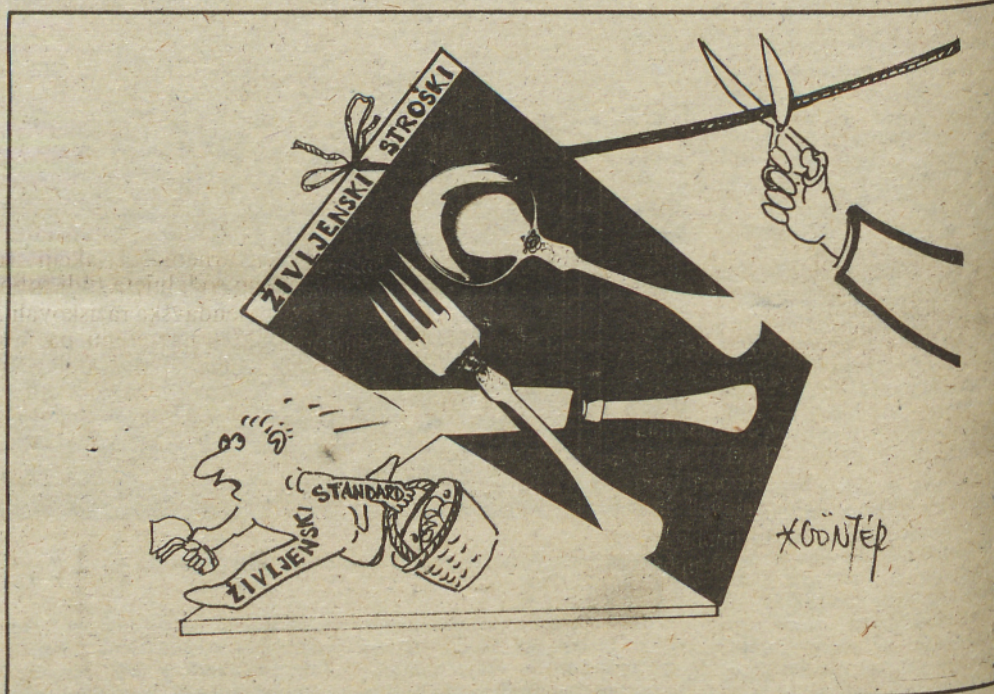
	na tržnici	Potrošnik ABC Pomurka
1 kg krompirja	20,00 din	16,00 din
1 kg fižola	100,00 din	156,05 din
1 kg čebule	40,00 din	38,00 din
1 kg korenja	60,00 din	60,86 din
1 kg zelja	20,00 din	18,00 din
1 kg stročjega fižola	100,00 din	36,00 din
1 kg paradižnika	40,00 din	35,00 din
1 kg paprika	30,00 din	40,80 din
1 kg breskev	55,00 din	64,08 din
1 kg lubenica	20,00 din	16,00 din
1 liter mleka	—	18,50 din
1 kg skute	—	115,28 din
10 jajc	—	86,00 din
Skupaj	485,00 din	698,57 din

Opomba: Če bi napolnili košarico živil na tržnici še z litrom mleka, kilogramom skute in 10 jajci po Potrošnikovih cenah, nas pride košarica 704,78 dinarjev. Če pa bi jo napolnili v ABC Pomurka (točneje: v njeni trgovini s sadjem in zelenjavo na tržnici), bi stala 621,73 dinarjev. (Vse cene so od 8. septembra letos!)

Kako je z letnim dopustom? Že 12 let zapored redno dopustuje, zadnja leta na otoku Rab v kampu Lopar („Rajska plaža“). Kot ponavadi so se tudi letos podali tja s šotorom. Dopust jih je veljal 35.000 dinarjev. Do te, kar precejšnje vsote, so prišli takole: v delovni organizaciji Mura sta skupaj dobila 7200 dinarjev regresa, 10.000 dinarjev sta dvignila iz blagajne vzajemne pomoči, okrog 13.000 dinarjev sta dobila na račun delovne uspešnosti oziroma solidnih poslovnih rezultatov podjetja — letos so zaposlenim razdelili 63 odstotkov „dobička“ na poprečen mesečni osebni dohodek — in manjši, neznatnejši del sta pritrjala pri mesečnem osebnem dohodku. Na Rabu so šotorili tri tedne.

Deviznega računa v banki nimajo, saj niso nikdar potovali po tujini. Ob vikendih ostaja Jelka ponavadi doma, Ivan pa kje „špila“ s svojim ansamblom: zdaj v Moravcih, zdaj v Radencih, drugič spet na kakšni veselilni prireditvi ali gostiji. Le poredkoma odhajata k staršem v Maribor.

Sta pogosto v bolniškem staležu? Oba imata 17 let delovne dobe in sta vsega dva ali tri mesece bila na bolniškem, če ne

štejemo k temu Jelkinega porodniškega dopusta.

Statistika s košarico živil

„Res je, da me že čez 10 let daje hrbtenica, vendar se bolniške otepani, saj si potem precej oškodovan,“ je pravila.

Kako pa je z družbenopolitičnim življenjem zakonec Horvat? Oba se dobesedno razdajata in

Mesečni gospodinjjski proračun štiričlanske družine Horvat:

Skupni mesečni prihodek	21.000,00 din
Kredit	1.000,00 din
Stanarina	1.050,00 din
Komunalije	400,00 din
Elektrika	1.330,00 din
Telefon	1.200,00 din
TV in radijska naročnina	450,00 din
Prevozi (karte, žepnina)	3.000,00 din
Hrana in vse stanovanjske potrebščine	12.000,00 din
Obleka, obutev, dopust, cigarete, časopisi, kdr.	2.000,00 din
Stroški za osebni avtomobil	2.500,00 din
Skupaj	24.830,00 din
Primanjkljaj	3.930,00 din

ko smo skušali naštetati vse funkcije in naloge, ki sta jih doslej opravljal, nismo prišli do konca.

Zato naj zgolj omenimo, da je bila Jelka do lanskega novembra dve mandatni dobi sekretarka osnovne organizacije ZK v Murinem tozdu Perilo, sekretar-koordinator aktivnosti ZK med tozdi in letos je bila tudi pomurska delegatka na 12. kongresu ZKJ. Poleg tega je opravljala dolžnosti člana disciplinske komisije, je član kadrovske komisije pri občinski konferenci SZDL Murska Sobotica in član občinske konference ZKS Murska Sobotica. Mož Ivan po tej plati za njo prav nič ne zaostaja, je pa že od 13. leta z dušo in srcem zapisan „muziki“.

Je član soboške godbe na pihala in lovskih rogostov, ki so bili pred 5 leti ob 70-letnici slovenske lovse zveze edini tovrstni glasbeniki v Jugoslaviji.

košarice živil. Iz razpredelnice je razvidno, da je takale košarica najdražja na soboški tržnici, za tem v trgovinah Potrošnika, najceneje pa pride, če jo kupimo v trgovskih poslovalnicah sozda ABC Pomurka. Mimogrede — tudi Horvatovi nakupujejo sadje in zelenjavo v Pomurki trgovini na tržnici. Velja pa poudariti, da je košarica z živili v mestu Murska Sobotica ena najdražjih v naši republiki, če celo ne prednjači. Omenimo samo, da je bila denimo 1. septembra letos najcenejša košarica živil v našem glavnem mestu Ljubljani. Veljala je 490 din. Malce se poigrajmo s podatki! Če 12000 dinarjev, kolikor približno porabi za mesečno prehrano družina Horvat, delimo s 700 dinarji — to je okroglo ceno za najdražjo košarico — dobimo nekaj nad 18 košaric. Vendar pa ob tem nismo upoštevali izdatkov za meso in mesne izdelke. Če dodamo h košarici še te — recimo po kilo

svinjetine, govedine, teletine, niščančjega mesa in nekatere druge mesne izdelke — se cena košarice povzpne na približno 2500 do 3000 dinarjev. Zdag je izrazno bistveno drugačen: kupiti je mogoče le 5 ali največ 6 košaric. Za poprečno delavsko družino, ki ima kredite in morda mesečno ne zbere niti 20000 dinarjev v hišni blagajni, vrh tega pa nima dodatnih virov zaslužka, je potemtakem zelo vprašljivo, kako se bo pretokla skozi mesec, da bi vsaj otroci imeli zdravo in dovolj kalorijno prehrano. Drugih izdatkov, posebej šolskih, pa za oblake in obutev, bolje da ne štejejo.

Kakšen bi lahko bil eden od sklepov, do katerih smo prišli na obisku družine Horvat — menimo, da izrazito delavske družine — iz Stare ulice 8 v Murski Soboti? Verjetno ta, da se ob današnjih plačah in cenah lahko preživi mesec (od plače do plače), vendar le pod določenimi pogoji. Da nimate zajetnega kredita, da se v gospodinjjskem proračunu nabere mesečno 20000 dinarjev in da znate preudarno, ves mesec voditi računico. Za dodaten vir zaslužka pa ne dajemo nikoli ogenj. In še to: resda je vsekakor na primeru ene same družine ugotavljati današnji standard, res pa je tudi, da sicer relativni podatki — ki jih gre jemati s precejšnjo mero rezerve marsikaj razkrijejo. To pa je tudi cilj tega zapisa.

BRANKO ZUNEC

ARHEOLOŠKA IZKOPAVANJA PRI DOLNJEM LAKOŠU

Odkrivanje bronastodobne nasebine

Na njivah Oloriš pri Doljem Lakošu v lendavski občini od pričetka tega meseca spet potekajo arheološka izkopavanja. Spet nismo zapisali naključno, kajti to so pričeli z izkopavanji že leta 1975, problemsko sondiranje dve leti kasneje pa je potrdilo bronastodobno najdišče. Takrat je pri akciji sodeloval pokrajinski muzej soboškega Kulturnega centra pod vodstvom kustosinje — arheologinje Irene Šavel, zdaj pa se je izvajanja arheološke znanstvenoraziskovalne akcije pridružil še Inštitut za arheologijo v Ljubljani, kar priča, da so bile najdbe dovolj zanimive.

»Prvotno smo odkrili nekaj ostankov arhitekture in precej keramičnega gradiva, med drugim smo našli tudi bronasto iglo in konico bronastega bodala, kar je potrdilo našo domnevo, da imamo na tem prostoru res opraviti z nasebino iz bronaste dobe,« je dejala Irena Šavel, ko smo jo sredi sončnega dopoldneva zmotili pri delu na terenu. Poleg nje pa je bil sogovornik tudi dr. Janez Dular iz Ljubljane, ki je potrdil pomembnost najdenega kot izhodišče za nadaljnja raziskovanja.

»Slovenska arheologija dela po srednjoročnem načrtu in v tem petletnem obdobju do leta 1985 smo dali v okviru prazgodovinskih raziskovanj prednost raziskovanju bronaste dobe. Ker je bila na teh poljih odkrita nasebina iz bronaste dobe, smo se odločili, da jo bomo sistematično raziskovali naslednjih pet let. Tako smo sklenili, da izvedemo izkopavanje v večjem obsegu, ker je pri takšnih akcijah skoraj nujno, da se delu pridruži republiška institucija s svojimi možnostmi in pa seveda denarjem,« je poudaril raziskovalec z ljubljanskega arheološkega inštituta.

Pri arheološki akciji finančno sodelujeta tudi soboška in lendavska raziskovalna skupnost, na terenu pa je v povprečju deset delavcev. Poleg obeh omenjenih arheologov je sodelavka še Andreja

Kovačičevih, ki je le tri kilometre oddaljena od madžarske meje, pa potekajo tudi izkopavanja.

»Za zdaj sta odprta le dva kvadranta, to je dvesto kvadratnih metrov, pojasnjuje arheologinja Šavlova in do-

Arheologinja Irena Šavel in dr. Janez Dular z ljubljanskega inštituta za arheologijo v kratkem predahu po pogovoru, ki se je odvijal na terenu.

daja, da bodo v kratkem (ko bo spravljen krompir z njive) odprli še nadaljnjih tristo kvadratnih metrov. Rezultati so ugodni, saj so že našli zanimive ostanke arhitekture pa tudi keramičnih posod iz bronaste dobe ne manjka.

»Lahko pričakujemo, da bomo dobili po teh raziskavah podatke o arhitekturi, materialni kulturi in sploh o načinu življenja naših daljnjih prednikov iz doslej dokaj

kot novinar v redakciji Ne-pusaga in madžarskega radia v Lendavi, ta pa je odnesel najdeno na pravi naslov — v pokrajinski muzej.

Irena Šavel, ki je takrat že združevala delo v muzeju je bila nad »črepinjami« navdušena.

»V roke sem dobila nekaj zanimivih kosov, fragmentov keramike, za katere je bilo že na prvi pogled jasno, da so prazgodovinski,« se spominja. Točnost prve ugotovitve pa je potrdila tudi prva akcija na teh poljih, pri kateri so

sodelovali dijaki lendavske srednje šole. »Takrat smo bili brez sredstev in smo naredili le nekaj poskusnih sond, nekoliko obsežnejša sistematična arheološka izkopavanja 1977. leta pa so potrdila pomembnost najdbe — bronastodobne nasebine iz okoli 1400 let pred našim štetjem.

Zdaj potekajo dela vzporedno tako na terenu kot v kabinetu — v najeti hiši v Doljem Lakošu.

»Delo tu je organizirano tako, da kopljemo po mikrokvadrantih in potem s statističnimi metodami ugotavljamo strukturo, kakšne so bile hiše, kakšna je bila razporeditev najdb v teh stavbah in na podlagi tega potem skušamo rekonstruirati, kakšna je bila notranjščina bronastodobne nasebine. Poleg tega poteka tudi študij materialne kulture, kar pomeni, da moramo določiti, v kateri kulturni krog spada nasebina pri Lakošu,« je ponovno pojasnil dr. Dular in nadaljeval, da so ugotovili povezanost nasebine na njivah Oloriš z najdišči na sosednjem Madžarskem in v Slavoniji.

Kakor sta ugotovila oba arheologa, pa je bila nasebina obljubena le kratak čas, le nekaj generacij, in sicer proti koncu srednje in na samem koncu bronaste dobe.

Najdbe bodo na ogled v pokrajinskem muzeju v Murski Soboti, del izkopanega v lendavski občini pa bo po 1985 letu razstavljen tudi v muzeju v Lendavi.

Brigita Bavčar

OBNOVLJENI MLIN NA MURI — Mlin na sliki je zadnji od sedmih rečnih mlinov na Muri, ki so svojčas mleli žito kmetov od Martina na Muri do Kota. Da bi ga iztrgali pozabi, predvsem pa robu časa, so entuziasti Zavoda za kulturo Lendava mlin pri boškem brodu skrbno čuvali in čakali prilike, da bi ga oživili. To jim je uspelo s pomočjo (in sredstvi) slovenskih filmarjev, ki so imajo v Pomurju in potrebujejo za prikaz pokrajine ob Muri po Kranjčevem romanu Strici so mi povedali, tudi avtentični mlin. Po zmanjšanju pa čaka omenjeni rečni mlin kaj čudna usoda.

Pravidoma ga bodo prenesli v ambient hotela Lipa v Lendavi, kjer bo skupaj z nekaterimi drugimi eksponati (fossilnim hrastom iz gramoznice tozda Gradbenik splošnega gradbenega podjetja Konstruktor in veliko vinsko prešo) nekaj muzej na prostem.

Menda bo na suhem, morda pa prav zaradi tega ne tako prepričljiv kot bi lahko bil v svojem naravnem okolju, če bi zanj poskrbele vse štiri pomurske občine, saj je zadnji mlin na Muri. B. Bavčar

Foto: Š. Sobočan

DOBROVNIK

Zbor spet poje

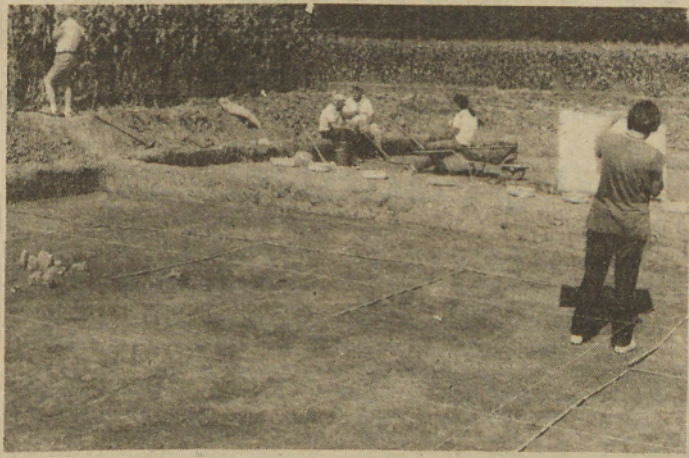
Vse kaže, da se v zadnjem času kulturno življenje v Dobrovniku spet prebujajo, in to kljub temu, da novega doma še niso zgradili, čeprav bi že zdavnaj moral služiti svojemu namenu. Pri tem se pač očitno nekeje zmotila. Eni so se, kot kaže, ušli pri roku izgradnje, drugi pa pri vrednotenju objekta, ki že zdaleč presega predvideno vsoto. Kdo je odgovoren za vse to, bo najbrž treba kmalu najti odgovor. Sicer pa nas je zanimalo, kako v zdajšnjih pogojih deluje dobrovniško kulturno društvo.

»V našem kraju živijo Slovenci in Madžari, kar se seveda odraža tudi v kulturni dejavnosti. Vse prireditve pri nas so dvojezične in to načelo poizkušamo kar najbolj dosledno upoštevati tudi pri delova-

nju kulturnega društva,« nam je dejala predsednica KUD Petőfi Sándor v Dobrovniku Milica Kolenc.

Tako so znova obudili delovanje mešanega pevskega zbora, ki ga nekaj let skorajda ni bilo slišati. Zdaj spet prepeva na raznih prireditvah v domačem kraju, gostoval pa je tudi v Dolgi vasi in Genterovcih. Na repertoarju zbora so tako slovenske kot madžarske pesmi. Tudi folklorna sekcija je aktivna; delujeta madžarska in slovenska folklorna skupina. In nenazadnje, tudi dramska dejavnost je oživljena. Skupina predvsem mlajših članov je že za konec minulega leta naštudirala enodejanko, prav zdaj pa se spet pripravljajo na uprizoritev dramskega dela.

JOŽE GRAJ

Zaenkrat je na njivah Oloriš pri Doljem Lakošu odkrit le en kvadrant, ko bosta spravljeni krompir in koruza, pa bodo arheologi in njihovi sodelavci odprli še dva kvadranta v okviru sistematičnih arheoloških izkopavanj, ki bodo potekala do konca septembra.

Dolenc iz Ljubljane, študenta arheologije Zdenko Roškar iz Gornje Radgone in Branko Kerman iz Filovec, restavrador soboškega muzeja Franc Kramar in domačini. V glavnem so to dijaki in študentje, prav pridno pa sta pomagali tudi Amalija Brsa z možem in Irena Kovačič. Prva je iz Gornje in druga iz Dolnje-ga Lakoša, prav na njivi

slabo poznane bronaste dobe,« je pogovor zaokrožil dr. Dular. Zanimivo pa je bilo tudi slišati, kako so arheologi sploh zavili na njive Oloriš.

Že dolgo od tega je, kar je Pal Szunyogh, domačin iz Dolnjega Lakoša, ki tudi pomaga pri izkopavanjih, pri oranju naletel na »nenavadne črepinje«. Pokazal jih je sinu Sándorju, ki združuje delo

7. srečanje malih vokalnih skupin Slovenije

Radio Titovo Velenje, organizacijska enota Centra za informiranje, propagando in založništvo Velenje, bo pripravil 22. oktobra 1982 v domu kulture v Titovem Velenju 7. srečanje malih vokalnih skupin Slovenije. Pokrovitelj srečanja bo občinski svet zveze sindikatov Slovenije Velenje.

Udeleženci 7. srečanja bodo male vokalne skupine iz SR Slovenije (sestavi od 3 do 7 pevcev, dovoljena je spremljava z ljudskim instrumentom). Zraven skladb, ki jih bodo skupine predlagale za nastop, bodo vsi sodelu-

joči ob zaključku srečanja zapeli pesem Karla Destovnika-Kajuha in Sveta Marolta-Spika v priredbi Radovana Gobca — Pesem XIV. divizije.

Prijave za sodelovanje na 7. srečanju malih vokalnih skupin Slovenije je treba poslati najpozneje do 27. septembra 1982 na naslov: Radio Titovo Velenje, 63320 Titovo Velenje, Pošta 10, poštni predal 89. Hkrati s prijavo morajo skupine poslati naslove 6 skladb, s katerimi se želijo predstaviti na srečanju v Titovem Velenju, in sicer po vrstnem

redu, ki ga sami predlagajo. Organizatorji bodo veseli, če bo med naslovi predlaganih skladb, tudi pesem z območja, s katerega prihaja skupina. Dobrodošle bodo tudi izvirne partizanske pesmi. Posebna žirija bo med predlaganimi skladbami izbrala 3, s katerimi bo skupina nastopila na srečanju.

Male vokalne skupine, ki se bodo prijavile za nastop na 7. srečanju 22. oktobra v Titovem Velenju, bo obiskala posebna strokovna žirija in se udeležila njihove vaje.

kulturni koledar

ČETRTEK, 16. SEPTEMBRA

MURSKA SOBOTA — Ob 14.30 bo v okviru 75-letnice Lvske zveze Slovenije in 60-letnici lovske družin Prekmurja revija slovenskih pevskega zborov in lovskega registra.

PETEK, 17. SEPTEMBRA

LENDAVA — V galeriji bo ob 18. uri otvoritev razstave del rojaka — akademskega slikarja Zoltana Gaborja, ki se predstavlja v dveh ciklih: Odtujenost in Egoizem. Razstava bo na ogled do 17. oktobra.

Zoltan Gabor, SPOMINI, acrylic-olje.

TOREK, 21. SEPTEMBRA

MURSKA SOBOTA — V galeriji soboškega Kulturnega centra bo ob 19. uri otvoritev razstave »40 let socialistične revolucije Jugoslavije (1941—1981)«, ki jo organizira Pokrajinski muzej, posreduje pa beograjski muzej revolucije narodov in narodnosti Jugoslavije.

razstave

LJUTOMER — V galeriji Antea Trstenjaka je na ogled ustvarjalnost likovnikov iz Titovega Učica.

V muzeju NOB je razstavljena zbirka pod naslovom Začetki vstaje v Pomurju med NOB.

V muzeju Edvard Kardelj je na ogled zbirka Taborska gibanja na Slovenskem.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je razstavljena likovna ustvarjalnost Dragice Sršan-Kocjan iz Varaždina.

Vidoje Vidojević: HRIBOVEC, drevo. Skulptura je iz kataloga likovnih ustvarjalcev iz Titovega Učica, ki razstavljajo v galeriji Antea Trstenjaka v Ljutomeru.

Antea Trstenjaka v Ljutomeru.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: V ZNAMENJU avtorja Antona Rupnika in založbi zagrebškega Globusa, KOLENDAR DOGODKOV V NARODNOOSVOBODILNEM GIBANJU 1941—1945, ki ga je uredil Matija Zganjar, izdala pa Mladinska knjiga, in roman Ludvika Aškenazija UKRADENI MESEC, ki ga je prav tako založila Mladinska knjiga.

Prevajalec Ferenc Toth — sedemdesetletnik

Te dni praznuje v Budimpešti sedemdesetletnico življenja prevajalec Ferenc Toth, soboški rojak in nekdanji sodelavec Mladega Prekmurca.

Čeprav je Toth katastrski strokovnjak, se je že v mladih letih začel razgledovati po slovenski in madžarski književnosti ter časnikarsko udeleževati. K temu ga je navedlo tudi prijateljstvo s pokojnim pesnikom in na prednim organizatorjem Alijem Kardošem. Poleg dolgotrajnega sodelovanja pri Narodnih novinah glasilo Demokratske zveze Južnih Slovanov na Madžarskem, kjer skrbi za slovensko stran, je Toth znan predvsem kot prevajalec slovenskih literarnih del v madžarščino. V okviru ene od največjih budimpeštanskih založb so izšli njegovi prevodi iz 18 ali daljših del Josipa Vidmarja, Ivana Cankarja, Prežihovega Voranca, Miška Kranjca, Ferda Godine in pisateljev mlajšega rodu. S svojimi prevodi je Toth sodeloval tudi v madžarski antologijski predstavitvi slovenske književ-

vnosti, ki je izšla leta 1973 v Budimpešti.

Foto: J. Šabjan

Dobra setev — bogata žetev

V Sloveniji smo imeli letos zasejanih s pšenico 50.236 hektarjev njivskih površin, na katerih smo ob povprečnem pridelku 33,2 stota na hektar pridelali po ocenah 166.637 ton pridelka. Slovenske potrebe po pšenici letno znašajo 240.000 ton, od tega okrog 160.000 ton pšenice predelamo v moko, preostale količine (okrog 60.000 ton moke) pa pripeljemo v Slovenijo v obliki moke iz ostalih republik. Čeprav smo letos v naši republiki pridelali toliko pšenice, kot je tudi sami predelamo, pa pride v skladišča žitnopredelovalnih organizacij le dobra četrtina vseh količin. Medtem ko je družbeni sektor oddal ves pridelek, so kmetje prodali le okrog 20 tisoč ton pšenice, tako da je bilo štiri žitnopredelovalne organizacije v Sloveniji letos odkupile od 46 do 47 tisoč ton. Enostaven izračun pokaže, da glede na zasejane površine kmetje niso oddali v poprečju niti pol tone pšenice po hektarju, kar daje še velike možnosti, da se samooskrba s to kulturo v Sloveniji lahko še poveča. Potrebna je le ustrezna družbena akcija in vzpostavitev takšnih cenovnih odnosov, da bodo imeli kmetje interes za prodajo pšenice. Tam, kjer je akcija dobro zastavljena, uspeh ne sme izostati, in to je potrjeno že tudi letošnji odkup. Za primerjavo naj navedemo le podatke, da smo lani odkupili v Sloveniji le 14.296 ton pšenice, od tega od družbenega sektorja 8471 ton in od zasebnega 5.825 ton. Letos pa smo samo v Pomurju odkupili (nekaj čez 20.000 ton) več pšenice kot lani v vsej Sloveniji. To je rezultat organizirane akcije, ki se je začela že ob jesenski setvi 1981.

PRIHODNJE LETO 64 TISOČ TON TRŽNIH VIŠKOV

Tržnost pšenice je torej v Sloveniji izredno nizka, zato je treba vložiti maksimalne napore, da bi se le-ta povečala. Priprav na jesensko setev smo se v Sloveniji lotili izredno zgodaj, saj je republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano že sredi junija izdelal setveni plan in ga poslal v obravnavo vsem organizacijam združenega

Pšenico na treh hektarjih

Štefan Šiflar iz Gorice pri Puconcih je eden izmed prvih pridelovalcev, ki se je odločil za organizirano tržno proizvodnjo pšenice. Lani jo je pogodbeno posejal na enem hektarju in ob žetvi oddal 2 in pol tona pridelka. Štefan je sicer svojo kmetijo preusmeril v živinorejsko proizvodnjo, saj ima trenutno v hlevu 25 glav goveje živine, vendar se kljub temu ni odločil, da bi pšenico zamenjal za koruzo. Pravi, da letos pričakuje dober pridelek koruze in tako bo z lastno proizvodnjo lahko pokrtil potrebe. O ceni pšenice ni hotel posebej govoriti, dodal pa je, da je v primerjavi s ceno kruha pšenica še vedno precej cenejša. Sicer pa kmet ne sme računati vseh izdatkov, pa tudi delo mora pozabiti, da se mu računica na koncu le nekako izide. Letos je s kmetijsko zadruzo sklenil pogodbo za setev 3 hektarjev pšenice, saj za to poljščino ni potrebno veliko fizičnega dela. Ker pa nudi naša družba kmetu že precejšnjo ugodnost, je treba tej družbi nekaj tudi vračati, pravi Štefan Šiflar iz Gorice.

dela. Te so o njem že razpravljale, opravljene pa so bile že tudi prva usklajevanja. Letošnji setveni plan pomeni v primerjavi z lanskim povečanje površin zasejanih s pšenico za 1.965 hektarjev, kar pomeni, da bomo jeseni zasejali pšenico na površini 54.965 hektarjev. Povečanje gre v celoti na račun družbenega sektorja, kjer bodo pšenico posejali na 7.965 hektarjih, medtem ko bodo v zasebnem sektorju skušali zajeti čim več površin v organizirano tržno proizvodnjo. Ta je bila lani organizirana na 12.115 hektarjih, letos pa naj bi sklenili pogodbeno proizvodnjo pšenice na 20.000 hektarjih kmečke zemlje. Če je bilo lani sklenjenih nekaj čez 13 tisoč pogodb, tudi za površine, manjše od 30 arov, naj bi letos sklenili okrog 20 tisoč pogodb, saj izkušnje kažejo, da je le tam, kjer je bilo delo s kmeti dobro opravljeno, bil dosežen tudi uspeh. Realizacija nalog pri proizvodnji in odkupu pšenice je bila v marsikateri občini oziroma kmetijski organizaciji premalo podprta s strokovnim delom, in to zaradi premajhnega števila strokovnih delavcev, zato kaže v letošnjem letu posvetiti posebno pozornost hitrejši krepitvi pospeševalne službe v kmetijskih organizacijah za poljedeljsko proizvodnjo.

V POMURJU ORGANIZIRANA PROIZVODNJA NA 10 TISOČ HEKTARJIH

Po planu, ki ga je izdelal republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in ki je zdaj v usklajevanju, bomo v Pomurju tokrat organizirali tržno proizvodnjo pšenice na 9.710 hektarjih. Družbeni sektor naj bi zasejal 2.460 hektarjev, zadruga pa bodo sklenile pogodbe s kmeti za 7.250 hektarjev. Družbeno organizirana proizvodnja v pomurskih občinah naj bi bila takšna: Murska Sobota 3.500, Lendava 2.000 hektarjev, Ljutomer 950 in Gornja Radgona 800 hektarjev, izdelan pa je tudi podroben plan setve v družbenem sektorju. Tako naj bi v delovni organizaciji KG Rakčičan zasejali s pšenico 1.500 hektarjev, v Kmetijskem kombinatu Radgona TOZD Črnci 500 hektarjev, v Vinogradniškem gospodarstvu Kapla 60 hektarjev, v delovni organizaciji Ljutomerčan TOZD Poljedelstvo 200 hektarjev in v Kmetijski zadrugi Križevci 200 hektarjev.

PROIZVODNI POGOJI ZA PŠENICO

Pogoji za proizvodnjo pšenice v letu 1982/83 ostajajo v glavnem enaki kot v letu 1981/82. Čeprav smo vselej poudarjali, da naj bo cena tista, ki bo spodbujala večjo proizvodnjo, žal točna cena tudi lokrat še ni znana. Odkupna cena se bo v Sloveniji oblikovala po dogovorjenih cenah pšenice letine 1983 na ob-

močju Jugoslavije. Tudi v prihodnje pa lahko pridelovalec pšenice le-to zamenja za koruzo v količinskem razmerju 1:1, vrednostno pa 1:1,3 v korist pšenice. Koruza bo kmetom na voljo od sklenitve pogodbe za proizvodnjo in prodajo pšenice letine 1983 pa do konca avgusta 1983. Pridelovalec lahko dobi za oddano pšenico za krmo lastne živine 15 odstotkov otrobov ali krmilne moke po tržni ceni. Kmetom, ki bodo sklenili pogodbeno proizvodnjo pšenice, pripada regres za semensko pšenico v višini 8,00 dinarjev za kilogram ob pogoju, da prodajo 2 kilograma za mletje, ter da sklenejo in uresničijo pogodbo o pridelovanju in oddaji najmanj 2.000 kilogramov pšenice na hektar. Kmetu, ki je oddal pšenico letine 1982, se je priznal regres za mineralna gnojila v višini 1,00 dinarja za kilogram oddane pšenice, ta regres pa lahko uveljavi ob sklenitvi pogodbe za jesensko setev. Po odkupu, najpozneje pa do 15.

ZAKAJ SO V LENDAVSKI OBČINI PLAN IZPOLNILI LE 60-ODSTOTNO?

Bo prihodnje leto uspeh večji?

V lendavski občini so se lani slabo izkazali, saj so v družbeno organizirano proizvodnjo pšenice na zasebnih njivah zajeli le 507 hektarjev. Za tolikšno površino so namreč sklenili pogodbe. To pa je še zdaleč premalo, saj bi glede na republiški razdelilnik morali pšenico organizirano pridelovati kar na 3 tisoč hektarjih. V lendavski občini, zlasti pa v kmetijski zadrugi, menijo, da ta družbenopolitična skupnost nima vseh potrebnih pogojev za tako množično pridelovanje pšenice. Pravijo, da že pri (statistično ugotovljenih) površinah prihaja do nerealnega stanja: njiv, ki bi prišle v poštev za pridelovanje pšenice, je premalo. Tako so za to jesensko setev predvideli, da bodo v družbeno organizirani proizvodnji, torej za prodajo, lahko zasebni kmetovalci posejali pšenico kvečjemu na 1.000 hektarjih, na enako velikih površinah pa bodo to poljščino sejali manjši kmetje, ki bodo pridelek v glavnem porabili za potrebe svojega gospodinjstva. Torej, menijo v občini Lendava, če bo za to območje veljalo, da mora pridelovati pšenico za prodajo na 2 tisoč hektarjih (toliko je določeno z republiškim planom se spet utegne zgoditi, da bo imela lendavska občina najslabši odstotek izpolnitve načrta. Tako je namreč tudi letos, ko so pridelovalci s tega območja namesto 3 tisoč ton pšenice oddali le 1.800 ton, torej so svojo obveznost izpolnili le 60-odstotno.

V Kmetijski zadrugi Lendava so si sicer lani močno prizadevali, da bi kmetje pridelovali pšenico na kar največ površinah, vendar rezultat ni popoln. Ne oporekajo, da je bilo vmes nekaj subjektivnih vzrokov (premalo vztrajnosti v posameznih TZO, vendar ni moč zaobiti tudi objektivnih vzrokov. Poleg že omenjene statistično nerealne ocenitve površin, ki bi prišle v poštev za pšenico, je tu še velika razparceliranost njiv. Poprečno meri ena parcela 14 arov. Pa tudi kmetije so male. Od skupnega števila 6400 kmečkih gospodarstev jih je kar 2.100, ki imajo do 1 hektar zemlje, 2.200 je od 1—2 hektarskih... in le 263 zasebnih kmetij ima več kot 5 hektarjev površin. Na manjših kmetijah žive predvsem starejši ljudje, ki pitajo po nekaj glav goveda, zato pridelujejo v glavnem koruzo...

V naslednjih dneh bodo kmetijsko zadrugo Lendava obiskali predstavniki republiškega sekretarata za kmetijstvo. Tedaj naj bi realno ugotovili, kakšne so pravzaprav možnosti lendavske občine na področju pridelovanja pšenice. Sicer pa se v tej občini močno krepi družbeni sektor. Tako je temeljna organizacija združenega dela Poljedelstvo in govedoreja, ki posluje v okviru delovne organizacije Kmetijsko gospodarstvo Rakčičan, letos pridelal 3.310 ton pšenice, od tega 400 ton semenske. V celoti gledano so njive z območja lendavske občine dale družbi 5.110 ton pšenice.

Š. S.

septembra 1983, bodo žitnopredelovalne organizacije napravile poračun morebitne razlike v ceni pšenice do ugotovljene poprečne nabavne cene pšenice, kupljene v drugih republikah. Pridelovalcu, ki po dogovoru pripelje pšenico na prevzemno mesto, pripada za pokritje stroškov prevoza 0,10 dinarja po kilogramu, če pa pripelje pšenico direktno v silos ali skladišče žitnopredelovalne organizacije, prejme za prevoz 0,40 dinarja po kilogramu. Kakovost pšenice mora ustrezati veljavnim predpisom, za količine nad 500 kilogramov se ugotavlja laboratorijsko, pod 500 kilogramov pa na podlagi izkušenj. Stroške dosuševanja pšenice, katere vlažnost presega 15 odstotkov nosita žitna organizacija in pridelovalec — vsak polovico.

SLADKORNA PESA — VSE POMEMBNEJŠA POLJŠČINA

Setveni program 1982/83 tokrat prvič vključuje celotni setveni kolobar, v njem pa je v jesenskem delu dan poudarek setvi pšenice, v spomladanskem delu pa setvi sladkorne pese. Poleg teh dveh kultur pa setveni kolobar vsebuje še koruzo in krompir ter nekatere druge pomembnejše poljščine. Tako naj bi koruzo zasejali na 67 tisoč hektarjih, peso na 6.460 in krompir na 30 tisoč hektarjih, med ostalimi poljščinami pa še

rž na 6.500 hektarjih, na enakih površinah tudi ječmen, jari ječmen na 2 tisoč, oves na 5 tisoč, oljnice na 1.200 hektarjih, silažno koruzo na 23 tisoč hektarjih, 46 tisoč hektarjev bi namenili krmnim rastlinam, 12 tisoč hektarjev vrtninam in 5 tisoč hektarjev ostalim poljščinam. S tem programom so zajete vse njivske površine v Sloveniji, zato ni razloga, da bi prihajalo do pomislekov. Doslej smo se namreč kaj radi zgovarjali, da za vse kulture ni zadostnih površin, zato so se v republiki tudi lotili izdelave kompleksnega plana. Njegova pomanjkljivost je morda le v tem, da so vzeti statistični podatki iz katastra, ki so čisto zastareli, ni pa upošteval tudi nekaterih specifičnosti (posestna struktura, razdrobljenost parcel), ki omejujejo realizacijo zastavljenih planskih ciljev.

Po dograditvi sladkorne tovarne v Ormožu dobiva sladkorna pesa vse pomembnejše mesto med poljščinami, zlasti v severovzhodni Sloveniji. V letošnjem letu je zasejanih s peso 4.900 hektarjev površin, od tega 3.314 hektarjev v zasebnem sektorju, ostalo pa v družbenem sektorju. V prihodnjem letu naj bi se skupne površine povečale za 132 odstotkov, in sicer na 6.460 hektarjev. Medtem ko v družbenem sektorju ne predvidevajo občutnejšega povečanja, naj bi zasebni sektor zasejal kar 3.020 hektarjev sladkorne pese.

CENA ZA PESO JE ZNANA

Sladkorna pesa postaja vse donosnejša poljščina, njeno vključevanje v kolobar pa se ugodno odraža tudi na pridelkih. Čeprav je letošnji pridelek še na njivah, pa so že znani proizvodni pogoji za prihodnje leto. To je vsekakor spodbudno, saj se bodo pridelovalci tako lažje odločili za to poljščino.

Že v letu 1982 je bila v Sloveniji proizvajalcem zagotovljena enotna odkupna cena 2,50 dinarja za kilogram, v kar je všteta tudi premija 0,30 dinarja za kilogram, kar pomeni, da bo Tovarna sladkornja Ormož odkupovala sladkorno peso po družbeno verificirani ceni 2,20 dinarja za kilogram. Pravčasna zagotovitev odkupne cene je spodbudno vplivala na proizvajalce, saj so v ostalih republikah ceno za letošnji pridelek (2,50 dinarja) določili šele pred kratkim.

Po predlogu poslovne skupnosti za sladkor naj bi se za leto 1983 sklepale pogodbe za proizvodnjo sladkorne pese na ravni 3,25 dinarja za kilogram, kar pomeni 0,75 dinarja več kot v letošnjem letu. V tej ceni znaša premija za stimulacijo 0,40 dinarja, kar pomeni, da bo treba v ta namen v republiki zagotoviti 109 milijonov dinarjev.

Po predlogu plana naj bi prihodnje leto v Pomurju s peso zasejali 3.045 hektarjev, od tega 1.485 hektarjev v družbenem in 1.560 hektarjev v zasebnem sektorju.

ZA SPRAVILO IN SETEV VSE NARED

Na spravilo jesenskih pridelkov smo v Sloveniji in v Pomurju dobro pripravljeni, prav tako pa tudi na setev pšenice in pripravo zemlje za spomladansko setev.

Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se je že dogovoril s Petrolom, da bi pri oskrbi z gorivom dobilo kmetijstvo prioriteto mesto. Tudi mineralnih gnojil bo dovolj, za normalno oskrbo pa je potrebno zagotoviti 700 milijonov deviznih dinarjev. Nekoliko več težav je z rezervnimi deli, saj vseh še vedno ni, za jesensko setev pa je potrebno za uvoz rezervnih delov zagotoviti 30 milijonov deviznih dinarjev. Ta sredstva bo zagotovila Agrotehnika—Gruda in upamo lahko, da se ne bo ponovila situacija, ki je nastala ob žetvi.

Tudi pri začetnih sredstvih se nekoliko zatika, medtem ko je na voljo dovolj semenske pšenice, ki naj bi je jeseni potrebovali okrog 6 tisoč ton.

In če nam bo naklonjeno še vreme za pravočasno spravilo jesenskih pridelkov, potem ni razloga, da setvenega plana ne bi tudi uresničili.

Ludvik Kovač

Prednost sladkorni pesi

Tudi Anton Kozar iz Melov pri Gornji Radgoni je eden izmed večjih tržnih pridelovalcev pšenice. Letos je imel to kulturo zasejano na 4 hektarjih in oddal je nekaj čez 5 ton pridelka. Pravzaprav ga je zamenjal za koruzo, saj je tržni proizvajalec govejega in svinjskega mesa in rabi koruzo za prehrano živine. Če tako preračunava, dobi za pšenico tudi nekaj višjo ceno, saj sicer cena pšenice v primerjavi z nekaterimi drugimi poljščinami še vedno ni realna. Anton pa se v zadnjem času vse bolj odloča za pridelovanje sladkorne pese. Pravi, da je sicer s peso nekoliko več dela, je pa izkupiček na koncu boljši kot pri pšenici. Tokrat ima peso na 1,30 hektarja, prihodnje leto pa bo površine povečal na 1,50 hektarja. Pohvalno se mu zdi zlasti to, da je že zdaj znana cena sladkorne pese za prihodnje leto, medtem ko za ceno pšenice še ne ve. Kljub vsemu pa bo pšenico sejati tudi tokrat. Odločil se je za mačvanko, ki daje dober pridelek, posejal pa jo bo na 4 hektarjih.

ŠPRINC — obljube in želje se izpolnjujejo

Vasica Šprinc v KS Razkrižje je tako majhna in tako razstresena po hribovitem obrobju tega dela razkriške krajevnosti, da o kakem strnjem delu naselja težko govorimo. Kljub nekaterim težavam, ki jih pestijo, pa vaščani Šprince (in tudi ostalih vasi v KS Razkrižje) vedreje zrejo v bodočnost. Zemlja, ki je tu dokaj bogata in ki bi lahko dajala več, kot pa danes daje, je sicer obdelana, a ne vse površine. Tudi živine je v teh krajih bolj malo. Glavni problem je pomanjkanje vode. In ravno o tem smo se pogovarjali tudi s tajnikom KS Razkrižje Stankom Ivanušičem.

»Tovariš Ivanušič, čeprav je KS Razkrižje v zadnjih letih precej napredovala, pa je vendarle hriboviti predel precej nerazvit?« »To je res, vendar ne več za dolgo. Pri vasi Šprinc lahko opazite, da že pričeli graditi vodovod, ki bo zajemal celotno krajevnost. Lahko povem, da bo to največja akcija, ki so jo lotili skupno krajanje naše KS.«

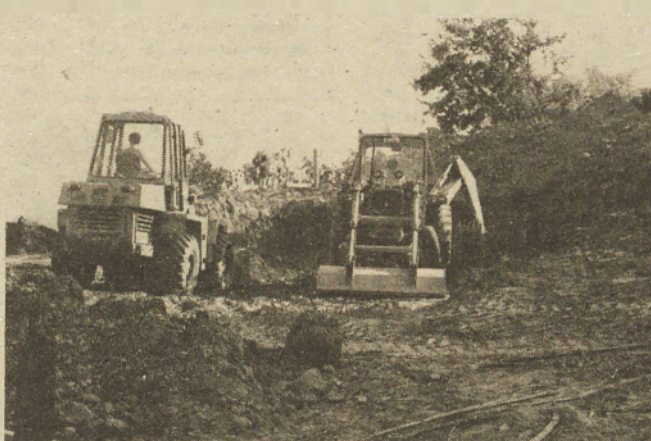

Stanko Ivanušič, tajnik KS Razkrižje: »Vodovod pomeni v teh krajih življenje, pričetek dela pa izpolnitev dolgotrajnih želja in obljub.«

»Začelo se je torej v Šprincu, kdaj pa bo gradnja končana in s kakšnimi težavami so se krajanje doslej ukvarjali?«

»Ker so bili vaščani precej prizadeti zaradi pomanjkanja vode (predvsem v hribovitem predelu — vasi Šprinc, Globoka, Kopriva) in ker so morali v poletnih mesecih vodo voziti v cisternah (za 2000 litrov vode so morali plačati tudi po 800 dinarjev) je začetek del življenjskega pomena. Ko že govorimo o vasi Šprinc, moram povedati, da bi se v tej vasi kmetijstvo lahko dosti bolj intenzivno razvijalo (verjetno se po dograditvi vodovoda tudi bo), tako da se sedaj več kot polovica vaščanov vozi na delo v Ljutomer, ostala polovica pa se ukvarja s kmetijstvom.

Razprave so pripeljale tako daleč, da smo letos pričeli v Šprincu prvo fazo izgradnje vodovoda. Gre predvsem za črpališče in vodne zbiralnike. Drugo fazo naj bi pričeli graditi prihodnje leto, gre za kopanje primarnega in sekundarnega vodovoda ter polaganje cevi. Tega je pri-

Stroji DO Komgrad Ljutomer so v Šprincu pričeli z začetnimi deli pri dveh pomembnih objektih: črpališču in vodnem zbiralniku, ki sta v prvi fazi pričetka gradnje vodovodnega omrežja.

bližno 26 kilometrov.«

»Kako pa se bo gradilo?«

»V naši krajevnosti smo uvedli samoprispevek, tudi vsako gospodinjstvo bo prispevalo določena finančna sredstva in prostovoljno delo. V KK SZDL Razkrižje pa smo se tudi dogovorili, da damo pobudo, da bi prihodnje leto k nam prišli tudi brigadirji republiške MDA. Izkušnje z brigadirji že imamo, saj smo imeli pri nas že občinske delovne akcije. Vaščani so brigadirje zelo lepo sprejeli. Prepričani pa smo, da bi organizacija mladinske delovne akcije v teh krajih predstavljala pomemben prispevek k hitrejšemu razvoju.«

»Kako pa bo vodovod vplival na razvoj vasi Šprince?«

»Vaščani bodo dobili

zdravo pitno vodo, intenzivneje se bodo lahko ukvarjali s kmetijstvom, mislim na živinorejo in poljedelstvo z vinogradništvom, verjetno bi se več mladih odločilo, da ostanejo doma, kar je po mojem mnenju najpomembnejši faktor.«

»Upate, da se bo mladina vrnila v te kraje, da bo zopet zaživel na vasi?«

»Tako je in menim, da bo to naš največji prispevek, ne samo KS ampak tudi širši družbi.«

Medtem ko sva se pogovarjala, pa so stroji v Šprincu še močneje zabneli in pripravljali teren za črpališče in vodni zbiralnik, ki bo izpolnil dolgoletne želje krajanov in seveda obljube, ki so jih poslušali dolga leta.

— Dušan Loparnik

Popotnik v morju vojne vihre

Tako kot razburkano morje meče barke daleč od začetnih poti, v neznane vode, od koder je ali ni povratka, tako tokovi življenja ponesejo mnoge ljudi in jim krojijo neslutene usode, še posebej v vojnih vihrar. In kdor je rojen pod srečno zvezdo in se prepusti tem tokovom, ga slednjič vamo vrnejo v rojstno luko, druge pa ...

Naključno smo srečali enega izmed nešteti, ki so v strahu, pa vendarle srečno prebrodili drugo svetovno vojno, pa še videli svet, ki ga sicer ne bi nikoli. Konrad Križan iz Grabonoša 53, kjer danes živi in po malem kmetuje z ženo in rejenko, pa je, kot je moč razbrati iz njegovega življenja, ki smo ga prebrskali in prečesali v enem izmed še vedno prijetnih poletnih večerov, bil navdušen nad potovanji že od mladih nog.

»Ni šlo drugače,« je pričel še nam, kot že nič kolikokrat poprej na izviren in doživet način domačinom, ponavljati svojo življenjsko zgodbo. »Ko sem končal osnovno šolo, zame doma v stari Jugoslaviji ni bilo kruha. Pa kaj sem mogel drugega, kot pot pod noge pa v Banat. In tako trikrat vse do začetka druge svetovne vojne. Več nas je šlo vsako sezono iz naših krajev, dekleta so okopavala, polja, še danes vidim nepregledna polja rož in industrijskih rastlin v Zenti pri Čoki, mi pa smo jih cele noči polivali. Ja, to so bili veliki »marofi«, lastniki pa sami Madžari.«

Takrat še ni vedel, da je to le začetek njegovih prostovol-

nih, pa tudi prisilnih potovanj. Vojna ga je zajela ravno, ko se je ponovno odpravil v Banat. Kaj pa zdaj? Ponovno s trebihom za kruhom, tokrat, bilo je novembra 1941, kot kmečki delavec v Avstrijo. Od tod pa ga je takratni nemški delavski urad prestavil v Brežice, iz Brežic pa na Bizelsko k nemškemu »hohčevanju«.

Nato pa prisilna mobilizacija, še danes se natančno kot skoraj za vse spominja datuma: bil je 20. november

1943. Najprej je bil kasami v Salzburgu v Avstriji, od tam je šel v Italijo in slednjič iz Verone v Francijo, da bi preprečili zavezniško invazijo.

Tu je njegova enota, pravi, zbegana križarila in se skrivala vse od Bordeauxa do Marselle, dokler ga niso Amerikanci v vasi Besansone v začetku septembra ujeli.

Preveč je vmesnih postaj, dogodkov in premalo prostora, da bi lahko vse opisali, kajti vsega se še prav dobro spominja. Življenjski optimizem ga nikoli ni izdal in slednjič je po številnih taboriščih v Franciji in Alžiriji pristal kot pripadnik angleške vojne policije na vojaškem letališču blizu Neapla.

»Bilo je v začetku septembra 1946, vedno se nas je družilo pet Slovencev in nenehno smo se pogovarjali o domovini. Kljub mnogokrat neprijetnim govoricam, smo se odločili, gremo domov. Angleži pa so dejali, kakor hočete. In okrog 25. septembra, bilo je tik pred trgatvijo, sem se skozi Trst, Divačo, Ljubljano ter Maribor vrnil domov.«

Da ga je sem vleklo srce, smo zvedeli nekoliko pozneje, ko nam je priznal, da si je takrat z dekletom že dopisoval in dodal: »Že v osnovni šoli sva bila sošolca, pa tudi zaošala sva enkrat skupaj!«

Čeprav Konrad Križan pravi, da takšne odisejane ne privoščijo nikomur, pa tudi za konec ni mogel mimo svoje narave. Saj pravi:

»Ni mi žal, da sem prehodil sveta toliko, saj sem vedno potoval zastonj. In z vsem potovanjem, tudi v živinskih vagonih, le z letalom še ne. Pa bi rad tudi to poskusil!«

V. Pavao

Ena, dve, tri, štiri

Kaj čuden naslov, kajne. Skorajda tako, kot če bi se ponovno vsi skupaj učili preštevati. Pa temu ni tako. Le seznanili bi vas radi z naslovom pesnice, katere avtorje Geno Tvev. Izvaja pa jo ansambel Zračni most. Omenjena skladnica je na minulem — 13. festivalu narodne zabave glasbe v Ptuj prešla bronasto odliko, njen avtor pa tretjo nagrado, bb

Gradiški biseri

vorilnica bi bila zaželjena v vsakem malo večjem kraju.

Drago Lipič nam je z nemajhnim ponosom povedal, da v krajevni skupnosti Gradišče deluje največje društvo v občini Lenart.

Eno najbolj dejavnih in ki ima tudi največ načrtov za prihodnje, je turistično društvo. Samo Gradišče in njegova okolica je glede turizma še skoraj neizkoriščeno področje. Razen mogočne cerkve s tremi zvoniki obiskovalcu prav gotovo ostane v spominu gradiško jezero, ki ga sami imenujejo »turistični biser«. Ob jezeru je določeno območje za gradnje vikendov, prihodnje leto pa bo odprto še za deskanje in čolnarjenje in bo tako prav gotovo našlo veliko privržencev in zvestih obiskovalcev. Še več pa jih bo, če izdamo majhno skrivnost, da bodo začeli v gostišču Vogrin na pobudo turističnega društva prodajati prave štajerske gibanice, ki jih bodo pekli pridne gospodinjice v Gradišču.

Seveda pa ne smemo zanemariti vseh ostalih društev, ki jih je, kar priznajte, zelo veliko. V krajevni skupnosti delujejo kar tri gasilska društva, zelo aktivno je tudi kulturno prosvetno društvo, lovsko društvo, društvo upokoencev,

Gradišče, idilični kraj sredi Slovenskih goric, v zadnjem času vse bolj spreminja svojo podobo. Namesto prašnega makadama pred leti se skozi kraj vije sodobna asfaltna cesta, na desetih avtobusnih prog pa povezuje Gradišče z občinskimi središči, Mariborom in drugimi kraji. Foto: L. K.

ki je eno največjih v občini, strelška družina, čebelarska družina, rdeči križ, šahovski klub, edini v občini ter društvo za telesno vzgojo Partizan Gradišče. Razen tega lahko že 27 let obiskujejo Gradiščani svoje kino predstave.

Zelo dobro delujejo družbenopolitične organizacije. Mladina, borci in socialistična zveza med sabo tesno sodelujejo ter vse prireditve pripravljajo skupaj. Njihovi predstavniki so v vseh zasedkih in ti skupaj z vaškimi odbori urejajo vse zadeve v posamezni vasi.

Vseeno pa ne morejo reči, da so čisto brez problemov. Problem z vodovodom bodo lahko dokončno rešili šele po letu 1985, ko se bo celotna krajevna skupnost povezala z regionalnim vodovodom. Sedanji vodovod pa bo uporabljala farma govejih pitalcev v Zg. Verjanah.

Bolj težko pa bo oskrbovanje z osnovnimi živili v prihodnje. 2300 ljudi se oskrbuje v eni sami majhni samopostrežbi v Gradišču. Zadovoljni so lahko le z ureditvijo zdravstvene službe, saj je v

v Slovenskih goricah to je vodovod. Sedaj imajo vodovod s 150 priključki samo v Gradišču, Zg. Senarski, Zg. Porčiču in deloma v Zg. Verjanah. V ostalih zaselkih imajo svoje vodovode in studence, kakor se pač kdo znajde. Krajevna skupnost ima v upravi tudi krajevno pokopališče in za prihodnje leto načrtujejo gradnjo mrliške veže.

Sedaj, ko to berete, si krajanje Gradišče že verjetno veselo telefonirajo, saj bi morali biti v času krajevnega praznika priključeni na lastno centralo in s tem bi imeli možnost lastnega izbora števil. Zelo pomembna je javna telefonska govornica, ki so jo dobili že lansko leto. Taka telefonska go-

Gradišče v Slovenskih goricah. Le kdo ne pozna tega kraja? Že naši predniki so zahajali v ta kraj, k sv. Trojici, mogočni in lepi cerkvi, katere vrata so vedno odprta obiskovalcem. Naselje je že zelo staro in prebivalci so ponosni na svojo bogato preteklost, pa vseeno v duši preprosti. Od tod je prišlo veliko pomembnih ljudi, ki so ustvarjali velika dela na umetniškem področju ali pa so bili dejavni na političnem ali na gospodarskem področju. Tudi spomeniki iz NOB nas opominjajo, da tukaj živijo zavedni ljudje.

V krajevni skupnosti Gradišče je veliko novega, saj so ljudje delovni in se ne zadovoljujejo le s spomini iz preteklosti. Zato želimo na kratko predstaviti, kaj delajo v tamkajšnjih krajevni skupnosti danes, kaj so naredili včeraj in kaj bodo delali jutri. Lahko bi pa navedli še en vzrok, da o Gradišču pišemo ravno te dni. Pred dnevi so namreč praznovali 4. krajevni praznik. Mogoče bo koga začudilo, tako kot nas, zakaj komaj 4. krajevni praznik. Zvedeli smo, da je prvi praznik bil že pred drugo svetovno vojno, drugi po vojni in tretji šele lansko leto. Sedaj pa bodo krajevni praznik organizirali prav vsako leto.

Da bi zvedeli kar največ o KS Gradišče, smo se napotili k tajniku krajevne skupnosti ter predsedniku kulturno umetniškega društva in hkrati članu številnih drugih organizacij Dragu Lipiču.

V krajevni skupnosti živi v osmih zaselkih okrog 2300 prebivalcev. Glede populacije je to pretežno stara krajevna skupnost, toda število prebivalcev stalno narašča. Zadnja leta je med njimi vse več mladih, pa tudi zdomcev, ki se za stalno vračajo domov. Preko 60 odstotkov je kmetov, ostali pa so večinoma dnevni migranti. Okrog tristo jih je, ki se vajo na delo v Lenart, Maribor, pa tudi nekaj v Mursko Soboto. To je torej pretežno kmetijsko območje in tukaj je tudi začela delovati ena prvih kmetijskih zadrug v občini Lenart. V počastitev krajevnega praznika so v Zg. Senarski odprli nove prostore kmetijske zadruge, v teh krajih pa bo začel svoje delo tudi kmetijski pospeševalec.

Veliko je bilo narejeno na področju komunale. S krajevnim samoprispevkom urejajo 42 km makadamskih cest in poti. Preko krajevne skupnosti pelje 14 km občinskih cest, ki so že asfaltirane z občinskim prispevkom. Do 1984 leta so si zastavili akcijo »Vsaj dobro prevozno cesto do vsake hiše«.

V tem času želijo tudi urediti kanalizacijo v Gradišču ter rešiti problem, ki je značilen za vse kraje

»Gradiški biser« pravijo krajanje svojemu jezeru, ki postaja vse privlačnejše tudi za turiste. Ob njem so uredili parcele za gradnjo vikendov, že prihodnje leto pa se bo na jezeru moč deskati in čolnariti.

ne zgodi se vsak dan

VELIKE KUPČIJE Z RELIKVIJAMI

Med največje kupčije, povezane z vero, sodi prekupevanje z relikvijami. Cerkev se je temu upirala, vendar brez pravega uspeha. Veliko ljudi je od tega živelo. Potovali so od mesta do mesta in praznovnim ljudem za denar kazali najbolj neverjetne stvari, ki naj bi po njihovem mnenju pomagale predvsem pri neozdravljivih boleznih. V neki rimski cerkvi so vernikom kazali košček pečenega mesa svetega Lovrenca, ki je bil sežgan na grmadi. V katedralah v Amiensu in v Vendomeu v Franciji so verniki v dveh majhnih stekleničkah lahko videli Jezusove solze. V katedrali v Travesu so kot relikvijo čuvali spolni organ svetega Bartolomeja, podobno v augsburški katedrali, vendar s to razliko, da je tukaj šlo za spolni organ neke device. V najmanj petdesetih cerkvah v Franciji, Nemčiji in Švici so kot relikvijo čuvali mleko, s katerim je Marija dojila Jezusa. Ni čudno, da se je protestantski verski reformator Calvin v svojem »Traktatu o relikvijah« vprašal: »Ali hočejo ti ljudje dokazati, da je bila božja mati molzna krava?«

Leta 1847 je francoski zgodovinar Lelanne objavil v nekem svojem delu nekakšen katalog relikvij. Kaj je pri tem ugotovil? Kot relikvijo svetega Andreja so na različnih krajih kazali pet njegovih teles, tri noge svetega Antona, trideset teles sv. Jurija, enajst teles sv. Erazma, sedem rok sv. Gregorja, sedem rok sv. Ignacija, dvanajst nog sv. Filipa, šest glav sv. Ane, osem glav sv. Štefana, šestina vjaset glav sv. Julije, 650 različnih kosti sv. Pankracija itd.

V 16. stoletju je neka španska vojvodinja po Španiji in v Italiji kupovala relikvije, ki jih je dala potem zmleti v nekakšne zverek, s katerim

bi ozdravila svojega sina. Otrok je vseeno umrl.

Francoski aristokrat Houze je papežu Klementu XIV. storil neke usluge. Ko ga je papež vprašal, kako naj se mu oddolži, je ta zahteval

truplo kakšnega svetnika. Dobil ga je in odpeljal v neko vaško cerkvico na Pirenejskih, kjer je še danes. Že med prevozom iz Rima je Houze to relikvijo za denar kazal radovednim ljudem. Pravijo, da je na ta način obogatel.

Leta in leta se Franc Scherr — po poreklu Avstrijec — v ameriškem Miamiju ukvarja z dresuro živali. Tako je papige naučil igrati košarko, voziti se na kotalkah in kolesih, govoriti po telefonu.

Prstan daljša življenje

Medicinsko-statistična raziskovanja, zbrana po vsem svetu, so pokazala, da zakon ne samo podaljšuje življenje zakoncev, ampak da poročeni moški in ženske manj zbolevajo in imajo manj možnosti, da doživijo infarkt.

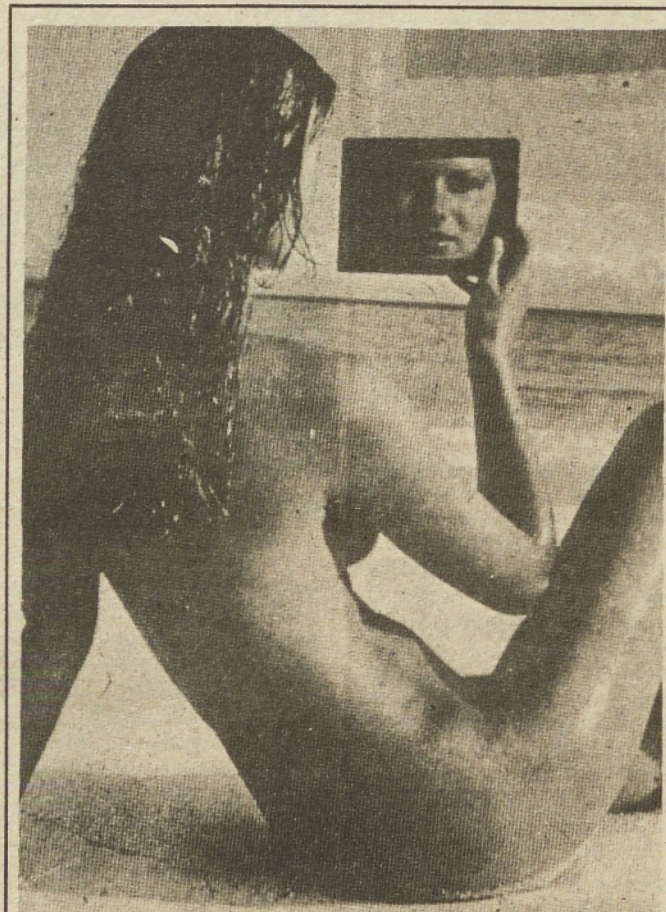
Neporočen moški med tridesetimi in petdesetimi leti je v dvakrat

večji smrtni nevarnosti kot njegov oženjeni tovariš. Za ženske v teh letih je statistika nekaj ugodnejša, vendar je smrtnost »starih devic« kljub temu dvakrat večja kot pri omoženih Evah. V poznejših letih se smrtnost pri poročenih in neporočenih izenačuje, vidi se namreč, da na starost tudi najbolj trdovrat-

ni samci nekoliko bolj skrbijo za svoje zdravje. V mladosti ni tako, neozdravljivi tridesetletniki svojo svobodo s petimi leti življenja, ženska pa samo s tremi.

Razlog za večji odstotek bolnikov med neporočenimi iščejo nekateri znanstveniki v dejstvu, da so med neporočenimi, razumljivo, nahaja večje število ljudi s telesnimi hibami, boleznijo itd. Ti prav zaradi slabega zdravja ne silijo zakon. Zakonska zveza že torej sama po sebi zagotavlja neko raven zdravja.

Drugi spet pa pravijo, da po-žanje največ žrtev način življenja samcev. Zapriseženi samci največkrat živijo neurejeno in nemirno življenje, privoščijo si prehrano pogostih, malo spijo itd. Dolgčasno družinsko življenje pa zaradi rednega nadzora koristi zdravju. Profesor dr. Pier Luigi Pratti, kardiolog iz Rima, pravi, da imajo tisti, uživajo ljubezenske slasti z eno in isto osebo, veliko manjše možnosti, da jih doleti kap, katere kosa pobere po svetu vsako leto največ življenj.

Morje se je namrščilo, oblaki so zakrili sonce, plaža je pusta, le samotna lepota ne kaže nikakršnega jesenskega razpoloženja.

Neki Henry G. Bruce je na vidnih mestih ameriškega Portlanda nalepil velike plakate, na katerih je bilo zapisano: »Čutim se dolžnega, da se Andrewu H. Faberu zahvalim za to, ker je pobegnil z mojim ženo. Odslej bo namreč on plačeval njene račune.«

Ko je sodnik sešel vse prekrške, ki jih je za volanom zakrivila Tare Gaudmont iz Richmonda v ZDA, je ugotovil, da bo voznica dobila vozniško dovoljenje šele junija leta 2001.

drugje smo prebrali

Družina Earl iz Briana v ameriškem Teksasu se nepojmljivo vzradostila, ko se je leta 1961 rodila mala Shelley. V 306 letih je bil to edini otrok ženskega spola.

Cirkuški krotilci so ugotovili, da je lažje dresirati tigra, ki so vzrasli v divjini, kot one, ki so prišli na svet v zooloških vrtovih.

V Jadranskem morju živijo 25 vrst morskih psov, pa niso nevarni, saj dosežejo velikost le do enega metra.

RES NALOGA ZA VELIKANE

Sovjetska zveza pripravlja prirodi neznanski izziv. Tokove več velikih rek, ki se izlivajo v Arktično morje in tam nekoristno oblikujejo led in ledene gore, nameravajo okreniti proti jugu države, kjer je v puščavskih predelih vode komaj na kozarce. Voda je kapital celo za državo, kot je SZ.

Zamisel je na papirju pre-

prosta, čeprav gre za načrte, ki bi jih prej prisodili velikonom kot ljudem. Od danes do leta 2000 naj bi v Sovjetski zvezi s severa na jug speljali 6 odstotkov vse vode. Najbolj gigantski so projekti za srednjo Azijo, kjer naj bi desetine kubičnih kilometrov vode sibirskih rek Oba in Irtyša namakalo Turkmenijo, Kazahstan, Uzbekistan in Kirzi-

jo. To vodovje nameravajo speljati v sicer dokaj suha korita Sir in Amur Darje.

Spajanje rek severa z rekami juga predvideva kopanje kanala, dolgega 2.000 kilometrov, z atomskimi eksplozijami, kar je izzvalo prevale presihajoči notranji morji, kot pravijo Kaspijskemu in Aralskemu jezeru, žal pa bi sprememba smeri tokov sprečene proteste znanstvenikov z Zahoda, pa tudi v sami Sovjetski zvezi so glasovi proti. Pa ne samo zaradi načina izkopa. Bolj kot kontaminacije zaradi uporabe atomskih bomb se tisti, ki se na zadevo spoznajo, boje

spremembe svetovnega vremena. Vode s severa na jug bi Sovjetski zvezi res prinesle več dragocenega žita in očumena tudi arktično klimo, ki nadvse pomembno vpliva na vreme. Kot je to že običaj, pa se vremenarji še niso sporezumeli, kako bi sprememba vplivala. Eni namreč trdijo, da se bo zaradi manj relativno tople vode v Arktiki prej tvoril led, drugi pa so mnenja, da bo Arktično morje, ki bo sprejemalo manj sladke vode, zato bolj slano. Bolj slana voda pa teže zmrzuje, torej naj bi bilo ledu na severu manj, kot ga je bilo doslej.

stare koprive najbolj pečejo

Bilo je v začetku februarja 1975. Naš tednik je pod mastno tiskanim naslovom Bomo res dobili elektrane na Muri? in celo na rdeči podlagi, prinesel tole:

»Na nedavni seji izvršnega odbora skupnosti za varstvo okolja v Pomurju je vzbudila pozornost izjava enega izmed strokovnjakov elektrogospodarstva Slovenije v zvezi z gradnjo petih elektrarn na Muri. Sodeloval je pri iskanju primernih lokacij in je poudaril, da gre za pet pretočnih elektrarn, ki bi naj bile zgrajene čez kakih pet let v Čmureku, v bližini Apač, poleg sotočja Kučnice, zadnja pa bi bila v Murskem Središču.

Elektrarne bi dale skupno 120 megavattov električne energije na leto, kar bi zadostovalo potrebam po električni energiji v Pomurju. Gradnjo dveh elektrarn bi sofinancirala Avstrija.

Gre za manjše elektrarne, ki ne bodo bistveno spremenile okolja. Zaradi njih pa bo potrebno zgraditi daljnovode, ki bi jih naj bilo čim manj, sicer bo celo Pomurje

Elektrika z Mure?

prepredeno z njimi, so poudarili na omenjeni seji, to pa bi precej skazilo podobo Pomurja. Vse kaže, da bodo namesto nekdanjih murskih mlinov popestrile podobo naše nemirne reke male elektrarne, ki bodo prinesle v pokrajino še več napredka. Saj bo le s pomočjo nove električne energije možno graditi nove industrijske obrate.

Kratek komentar: Kakšna neuračunljiva velikodušnost v napovedih prihodnosti! Od tistih časov je minilo sedem let in precej vode je steklo po Murini strugi, o elektrarnah pa kajpada ni ne duha ne sluha. Strokovnjaki so se spet enkrat ušeli, vsaj glede časa, a kot kažejo zadnji razpleti dogodkov, jim vztrajnosti ne manjka. Po najnovejših verzijah se v nemajo kar za 9 elektrarn, rok za izgradnjo pa je — bržčas iz previdnosti — »prestavljen« na leto 1990. Vdajmo se torej v usodo in počakajmo!

DODO JOŽETU

Tisto soboto sem se ravno sprehajal po sobo-

škem parku. Moram ti poudariti, da je to čudovit park. Ob priliki si ga malo oglej.

Za gradom je celo otroško igrišče. Nimaš pojma, kako smešno je, če gledaš kakšnega mulca, ki se ti lepo spusti po toboganu, dobi v zadnjico dve treski, nato pa prileti direktno v lužo pod toboganom. Staršem verjetno to niti ni tako smešno. Če jim ni, zakaj pa potem hodijo tja. Če grem tja s Karekom, ga vedno lepo dvignem na gugalnico, si ob tem zmočim eno nogo, Karek pa ostane lepo suh. Ravno tako delam, če ga posadim na vrtljak. Računam celo na to, da nekega večera odpeljem gramoz iz peskovnika in tako naredim dve dobri deli. Dobim gradbeni material, poleg tega pa naredim mesto, da lahko ob priliki navozijo pesek. Če pa ne bom utegnil, potem bom predlagal, naj preimenujejo peskovnik v gramoznik in bo mir.

Bilo je to 22. maja 1975, Dodo in Jože pa sta si začela preko dočega tednika dopisovati 20. februarja istega leta. Njune, tradicionalno »večno zelene« replike in anekdote, je vredno obdelodanjati.

-brž-

za razvečrilo

ENA PAVLIHOVA

— Me boste brili z ostro britvijo kot zadnjic? — Seveda! — Potem, prosim, mi dajte narkozo!

NESTROKOVNO — VENDAR ZANESLJIVO

— Raje bi ostala na obali. Morske bolezni se bojim in kakšnih nadležnih moških. — Prav imaš! Ostani na plaži. Na čolnu bodo, poleg kapitana, mene in tistega portugalskega sitneža, samo ženske ...

OB POZNI VEČERNI URI

— Šandor, kaj v tej noči stojiš pred domačimi vrati? Grev za pol ure nekam VEN. — Tokrat ne. Zunaj sem že bil, zdaj me pa »notri« ne pustijo ...

PRLEŠKA BRATEV

Prleška bratev je minila. Na koncu so pobrali in nekam odpeljali še tiste najbolj žareče »grozdeke«.

PETNAJST USPEŠNIH LET BLAGOVNICE „POTROŠNIK“ MURSKA SOBOTA

Skromno, skoraj neopazno opozarjajo obeležja v izloženih oknih Blagovnice Potrošnik, da so pred več kot petnajstimi leti zarohneli gradbeni stroji na stari tržnici v Murški Soboti in da je v letu 1967 zrasla na tem mestu v strogem središču mesta prva velika, moderna trgovska hiša v Pomurju.

Blagovnica Potrošnik je tudi danes še vedno največja blagovna hiša v vsej severovzhodni Sloveniji, čeprav so med tem časom gradili blagovnice tudi v drugih mestih in naseljih te pokrajine. Sistem in obsežnost ponudbe sta povzročila, da so kupci Blagovnice Potrošnik sprejeli za svojo. V njej so prvič imeli možnost na enem mestu kupiti živila, tekstil, obutev, tehnično blago, zlatino in drobno galanterijsko, skratka vse tisto, kar mora nuditi trgovska hiša.

Prodajalci so skupaj s kupci učili nov način posredovanja potrošnih dobrin. Blagovnica je bila vedno odprta od jutra do večera, kupci so pa blago izbirali na samopostrežen in samoizbiran način. Ko so se boji navadili novih oblik dela, je na 3.000 kvadratnih metrih prodajne površine začel promet skokovito naraščati.

Da bi bralcem lahko posredovali obsejše podatke o Blagovnici in njenih uspešnih petnajstih letih, smo zaprosili za nekaj besed tovariša Draga Kolmaniča, direktorja TOZD Izbire, v okviru katere posluje Blagovnica Potrošnik kot močna in samostojna poslovna enota.

»Vrata Blagovnice smo kupcem odprli 13. septembra leta 1967«, je dejal tovariš Kolmanič. »Objekt je zgrajen kot posledica zrele odločitve kolektiva. Sredstva zanj pa so zbrale vse takratne enote.«

»Kolektiv, samoupravni organi in vodstvo podjetja so znali pravilno oceniti gibanja na tržišču in povpraševanje po blagu. Med gradnjo se je sicer postavljalo vprašanje opravičenosti in rentabilnosti tako velikega trgovskega objekta, toda z doseganjem blagovnega prometa je uspešen kolektiv Blagovnice Potrošnik iz leta v leto, vedno znova, potrjeval pravilnost takratne odločitve.«

»Blagovnica Potrošnik je z

»non — stop« sistemom začela poslovati s 67 zaposlenimi, od katerih je 21 še vedno v tej poslovni enoti.«

»Do konca leta 1967 smo ustvarili 7 milijonov 286 tisoč dinarjev realizacije,« nam v nadaljevanju pogovora razlaga tovariš Kolmanič. »Že po nekaj mesecih je postalo poslovanje uspešno in je preseglo vse meje pričakovanja. Potem se je realizacija iz leta v leto večala. Lansk leto je ustvarjenih 334 milijonov novih dinarjev prometa, medtem ko z letošnjim planom predvidevamo 390 milijonov. Razumljivo je, da je vzporedno z večjim prometom rasel tudi kolektiv, ki šteje danes 141 delavcev in 18 učencev v gospodarstvu.«

Ugotovili so, da je kolektiv Blagovnice še vedno sorazmerno mlad, saj je njegova povprečna starost 31 let in da je v lanskem letu znašal promet na zaposlenega 245 tisoč dinarjev.

Ves čas od otvoritve do danes so v Blagovnici zvesti svojemu osnovnemu konceptu, da ne prenehoma uvajajo novi in sodoben način prodaje, širijo izbiro blaga in jo prilagajajo potrebam in željam kupcev. V ta namen so menjali tudi notranjo razporeditev ter spreminjali posamezne oddelke, tako po površini kakor tudi lokacijsko, predvsem pa po izbiri blaga. Menjali so tudi inventar z lepšim in funkcionalnejšim.

Najbrž so redki, ki niso seznanjeni s tem, da v Blagovnici deluje poseben oddelček za informacije z menjalnico. Pomembno je, da so na tem oddelku v letu 1981 zamenjali za 7 milijonov 500 tisoč novih dinarjev tujih valut. Tukaj prodajajo tudi darilne bone, odobravajo potrošniške kredite, strankam pa postrežejo z informacijami, ki jih kot kupci potrebujejo in zahtevajo.

Naš sobesednik tovariš Drago Kolmanič nam je v nadaljevanju pogovora takole opisal prizadevanja kolektiva Blagovnice:

Blagovnica Potrošnik na Titovi cesti v Murški Soboti postaja že skorajda pretesna. Kolektiv si prizadeva, da bi v čim krajšem času postavili ustrezen prizidek.

»Našim kupcem smo vedno namenjali veliko pozornosti. Poleg ponudbe s prijazno besedo in pestre izbire blaga ter solidne in sodobne postrežbe smo občane vseskozi seznanjali z novitetami naše ponudbe, posebno prek radia in oglasov v časopisju. Večkrat smo pripravili brezplačno poskušnjo raznih jedi in pijač ter organizirali demonstracije delovanja različnih gospodinskih aparatov in pripomočkov. Pogosto so bile s strokovnimi nasveti in dejanji našim kupcem na voljo kozmetičarke, kar je posebno hvaležno sprejel ženski del naših kupcev. Da bi kupce seznanili z modnimi tendencami, smo organizirali modne revije. Poleg večjih prikazov mode, ki smo jih pripravili v hotelu Diana v Murški Soboti ali v veliki restavraciji v Moravskih Toplicah smo za širši krog občinstva prirejali tako imenovane »žepne« modne revije v Blagovnici Potrošnik. Z revijami smo šli tudi čez mejo. Zlasti dobro so uspeli prikazi mode na Madžarskem. Tega načina povezave s svojimi kupci ne mislimo opustiti. Naj vas še

opozorimo, da tudi ta mesec pripravljamo veliko modno revijo, ki bo v soboto, 25. septembra, ob osmih zvečer v kavarni hotela Diana, kjer bomo prikazali jesensko-zimske modle konfekcije.«

»K vsemu povedanemu moram dodati še nekaj,« je dejal tovariš Kolmanič, direktor TOZD Izbire. »Blagovnica Potrošnik se lahko ponaša z lepimi, urejenimi, okusno, domiselno in aktualno, celo družbeno angžirano pripravljenimi izlozki. Poleg sposobnosti aranžerja, kaže izložbeno okno trgovine, kot ogledalo, predvsem zrelost trgovcev. Pri nas se zavedamo, da je dobra izložba, poleg svoje funkcije, estetske ponudbe blaga, lahko okras in ponos, ne le delovni organizaciji, temveč celemu mestu.«

Delavci Blagovnice Potrošnik menijo, da so v preteklih letih svojo poslanstvo zadovoljivo opravljali. Odločeni so, da bo tako in še boljše tudi v bodoče. Svoje kupce bodo poskusili še bolj zadovoljiti, da se bodo ti vedno rajši vračali in zadovoljni odhajali.

Delavci te največje trgovske hiše v Pomurju si želijo še tesnejših stikov s kupci, katerih želje in sugestije jim bodo dragocen pripomoček pri njihovem nadaljnjem delu. V tej zvezi moram označiti predvsem željo tega uspešnega kolektiva, ki so nam jo zaupali v Blagovnici in ki kaže nemiropnost s sedanjim stanjem in resnično željo po nadaljnjem razvoju in napredku. V bližnji bodočnosti želijo postaviti prizidek, s katerim bo dobila Blagovnica Potrošnik svojo dokončno zunanjo podobo, obenem pa dobro število kvadratnih metrov poslovnih prostorov. V trenutnem stanju so najbolj potrebni razširitve samopostrežni prostori, kjer kljub štirim delujočim blagajnam ne zmorejo tekoče in hitro opravljati dela. Z razširitvijo, s prizidkom, bodo odpravili neprijetne zastoje, dobili bodo prostor za večjo in pestrejšo ponudbo obenem pa tudi priročno skladišče. Prav tako je še vedno odprta želja po klimatskih napravah v prodajnih prostorih. To bo omogočilo boljše počutje kupcev, zaposlenim pa boljše delovne pogoje.

Po vsem, kar smo zvedeli od sogovornika, videli sami in vedeli še od prej, lahko še enkrat ugotovimo, da je ta blagovna hiša v preteklem obdobju resnično skrbela za svoje kupce in vseskozi šla v korak z njihovimi željami in potrebami. Prepričani smo, da bo tudi v prihodnje tako, zato kolektivu za vse, kar je storil in dosegel, iskreno čestitamo ob jubileju, ki pa ni samo njegov, temveč nas vseh, ki se ustavljamo in kupujemo na oddelkih Blagovnice Potrošnik. Iskreno jim želimo, da bi uresničili vse svoje želje in načrte za razširitev poslovnih prostorov, modernizacijo in izboljšave poslovanja, da bi tako čim uspešneje lahko opravljali svoje družbeno poslanstvo v lastno veselje in skupno zadovoljstvo nas vseh.

FERDO
GODINA

ko so cvetele marelice

Štefka mi pripoveduje:

Ko je ostal na Predovičevem sam, sem rekla možu:

Še bolj moram zdaj skrbeti zanj. Za človeško življenje gre.

— Res je, je rekel on.

— Če bo našemu premalo mojega mleka, mu bom dajala kar drugo hrano, saj je močan. Darko pa je bolan.

— Kar daj, pravi mož.

Šla sem k Francki.

— Treba ga bo takoj premestiti v Zeleno jamo. Tam so našli zanj mesto.

Francka je po tem najinem razgovoru šla še k Henriki in tako smo se vse tri pripravile na selitev iz Predovičeve. Pošla sem naša dva fanta, Staneta, ki je bil star petnajst let, in Janeta, starega deset let. Vzela sta ročni voziček in so odpravila. Jaz nisem mogla, ker so doma ostali še trije otroci.

Francka:

S Henriko sva znosili iz sobe, kar je bilo treba. Fanta sta z vozičkom čakala na dvorišču in sta zlagala vanj otroško perilo. Tega je bilo dosti. Kdo bi si mislil, da je ilegalček tako založen. Spominjam se odedice z vezanimi živobarvnimi medvedki. Pa še domačo haljo sva vzeli in zimski plašč. Saj ne vem, zakaj sva te reči naložili, ker bi jih lahko pustili družini na Predovičevi.

Potem pa smo šli. Jaz sem vzela otroka. Šla sem kakih petdeset korakov spredaj, da ne bi bila videti prevelika procesija, za menoj sta fanta peljala voziček, za njima pa je šla Henrika. Tako ni nihče vedel, da spadamo skupaj.

V Zelenu jamo smo bili slabo sprejeti. V stanovanju, kamor bi naj prišel Darko, sta živela mož in žena, ki sta bila brez otrok. On je bil uradnik na direkciji pošte, ona pa bančna uradnica. Sploh nas niso pustili v stanovanje. Ošabna sta bila, da je bila groza. Pri vratih sta sprejela perilo in moram reči, da sem jima Darka dala kar s težkim srcem. Vnaprej sem vedela, da z njim ne bo dobro.

Štefka:

Saj sta še mene komaj spustila noter, ko sem prišla dojit.

Dala sta mi stol pri vratih. Pravila sta mi, da k njima hodi samo inteligenca. Tudi uro sta mi določila, kdaj naj prihajam. Gotovo so se zbirali pri njima hrupne družbe, kar sem sklepala po mnogih neumitih kozarcih in krožnikih. Tla nepometena, prahu najbrž nista imela navade brisati. Posteljno perilo, kjer je ležal fant, je bilo umazano, zrak nabit s cigaretinim dimom. Zato je šlo z njim kmalu na slabše. Po dojenju je začel bruhati.

— Ne bo dobro, sem rekla možu.

Fant je začel hujšati. Postajal je kost in koža. Za fantovo bruhanje sta začela kriviti mene. Očrnila sta me pri sestri Bi-

dovčevi, ki je hodila fanta obiskovat.

— Kmečka butara nima zdravega mleka, sta ji rekla.

Bidovčeva je prišla k meni na dom, mi izbrizgala nekaj mleka in ga odnesla v dečji dom, da so ga preiskali.

— Vaše mleko je zdravo, mi je prišla povedat.

— Kakšno pa naj bi bilo, če pa sem z njim odhranila pet otrok. Ta dva nista v redu. S fantom bo slabo.

Dala mi je prav, a pomagati ni mogla. Rekla je:

— Z Darkom nismo zadeli na dobro družino.

— Vse se primeri.

— Razmisli moramo.

Francka in Henrika nista smeli k fantu. Nista spadali med njuno inteligenco. Odločila sem se, da odnesem otroka pokazat Francki. Rekla sem jima:

— Grem s fantom malo na sonce.

— Saj ga ne potrebuje, sta bila še naprej huda name. Potem sta le privolila.

Francka:

Kar ustrašila sem se, ko sem ga zagledala. Lička uplahnjena. Nobene živahnosti ni bilo več v njem. Štefka sem rekla:

— Nekaj bo treba ukreniti.

A nisva vedeli kaj. Ko ga je odnesla, sem bila prav v skrbeh. K sebi ga nisem mogla vzeti, ker še s Petrom nisva bila varna. V hiši je stanoval Ažman, ki se je zrinil v vrh bele garde. Hodil je celo k škofu Rožmanu. Če bi ta zvedel, da sem od neke prinesla otroka, bi ne čakal minute in me bi izdal. — Naš Peter se je rad igral v pesku na dvorišču. Ker je bil moj Tone v partizanih in so časopisi v Ljubljani o njem pisali, je bil Peter garjeva ova v hiši. Ažmanovi otroci se niso smeli z njim družiti, da se ne bi umazali. Pri Petru na dvorišču pa se je rad ustavljal Just Udovič. Stanoval je z družino v drugem nadstropju. Pred vojno je bil pribežal s Primorske pred fašisti. Služboval je v Ljubljani kot stražnik. Bil je upokojen. Takoj je bil za OF, ko so prišli Italijani. Že leta 1941 je Ana imela v njegovem stanovanju sestanek, na katerem je bil razen Udovičevih tudi moj Tone in njegov brat Miha. V hiši je bilo še več naših ljudi. V pritličju je imel delavnico čevljar, ki je z ženo rešil Ano aretacije, preden je šla v partizane. Bila je še v službi, ko je nekega dne prišla policija v hišo, da jo aretirajo. Čevljarjeva žena se je izmuznila in prestregla Ano na poti domov. Vse te ljudi sem imela v hiši za prijatelje, vendar smo namenoma bolj redko govorili.

Ko se je nekega dne Peter spet igral na dvorišču, pride k njemu Udovič in se z njim razgovarja. Opazovala sem ju skozi okno. Preblisnila me je misel, če bi mogoče Udovičevi vzeli

malega Darka. Žena je bila mirna, tiha ženska, njeni hčerki pa prav tako. Starejša Danica je bila v službi v nekem trgovskem podjetju, mlajša Lilica je hodila v šolo.

Če mu bom rekla, ne bom nič tvegala. Izdal me ne bo nikoli. To mi je dalo pogum.

Nič nisem pomišljala, a sem se kljub temu bala. Kaj, če bo le odklonil in s tem obvežem oba, sebe in Udoviča, da hodiva vsak dan drug mimo drugega in veva za veliko skrivnost. V tem primeru bi bilo mnogo bolje, če bi molčala.

V tem se je Udovič obrnil in šel proti vezim vratom. Kljub negotovosti sem odprla vrata s kuhinje na hodnik, da ga prestrežem. Če zdaj pustim, da odide, ne bom tega storila nikoli več.

Ko je šel mimo, sem komaj spravila iz sebe:

— Gospod Udovič, bi stopili malo k meni.

Začuden me je pogledal, ker tega ni pričakoval. Najprej se ni zanašal, potem pa je rekel:

— Prosim, prosim.

V kuhinji je sedel in seveda čakal, kaj mu povem.

— Ne bodite hudi, če vas bom nekaj prosila.

— Kaj pa je?

Zdelo se mi je, da ne bo nič narobe, če mu povem. Nazaj tudi nisem mogla več. S težavo sem iskala besed. Vedel je, ne samo za mojega Toneta, ampak tudi za Darka in Ano, da sta v hribih.

— Ana je rodila v Ljubljani.

— A rodila je? Je vprašal prisrčno. Dobro bo, sem si mislila.

— Šla je spet iz Ljubljane. Otrok je ostal tu. Bolan je.

Molčal je.

— Fanta nimamo kam dati. Bi ga vi vzeli? Seveda samo do konca vojne, dokler se starša ne vrne.

Udovič me je gledal. Ni pričakoval, da bi mu ponudila kar partizanskega otroka.

— Z ženo se moram pomeniti, je dejal čez čas.

Jaz pa kar naprej:

— Prinesem ji ga lahko pokazat?

— Prav.

Zdelo se mi je, da je otrok rešen. Posrečilo se mi je. Pričana sem bila, da ga bodo imeli radi.

Vendar zadnje besede Udovičevi še niso rekli. Treba je bilo s fantom k njim, da napravi s tem končni izpit. Štefka je Darka pripravila in ga prinesla k Udovičevim sama, brez mene. V hiši niso smeli vedeti, da imam pri otroku, ki prihaja v hišo, tudi jaz prste vmes.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Striček urednik!

Lanko leto smo nekoliko lenarili, zato pa smo letos sklenili, da ti že prvi teden pouka pošljemo naše prispevke. Upamo, da ne bodo romali v koš! Lepo te pozdravljajo mladi dopisniki s Stare gore

Pa ste zares pohiteli! Celo prvi ste v novem šolskem letu, za kar si seveda zaslužite posebno pohvalo. Če bom lahko objavil vse vaše prispevke, ki mi jih boste poslali, pa vam žal ne morem obljubiti, kajti naš prostor je omejen in je namenjen učencem vseh osnovnih šol v Pomurju. Pa še od drugod se lahko oglasijo. No, vi mi kar pišite, saj koša za »romanje« prispevkov vanj ploh nimam. Spravljam jih namreč v posebno mapo, kjer čakajo na primeren trenutek za objavo. Tudi kakšno risbico lahko pošljete kdaj.

Tole povabilo pa seveda ne velja le učencem podružnične osnovne šole na Stari gori, temveč vsem pomurskim osnovnošolcem. Če imate možnost v dopisniških krožkih uporabljati pisalni stroj, bo najbolje, ako prispevke sami napiškate ali pa vam to postorijo v tajništvu šole, kar pa nikakor ni nujno. Oglasite se torej čim prej!

Vas lepo pozdravlja vaš »striček« urednik

Tudi v počitnicah se nisem dolgočasila

Naporna šola, domače učenje in naloge ter glasbena šola so se končno le poslovili za nekaj časa od nas. Pričele so se počitnice. To je čas, katerega se vsi otroci najbolj veselimo. Šola postane pusta, nikjer se ne sliši ne vik ne krik, vse molči. Samo včasih prileti kakšna drobna ptička na okno in zapoje.

Mi, otroci, pa vsak po svoje preživljamo počitnice in doživljamo vse vrste pustolovščin. Da ne bi bili cele počitnice doma, gredo nekateri k babicam, drugi k tetam ali kam drugam. Moje počitnice so bile letos zelo zanimive. Najlepsi del je bil seveda tisti, ki sem ga preživela na morju. Letovali smo v avtokampu v Poreču. Najbolj me je veselilo to, da sta bili z nami moji sestrični Karmen in Nataša. Tudi vreme nam je bilo naklonjeno. Ko pa se je dan spremenil v večer, smo šli na sprehod ali pa v luna park.

Drugi del počitnic sem preživela doma. Skoraj vsak dan sem šla obiskat babico. Na kmečkih dvoriščih je vedno živahno in zanimivo. Ker imam rada živali, sem tudi zaradi tega bila vsak dan tam.

Počitnice so hitro minile in se nisem dolgočasila. Toda kljub temu sem si včasih močno želela, da bi se srečala s svojimi sošolci in prijatelji ter se z njimi poigravala in poklepetala. Sedaj se mi je to uresničilo za počitnicami ne žalujem.

Alenka Belovč, 6. a
OŠ Veržej

MOJE POČITNICE

Počitnice sem preživel v Mariboru. Tam sem se igral s psičkom Tarzanom. Z Bogdanom pa sva si šla ogledat novo šolo. Tudi s kolesi smo se vozili. Zvečer smo šli po mleko.

Drugo jutro sva s stricem popravljala tovornjak. Ko sva ga popravila, sem šel z njim po gramoz. Šli smo se tudi kopat v Moravce.

Z očetom pa sva šla žet v Selišče. Ostali čas počitnic sem preživel doma in pomagal očetu in mami na travniku in njivi.

Štuhec Alojz, 3. raz.
OŠ Stara gora

Bo kulturna dejavnost oživela?

Mladinsko kulturno-umetniško društvo na Srednješolskem centru TPU v Murski Soboti je v lanskem šolskem letu delovalo precej neorganizirano. V začetku šolskega leta, prav ob uvedbi srednjega usmerjenega izobraževanja, je bilo učencem obljubljeno, da bo delovala tudi gledališka in folklorna skupina. Toda razen komorne zbor pod vodstvom tov. Vukana ter plesne skupine »Brez besed«, ki jo je vodil učenec Farič, ni praktično začela nobena druga dejavnost.

Folkloristi smo se zbirali sicer prvi mesec v šolskem letu, toda, ker v koncept prve proslave ni sodil nastop folkloristov, je volja pri učencih, kakor tudi pri mentorju splahnela. Le-ta v prihodnje tudi ni imel več časa, ker je bil zaposlen drugje in ne v šoli.

MKUD je dvakrat sklical sestanek, vendar se ga je udeležilo le nekaj delegatov. Tako sestankov vodstva praktično ni bilo. Je pa potrebno zapisati, da je trikrat v šolskem letu izšlo glasilo pod naslovom »NOVA POTA«, kjer so bili objavljeni prispevki učencev z literarnega področja ali pa pesmice.

V nekaterih oddelkih smo učenci pripravili proslave ob različnih jubilejnih dnevih, ob 25. maju — Dnevu mladosti pa smo učenci 1. T 4 izdali tudi svoje glasilo oddelka.

Ob začetku letošnjega šolskega leta lahko upamo, da bo ob skupni volji in zagnanosti tako učencev, kot mentorjev, kulturna dejavnost na na-

OH, CIGARETE

Ko sem bila še majhna, se nisem zavedala, kako so cigarete škodljive.

Potem pa me je neko dekle nagovorilo, češ naj kadim. In res sem enkrat potegnila, a sem takoj začela kašljati. Takrat sem, čeprav še majhna deklica, sklenila, da ne bom nikoli kadila. Zdaj, ko sem že starejša, pa se še bolj zavedam, kako so cigarete škodljive. Vsako leto imamo na šoli teden boja proti kajenju. Takrat nas tovariši učitelji seznanijo s sestavo cigarete in z nevarnostmi kajenja. Na stenah so tudi razni plakati. Eden med njimi je tudi slika okostnjaka s cigareto, ki pravi: »Le mirno kadite, kajenje zagotavlja vitkost.«

In kdor želi zgodaj umreti, naj se kar ravna po tem navodilu.

Alenka Lutar, 8. raz.
OŠ Črenšovci

IZBRANA RISBA: »Vožnja z rolikom« — Narišal Jože Škrlec, 7. raz. OŠ Dane Šumenjak Murska Sobota.

dopisniki so zabeležili

O topolovem drevoredu v radarskem naselju v Lendavi precej govorijo, vendar je vse ostalo pri obljubah. Tudi v industrijski četrti rasteta ob cestil dva topola. Enega je že hudo načel čas. Ob večjem deževju in neurju je ob njem moč najti strobeno vejveje.

Jože Žerdin

ČRENŠOVCI

Občinsko gasilsko tekmovanje

Potem ko so v vseh gasilskih sektorjih lendavske občine končali izpraševanje gasilcev in pregledali gasilsko opremo, so se požarniki spet srečali na občinskem gasilskem tekmovanju članov, mladincev, mladink, pionirjev in pionirk in članov civilne zaštite, tokrat v Črenšovcih. Gasilci so tekmovali v različnih disciplinah: vaje z vedrovko, hidrantom, štafete z ovirami, vajami z brizgalnimi in hitrimi tridelnimi napadi.

Občinski članski prvak so postali gasilci iz Kobilja, sledijo Velika Polana in Črenšovci. Pri mladincih so se najbolj izkazali mladinci iz Črenšovec, pred Dobrovnikom in Veliko Polano. Občinski prvak pri mladinkah so gasilke iz Kobilja, sledijo Črenšovci in Odranci. Pri pionirjih so zasedli prvo mesto pionirji iz Dolge vasi pred Črenšovci in Kobiljem. Pri pionirkah so prve Kobiljčanke pred Črenšovci. Tekmovali so tudi člani civilne zaštite; prvo mesto je pripadlo članom iz krajevne skupnosti Črenšovci.

J. Žerdin

Ljudem pomaga do vode

Andrej Hajdinjak iz Rodmošč pri Gornji Radgoni je znan studenčar. Možakarja sem srečal, ko je ob cesti Ivanjševci-Lastomerci pri Cirilu Jančarju kopal nov vodnjak.

Doslej je skopal več kot 200 vodnjakov, globokih in plitvih. Najbolj je vesel, ko se prikaže voda. Za vse vodnjake, ki jih je kopal, je vodo poiskal s pomočjo leskovih rogov. Kot je povedal, se nikoli ni zmotil, le globine ne more zanesljivo napovedati. Meni je, da je kopanje vodnjakov danes manj nevarno, saj že od začetka kopanja stene vodnjaka zavaruje s cementnimi cevmi. Prej so vodnjake najprej skopali do vode in šele takrat začeli z obzidavanjem.

V preteklosti je moral mojster za vodnjake, rekli so mu »prumohar«, znati kaj več kot skopati in obzidati vodnjak. Potrebno je bilo dobiti vodo iz velikih globin. Za to so imeli razne načine. Najpreprostejše je bilo izvlačevanje z nekajmetrskim drogom, na katerem je bilo pritrjeno vedro. Žal se pri večjih globinah ta način ni obnesel, zato so morali mojstri izdelati in montirati za izvlačevanje posebne naprave. Te so bile včasih industrijske in za revne predrage. Enostavne so bile naprave z vitlom. Drugi način je bil črpanje vode s črpalko, ki je po ceveh iziskala vodo na površje.

Take cevi je moral izdelati izurjen mojster. Kot je povedal Andrej, so bile iz hojvine. Najtežje delo je bilo vrtnanje s štirimetrskimi svedri. Cevovod je sestavljalo več prevrtanih hlobov, ki so bili med seboj spojeni. Prvi leseni vod na dnu vodnjaka je imel poseben mehanizem, ki je rabil kot črpalka in tlačilka. Tega je poganjali drog, speljan skozi cev za iztekanje vode. Zunan na zemlji pa je bil povezan z ročico, ki je z vsakim gibom vlekla vodo navzgor. Danes takih naprav ne izdeluje več, kajti zamenjale so jih električne črpalke.

Ludvik Kramberger

Pred kratkim so se v Pomurju mudili predstavniki sindikata gorenjske regije in obiskali več delovnih organizacij, s katerimi tujajo poslovne stike.

Med obiskom so si ogledali Planiko, TOZD tovarna obutve v Turnišču, kjer so se seznanili s poslovanjem in delom sindikalne organizacije. Ogledali so si tudi kleti v Gornji Radgoni in Pomurski sejem. Obisk so izkoristili za dogovore in izmenjavo izkušenj.

Š. P.

SPET BOMO IGRALE

Lansko leto, ob vpisu v prvi letnik usmerjenega izobraževanja, smo se dekleta v 1. T 4 murskosobškega srednješolskega centra TPU dogovorile, da v oddelku osnujemo rokometno ekipo. Tako je tudi bilo in tovariš razrednik nam je priskrbel majice z natisnjenim znakom našega oddelka.

V celotnem preteklem šolskem letu smo v okviru interesnih dejavnosti odigrale 17 tekem. Gol nasprotnikov smo zadele 225-krat, a prejele smo 105 zadetkov. Zabeležile smo samo en poraz, in to proti ekipi 2. A razreda, ki smo jo nato v povratni tekmi premagale. Sodelovale pa smo tudi na II. tednu srednješolcev ob Dnevu mladosti v Rakičanu, kjer smo osvojile drugo mesto, takoj za »A«-ekipo SC TPU.

Naše veselje do igranja rokometu se bo nadaljevalo tudi v tem šolskem letu in že z nestrpnostjo pričakujemo prvih tekem.

Marica MLINARIČ, 2. T 4,
Srednješolski center TPU
v Murski Soboti

TURNIŠČE

Gasilska cisterna

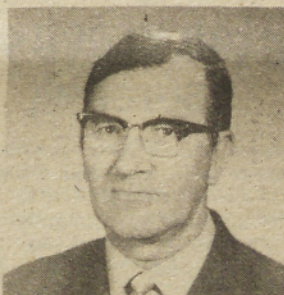

Gasilsko društvo v Turnišču se je že pred leti odločilo, da bo skupaj s SIS za požarno varnost Lendava kupilo cisterno.

Za gasilsko vozilo sta GD in KS Turnišče prispevali 400 tisoč dinarjev, ostalo pa SIS za požarno varnost Lendava.

Štefan Priša

Fran Hajnal — sedemdesetletnik

Veseli so vsi, ki se od njih poslavljamo do strojanstveno, ne nanišljeno in tudi ne s sočutjem. Prav tako so veseli, ko se od njih poslovimo prek sredstev javnega obveščanja, ne s senzacijsko ali pompom.

ampak zaradi tega, ker so bili med nami.

Njega že dolgo ni več v naši delovni sredini. Sedi pod drevesi, katere ma naznanjajo bližajočo se jesen. Šumeči veter hladi njegovo izmučeno čelo. Žvrgolenje ptičkov pa ga povrne v njegovo daljnjo preteklost.

Fran Hajnal se je rodil 1912. leta v Murski Soboti kot drugi izmed sedmero otrok.

Mladost je kot večina otrok takratnega časa preživel zelo težko. V osnovno šolo je hodil v svojem rojstnem kraju, kjer jo je tudi končal, prav tako je tu končal tudi nižjo gimnazijo. 1928. leta se je odločil za poklic elektrifikarja. Štiri leta pozneje se je kot izkušen elektromonter zaposlil pri takratnem mestnem električnem podjetju. Tu je bil zaposlen vse do konca II. svetovne vojne. Po osvoboditvi je sodeloval pri elektrifikaciji Pomurja.

Takih začetkov se tako spominja: Takrat so bile na območju Prekmurja 4 transformatorske postaje. Mestno podjetje se je preimenovalo v novo ustanovljeno DES. 1948. leta se je začel graditi DV 35 kV M. Sobotna-Lendava. Prevoznih sredstev ni bilo. Najboljši delovni-prijatelj je bilo kolo. Vendar smo gradili in dogradili.

Leta 1955 je v Mariboru opravil izpit za VK. Elektrifikacija se je v grobem že nagibala h koncu. Istega leta je postal kolavder. Na tem delovnem mestu je ostal do svojega odhoda.

Bil je izredno natančen, kar samo dokazuje, da ni imel nobene delovne nezdode, ne on, ne ljudje, ki so delali pod njegovim vodstvom. In teh je bilo dosti. Prav tako je bil vajenec že leta 1928, kar obenem pove, da je bil od ustanovitve DES prvi vajenec med vsemi zaposlenimi.

Ko se pogovarjamo o njegovi generaciji ugotovimo da mnogih ni več. Koli mladi so hodili skupaj na delo, se smejali. S. daj, ko se o njih pogovarjamo, ni smeha.

Le solza se utrne. Spomin je preboleč. Ko pride v novo temeljno organizacijo, pride vedno z nasmehom in dobre volje.

Majster, pravimo, če se smejete, ste torej zdravi, vedite, da je smeh pol zdravja.

Zelimu, da bi se še dolgo smejali.

Borut Kukanja

Turnišče: cene pujskov

9. septembra, to je pretekli četrtek, so rejci pripeljali na sejnišče v Turnišču 122 pujskov, starih od 6 do 10 tednov. Zaradi slabega vremena — v jutranjih urah je močno deževalo — pa je prišlo na sejem le nekaj kupcev, ki so kupili okrog polovice pripeklanih odojkov. Prodajne cene pa so se gibale od 3.500,00 do 4.000,00 dinarjev za par.

NAMIZNI TENIS

ŠTEFAN KOVAČ PRI OLIMPIJI

S podpisom samoupravnega sporazuma, ki so ga podpisali predsedniki Olimpije, Kemičarja, Sobote, predsednik NTZS in republiški instruktor, se je končalo letošnje dogovarjanje o formiranju selekcij na zvezni ravni. Po izpadu Sobočanov iz prve zvezne lige je njihov najboljši igralec Štefan Kovač, ki se je medtem že vrnil iz JLA, izrazil željo za prestop k ljubljanski Olimpiji, kjer bi imel v republiškem centru pod vodstvom kitajskega trenerja in igranju zvezne lige maksimalno priložnost in možnost, da se dokončno uvrsti v državno reprezentanco za svetovno prvenstvo v Tokiju. Sobočani so njegov odhod k Olimpiji pogojevali, da jim tudi ona odstopi primerne igralca za igranje v drugi ligi, da ne bi imeli težav z obstankom v ligi.

Po dogovoru je tako Olimpija odstopila Sobočanom Bojana Raka in ker so po sporazumu o sistemu selekcij Sobočani perspektivna selekcija, še najboljšega slovenskega mladina Jerneja Zalaznika, doslej sicer člana Kemičarja iz Hrastnika, ki bi v novi sezoni zelo malo igral v ekipi Olimpije v prvi ligi, tako pa bo imel priložnost, da si z igranjem v drugi zvezni ligi pridobi potrebne izkušnje in kvaliteto. Sobočani pa so na ta način dobili tudi veliko okrepitev v mladinski konkurenci, saj se bo ekipa Zalaznik, Kovač, Močan in Zdravec potegovala za naslov republiških mladinskih prvakov in za visoko uvrstitev na državnem prvenstvu. Tako bodo za Sobočane igrali v drugi ligi: Šerčer, Vinčec, Rak, Zalaznik, Močan, Kovač in Škerget, vsi drugi Sobočani, od katerih se je po vrnitvi iz JLA veliko pričakovalo, pa so prenehali z aktivnim igranjem. Na koncu velja še poudariti, da so vsi sporazumi podpisani za dobo enega leta in se bodo po koncu letošnje sezone selekcije za tekmovalna na zvezni ravni spet na novo formirale.

M. U.

Sobočani odlično

S prvim republiškim selekcijskim turnirjem najboljših mladincev in mladink Slovenije, ki je bil v Kranju, se je pričela letošnja namiznoteniška sezona. Turnir je bil izredno pomemben, saj je bil kvalifikacijski za določitev slovenskih mladincev — petrice — na zvezne pozivne turnirje, ki jih bo dokončno določil republiški kapetan po drugem tovrstnem turnirju, ki bo čez tri tedne v Ljubljani.

Najboljša mlada Sobočana Miran Močan in Dušan Kovač sta izkoristila priložnost in prvi je z rezultatom 7:2 zasedel 1. mesto, Kovač pa z istim rezultatom 2. mesto, kar je doslej njuna najboljša uvrstitev na republiških mladinskih tekmovanjih, ki jima daje velike možnosti, da bosta letos oba sodelovala na zveznih pozivnih turnirjih. Zdravec je v drugi skupini dosegel rezultat 3:6 in osvojil 10. mesto, Veren pa v tretji skupini 4:5 in osvojil 7. mesto. Najbolj prijetno presenečenje pa pomeni prvo mesto mlade Tanje Sinic v konkurenci mladink, ko je v tretji skupini dosegla rezultat 8:1, čeprav se je na turnir uvrstila šele kot peta rezerva. Dobri rezultati Sobočanov že na začetku sezone pa so plod dobrih in napornih priprav, ki so jih imeli pred začetkom sezone.

M. U.

STRELSTVO

Dosežen vsestranski napredek

Občinska strelska zveza Murska Sobota nenehno skrbi za razvoj tega športa v občini. Trenutno deluje v soboški občini 30 strelskih družen s 1.786 člani. V zadnjem letu so ustanovili štiri nove strelske družine, dve pa ustanovljajo. Največ strelskih družen je v krajevnih skupnostih in sicer 22, sledijo v OZD 5, po šolah dve in ena v ustanovi. V letošnjem letu je izvedlo družinska tekmovanja 22 strelskih družen, 21 družen je sodelovalo v tekmovalstvu za Bedičev memorial, 290 družen je izvedlo tekmovalstva za družinsko „Zlato puščico“ ter 12 strelskih družen tekmovalstva za malokalibrsko puško. Poleg tega pa so nekatere strelske družine organizirale še druga tekmovalstva. Na družinskih tekmovalstvih je skupno sodelovalo nad 1.300 strelcev in strelk. Na občinskih tekmovalstvih pa je sodelovalo blizu 430 tekmovalcev in tekmovalk. Organizirano je bilo tudi občinsko prvenstvo pionirjev in pionirk, (predhodno pa so bila izvedena šolska tekmovalstva), na katerem je sodelovalo 62 tekmovalcev in tekmovalk. V okviru tekmovalne skupnosti, kjer sodelujejo občine Lendava, Ljutomer, Ormož, Gornja Radgona in Murska Sobota, je bilo kvalifikacijsko tekmovalstvo za vstop v republiško ligo, katerega se je udeležilo 9 ekip s 36 strelci, najuspešnejša pa je bila ekipa Panonije iz Murske Sobote, ki je osvojila drugo mesto. Na tekmovalstvu z zračno puško je sodelovalo 83 strelcev in strelk, za „Zlato puščico“ 28 strelcev in na Bedičevem memorialu šest ekip. Republiškega pionirskega tekmovalstva se je udeležilo 81 pionirjev in 40 pionirk, najuspešnejša sta bila OŠ Cankova, ki je osvojila četrto mesto, in Milan Kreft (OŠ Tišina), ki je bil prav tako četrti. Na republiškem mladinskem tekmovalstvu je iz soboške občine sodelovalo 11 mladincev in mladink, najboljše uvrščeni je bil Drago Pertoci s Tišine, ki je zasedel 19. mesto. Ekipa mladink iz SD Ledava Skakovci je zasedla tretje mesto, Milica Šinko pa 13. Ekipa članic je zasedla četrto mesto, med posameznicami pa Dragica Rumež 18. mesto. Na republiškem prvenstvu v streljanju z malokalibrsko puško sta sodelovala dva strelca iz soboške občine. Branko Bukovec s Tišine je zasedel 39. mesto, mladinec Drago Pertoci pa 31. mesto. Na republiškem tekmovalstvu za „Zlato puščico“ je sodeloval tudi Karel Turner. Na državnem prvenstvu v streljanju z zračno puško je sodelovalo pet strelcev od šestih, ki so izpolnili normo. Najbolje se je odrezala Milica Šinko, ki je pri mladinkah zasedla 45. mesto, mladinec Drago Pertoci je bil 58, pionir Vlado Sapač pa 49. Poleg teh tekmovalj pa so bila v soboški občini izvedena še tekmovalstva ob raznih praznikih, v okviru sindikalnih iger, SLO in DS. Podatki kažejo, da so bili v soboški občini v letošnjem letu storjeni pomembni koraki pri razvoju strelskega športa tako v množičnosti kot kvaliteti. To potrjuje tudi podatek, da je lani na republiškem tekmovalstvu iz soboške občine sodelovalo 5, letos pa 18 strelcev in strelk na državnem pa lani eden, letos pa 5 tekmovalcev.

F. M.

HOKEJ NA TRAVI

Murska Sobota tretja

V Murski Soboti je bil drugi mladinski turnir jugoslovanskih mest v hokeju na travi, na katerem so sodelovale po dve ekipi iz Srbije, s Hrvatske in iz Slovenije. Največ uspeha sta imeli ekipi s Hrvatske, ki sta osvojili prvi dve mesti. Lep uspeh pa predstavlja tretje mesto Murske Sobote.

Rezultati: Zelina: Murska Sobota 2:0, Zagreb: Ljubljana 8:0, Beograd: Zelina 0:4, Pančevo: Zagreb 1:3, Murska Sobota: Beograd 0:0, Ljubljana: Pančevo 0:2, Ljubljana: Beograd 1:3, Pančevo: Murska Sobota 0:1 in Zelina: Zagreb 5:4. Vrstni red: 1. Zelina, 2. Zagreb, 3. Murska Sobota, 4. Pančevo, 5. Beograd in 6. Ljubljana.

SNL

Mura prevzela vodstvo

V četrtem kolu tekmovalja slovenske nogometne lige je soboška Mura doma premagala Triglav iz Kranja z 2:1. Strelca golov sta bila Cener in Slavic. Sodil je Kamenšek iz Maribora. Nafta je pa je bila izgubila v Kamniku s Stolum z 0:3. Poraz so doživeli tudi nogometaši Ljutomera v tekmovalju druge slovenske lige vzhod. Premagala jih je Ojstrica z 0:1. V slovenski ligi je prevzela vodstvo soboška Mura s 7 točkami, Nafta pa je s 4 točkami na devetem mestu. V naslednjem kolu se igra v Lendavi pomurski derbi med Muro in Nafto. Ljutomer, ki je z 2 točkama na osmem mestu, igra v naslednjem kolu doma s Proletarcem.

—SRL— ŽENSKE—

ZMAGI RADGONE IN POLANE

V drugem kolu tekmovalja slovenske ženske rokometne lige sta Radgona in Polana igrali doma. Radgona je prepričljivo premagala ETO z rezultatom 25:17. Gole za Radgono so dosegli: S. Mlinarič 15, M. Mlinarič 5, Mauko 3 in Potočnik 2. Polana pa je premagala Iskro iz Šentjermeja 21:20. Strelke so bile: Hozjan 6, T. Horvat 5, Kociper 3, Toplak 2, Virag 2, T. Horvat, Kavač in Vugrinec po enega.

V naslednjem kolu igra Polana z gosteh z Dupljami, Radgona pa v Ptuj z Dravo.

—MALI NOGOMET—

ZLATA SELEKCIJA NEDELJSKEGA V RADENCIH

V torek, 21. septembra 1982 ob 16.30 uri bo na igrišču pred hotelom Radin v Radencih nastopila „Zlata selekcija Nedeljskega“ in se v malem nogometu pomerila v prvem polčasu z ekipo pomurskih direktorjev, v drugem pa z ekipo Radenske. V ekipi „Zlate

selekcije Nedeljskega“ bodo nastopili: Oblak, Popivoda, Vugrinec, Cerar, Fornezi in drugi. Vstopnina bo 40 dinarjev. Dohodek od vstopnine je namenjen Zvezi paraplegikov Slovenije. Namesto vstopnic bodo gledalci dobili značke treh src.

—BADMINTON—

JUGOSLAVIJA : MADŽARSKA 2:9

V Lendavi je bil prijateljski mednarodni dvoboj v badmintonu med reprezentancama Madžarske in Jugoslavije. Našo reprezentanco so sestavljali slovenski igralci, nastopila pa je oslabiljena brez Koprivskega, Šepca in Vrhunca. Za Jugoslavijo so igrali Berden, Čaleta, Sekereš, Erjavec, Kovač, Tratnik, Nagode in Viler, Bočki pa so dosegli v dvojicah, in sicer Berden-Viler pred dvojico Voroš—Englert ter Erjavec—Čaleta pred dvojico Jankovič—Petrovič. Povratno srečanje bo 6. in 7. novembra v Budimpešti.

—VANEČA—

SREČANJE BOKSARJEV

V nedeljo, 19. septembra 1982 pripravljajo na Vaneči srečanje boksarjev. Srečanje se bo začelo ob 10.00 uri pred gasilskim domom. Pričakujejo, da si bo to zanimivo prireditev ogledalo veliko ljubiteljev boksa.

—SPEEDWAY—

RADGONA ZOPET DRUGA, LENDAVALA TRETJA

V Osijeku na bila druga dirka za državno ekipno prvenstvo v speedwayu. Najboljši tekmovalce je bil Štefan Kekec (GV), ki je štirikrat zmagal in Vlado Kocuvan, ki je trikrat zmagal, enkrat pa bil drugi. Ekipno je zmagalo Krško pred Radgono in gorenjem—Varstroj Lendava. Zadja dirka bo 19. septembra v Krškem.

—NAMIZNI TENIS—

KRIŽEVCI IN RAZLAGOVA

V drugem kolu tekmovalja v občinski ligi Ljutomer v malem nogometu so bili doseženi naslednji izidi. I. liga: Kamenščak: Stroja vas 1:3, Grlava: Križevci II. 1:6, Bunčani: Križevci I. 4:2, Bučkovi: Tehnostroj 3:2 in Železne dveri: Presika 5:4. Vodijo Križevci II. pred Železnimi dvermi

in Presiko. II. liga: Cven: Vesna 2:3, Stroja vas: Razkrižje 3:3, Pristava: Razlagova 2:6 in Partizan: Veterani 2:2. Vodi Razlagova pred Vesno in Partizanom.

T. Ficko

PNL — III. selekcija

KONČNA LESTVICA

Mura	14	12	1	1	78:18	25
Beltinka	14	11	0	3	80:27	22
Turnišče	14	9	3	2	65:26	21
Bistrica	14	8	2	4	53:21	18
Nafta	14	2	3	9	38:43	7
Dobrovnik	14	3	1	10	27:99	7
Radgona	14	3	0	11	22:67	6
Ljutomer	14	1	2	11	13:76	4

Pomurska nogometna liga

REZULTATI — 3. KOLO

Bakovci: Hotiza 0:1
Veržej: Lipa 4:2
Beltinka: Radgona 9:1
Dobrovnik: Tešanovci 3:2
Turnišče: Tišina 4:1
Petišovci: Črenšovci 4:1

Beltinka	3	3	0	0	18:3	6
Hotiza	3	3	0	0	10:1	6
Turnišče	3	2	1	0	10:5	5
Veržej	3	2	1	0	7:3	5
Dobrovnik	3	1	2	0	6:5	4
Bakovci	3	1	1	1	4:3	3
Petišovci	3	1	0	2	6:2	2
Črenšovci	3	0	2	1	5:8	2
Tešanovci	3	0	1	2	5:8	1
Tišina	3	0	1	2	3:12	1
Lipa	3	0	1	2	3:12	1
Radgona	3	0	0	3	2:14	0

I. MNL M. SOBOTA

Rezultati — I. kolo
Doklečevje: Puconci 2:2
Šalovci: Apače 4:2
Rakičan: Bogojina 9:0
Čarda: Rogašovci 3:1

II. MNL M. SOBOTA

Rezultati — I. kolo
Bratonci: Romah 1:1
Ižakovci: Gančani 2:2
Melinci: Pušča 3:3
Grad: Vrelec 4:2

III. MNL M. SOBOTA

Rezultati — I. kolo
Serdica: Križevci 6:2
Slaveči: Prosenjak 1:7
Tromejnik: Selo 5:3
Cankova: Filovci 4:1

I. ONL LENDAVALA

Rezultati — I. kolo
Nafta: Bistrica 3:2
Borba: Nedelja 3:1
Olimpija: Panonija 4:3
Mladost: Mostje 3:4

II. ONL LENDAVALA

Rezultati — I. kolo
Žitkovci: Lakoš 4:3
Odranci: Kapca 14:2
Zvezda: Polana 5:1

KOLESARSTVO

POMURJE TRETJE

Kolesarski klub Pomurje iz Beltincev je skupaj s sekcijo Tišina pripravil republiško pionirsko prvenstvo in tekmovalje za 4. pokal krajevnih skupnosti Tišina, ki je veljalo za sklepno prireditev v okviru praznovanja 35-letnice kolesarskega kluba Pomurje iz Beltincev. Start in cilj dirke je bil v Tropovcih.

Na dirki za prvenstvo Slovenije je nastopilo 64 pionirjev iz 7 slovenskih klubov. Zunaj konkurence pa so tekmovali tudi kolesarji Epitoka iz Szombathelya z Madžarske. Najmočnejše je bila zastopana kategorija starejših pionirjev, kjer je startalo 31 kolesarjev. Od domačinov se je v tej kategoriji najbolje izkazal Mihalič, ki je osvojil peto mesto. Od pomurskih tekmovalcev velja omeniti še drugo mesto R. Šooša, tretje Baca, četrto Hajdinjaka in peto Baše v kategoriji pionirjev C. V skupini pionirjev D pa je najboljši pomurski tekmovalce S. Šooš osvojil tretje mesto.

Na dirki za 4. pokal krajevnih skupnosti Tišina je nastopilo 32 kolesarjev iz 7 klubov, v rekreativni vožnji pa je sodelovalo 51 kolesarjev. Pri mlajših mladincih je najboljši pomurski tekmovalce Titian zasedel tretje mesto, Berden pa je bil peti. Pri članih C je Štibrar zasedel tretje, Škafar četrto in Ščavničar peto mesto. V rekreativni vožnji je bil pri moških najboljši Ivančič iz Bunčana, Berke iz Gradišča pa je bil tretji. Pri ženskah je zmagala Duričeva iz Gradišča pred Gumilarjevo iz Tropovca in Bokanovo iz Gradišča.

V ekipni konkurenci je zmagalo Novo mesto z 236 točkami pred Szombathelyem 130, Pomurjem 127, Sočo Kobarič 41, Brankom 32, Astro 29, Bledom 17, Hrastnikom 7 in Rogom 3 točke.

BOGOJINA

Dobili novo nogometno igrišče

Nogomet ima v Bogojini dolgoletno tradicijo, saj v ligaškem tekmovalstvu tamkajšnji nogometaši sodelujejo že dvajset let, medtem ko so niso začeli igrati že mnogo prej. Največji uspeh so dosegli leta 1970, ko so postali pomurski prvaki in si pridobili pravico sodelovanja v drugi slovenski ligi — vzhod. Žal pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev niso tekmovali v višjem razredu.

Ker pa je bilo dosedanje nogometno igrišče že v zelo slabem stanju, so se leta 1979 lotili izgradnje novega, ki naj ne bi rabilo samo nogometašem, temveč tudi osnovni šoli Ivan Cankar Bogojina in drugim športnim ekipam, ki jih danes gojijo v Bogojini. Z dobro voljo in veliko pripravljenostjo ljubiteljev nogometa v Bogojini so si zgradili novo nogometno igrišče, v glavnem s prostovoljnimi delom in prevozi. Pri gradnji igrišča so skupaj opravili 811 prostovoljnih delovnih ur, od tega učenci osnovne šole 153 ur. Poleg tega pa so prispevali tudi 76 prostovoljnih strojnih ur. Tako so plačili le najnujnejša dela, ki so znašala 104.700 dinarjev. Pri tem so jim pomagali OZTK Murska Sobota, ki je prispevala 65.000 dinarjev namenovanih sredstev in krajevna skupnost, ki je primaknila 5.000 dinarjev. Osnovno igrišče so postavili ograjo, nasadili breze, uredili klopi in okolico. Novo igrišče je za Bogojino velika pridobitev, zlasti pa za nadaljnji razvoj športne dejavnosti. V programu pa imajo še gradnjo šatnice.

F. M.

KEGLJANJE

Začela se je kegljaška sezona

Člani kegljaškega kluba „Radenska-Carda“ so začeli z novo tekmovalno sezono. Doslej je bilo izvedeno občinsko tekmovalje Ljutomer in Murske Sobote ter medobčinsko tekmovalje. Naslov prvaka občine Ljutomer pri moških je osvojil Hary Steržaj s 1757 podrtimi keglji. Pri članah pa je občinski naslov pripadel Silvi Razlag z 836 keglji. Prvak soboške občine je postal Stanko Prelog s 1779 podrtimi keglji.

Na medobčinskem tekmovalju, ki je veljalo tudi za kvalifikacijo za prvenstvo Slovenije posameznikov, se je izkazal Miro Steržaj, ki je s 2411 podrtimi keglji osvojil naslov prvaka Pomurja, v drugem kolu pa celo podrl 1001 keglj. Na pomurskem prvenstvu je sodelovalo v finalnem delu 24 članov, na prvenstvo Slovenije pa se je uvrstilo šest članov. Kot prvak no je naslov prvaka Pomurja osvojil Miro Steržaj z 2849 keglji pred Stankom Smodišem 2730 in Harijem Steržajem 2651 podrtih kegljev. Prvenstvo Slovenije za člane bo 25. in 26. septembra v Cerkljani in Postojni, prvenstvo Slovenije za ženske pa 18. in 19. septembra v Ljubljani.

KONJSKE DIRKE V LJUTOMERU

Med triletniki zmagal Fisko

Za konec letošnje sezone so v Ljutomeru pripravili kasaške dirke, na katerih so imeli največ uspeha domači kasači, ki so pobrali večino prvih mest. Doseženi pa je bilo tudi nekaj odličnih kilometristov, ki so v glavni dirki, ki je veljala za prvenstvo Slovenije triletnikov, zmagal Fisko z Mirkom Hanžekovičem iz Veržeja. Progo 2200 m z avtoštartom je pretekel v času 1:26,8. V dirki z dvema tekoma, kjer so nastopili najhitrejši konji, pa je zmagala Dimitrija MS z Markom Slavičem mlajšim iz Ključarovec. V prvem teku je dosegla kilometrski čas 1:23,1, v drugem pa 1:24,1 na 1600 m dolgi progi. Navdušila je Fisko, ki je progo pretekel v času 1:20,3. V ostalih dirkah so zmagali še Prijetna II. z voznikom Jurešem iz Bunčana v zadnji vožnji za 3.30, 12-letne kasače na 2000 m s kilometrskim časom 1:29,5, Fisko je bil drugi. Med dvoletniki je zmagala Psina II. (A. Slavič, Bunčani) s časom 1:24,1 na 1600 m, Lero II. (Hanžekovič) je bil tretji. Ob tej priliki so tudi pobrali stili visok jubilej — osemdesetletnico Ludvika Slaviča iz Grada, ki je vzgojil vrsto odličnih kasačev, hkrati pa se uveljavil tudi kot tekmovallec.

INVALIDSKI ŠPORT

Sobočani na Madžarskem

V Szombathelyu na Madžarskem je bilo 3. tradicionalno srečanje invalidov Murske Sobote in Szombathelya. Tekmovali so v kegljanju, sedeči odbojki, namiznem tenisu, metu krogle in žoge ter šahu. Tokrat so bili uspešnejši domačini, ki so zmagali v vseh disciplinah razen v kegljanju in metu krogle. Srečanje je bilo prisrčno.

RADENCI

MARATON TREH SRC V BOVCU

Partizan Radenci organizira avtobusni prevoz na Maraton treh src, ki bo 24. septembra 1982 v Bovu. Odhod avtobusa iz Murske Sobote (avtobusna postaja) bo ob 6.00 uri s postanki v Radenci ob 6.15 in v Gornji Radgoni ob 6.20 uri. Prispevek 300 dinarjev na udeleženci na avtobusu. Tel. 73-040 int. 216.

Z AVTOM V VLAK

ZA POSLEDICAMI NESREČE UMRL 51-LETNI STANISLAV NOVAK IZ LUKAVEC

V prejšnjem tednu se sicer ni zgodilo toliko nesreč kot v enakih časovnih obdobjih pred tem, vendar nas to ne sme uspraviti. Torej še naprej moramo upoštevati cestno-prometne predpise, zlasti pa prepoved vožnje pod učinkom alkohola. Prometna akcija, ki so jo pomurski miličniki izvedli ob koncu tedna, je namreč znova pokazala, da še vedno veliko voznikov te prepovedi ne upošteva. Kakšne so lahko posledice, pa vemo vsi!

Zdaj pa nekaj več o prometni nesreči, ki je terjala človeško življenje. 9. septembra se je Stanislav Novak, rojen 1931, leta, stanujoč v Lukavcih 14, peljal z osebnim avtom iz Noršinec proti domu. Ko je pripeljal do nezavarovanega železniškega prehoda, ni upošteval prometnega znaka stop. To pa je bilo usodno! Prav tedaj je iz Ljutomer pripeljal vlak, ki sicer vozi med Mursko Soboto in Mariborom, in avtomobilist se je zaletel vanj. Vlak je avto potiskal 190 metrov, med tem pa je voznik padel iz avta, zadel ob kovinski del svetlobnega prometnega znaka, se hudo poškodoval in na kraju nesreče umrl.

6. septembra se je zgodila prometna nezgoda v Murski Soboti na magistralni cesti,

ki pelje skozi Cankarjevo ulico. Vzrok: izsiljevanje prednosti.

Franc Toth iz Murske Sobotice, Ulica Slave Klavore 9, se je peljal s kolesom z motorjem po Cankarjevi ulici proti Tišini. V križišču s Kidričevo mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom Novak Popovič od Jurja pri Rogaševcih, ki je v križišču zavijal na levo, pri tem pa grobo izsiljeval prednost. Toth je namreč vozil naravnost. Ob trčenju se je voznik kolesa z motorjem hudo poškodoval.

Ana Semen iz Nedelice pa se je hudo poškodovala v Lendavskih gorah. 6. septembra okrog 14.30 ure je vozila traktor, h kateremu je bil pripet kmečki voz, na njem pa je bila naložena zemlja. Ko je pripeljala z

makadamskega vozišča na asfaltirano cesto (v Lendavskih gorah pri stavbi številka 334), je priklonil med vožnjo po strmini navzdol potisnil traktor, ki ga je zaneslo na levo, da se je prevrnil. Voznica je padla s traktorja in se hudo ranila. Pripeljali so jo v bolnico.

Kratka varnostna razdalja je vzrok prometne nesreče v Nemčavcih. 8. septembra ob 11.20 uri sta tod trčila dva avtomobila. Miličniki so ugotovili ozadje nesreče. Karel Kelemen iz Nemčavca 21/a se je peljal z osebnim avtom iz Murske Sobotice proti Martjancem. V Nemčavcih je hotel zaviti na dvorišče gostilne Horvat. Ker mu je nasproti prihajal avto, se je za nekaj časa ustavil. V tem hipu pa je za njim (torej za Kelemenom) pripeljal z neprimerno hitrostjo in v neprimerni varnostni razdalji Franc Sabo iz Pečarovec 92, ki je s prednjim delom avta trčil v zadnji del Kelemenovega vozila. Kelemen in njegov sopotnik Ludvik Ferencek iz Murske Sobotice, Cankarjevo naselje

24, sta se poškodovala, gmotno prikrajšanje pa znaša 100 tisočakov.

12. septembra ob 13.45 uri se je zgodila prometna nesreča na magistralni cesti blizu Lipovec. Ugotovili so, da se je Jože Ščap iz Turnišča 214 peljal z osebnim avtom iz Beltincev proti Murški Soboti. Ko je zunaj naselja Lipovci pripeljal v križišče z regionalno cesto, je po njej iz smeri Dokležovje privozil kolesar 78-letni Ludvik Mlinarič iz Bratoncev 12, ki v križišču ni bil dovolj previden. Zaprl je namreč pot avtomobilistu. Ta ga je zadel, zbil po cesti in k sreči le lažje poškodoval.

Prav tako 12. septembra se je pripetila prometna nezgoda na regionalni cesti Dobrovnik—Strehovci. Alojz Šmidlehner iz Dobrovnika 301 se je peljal s kolesom z motorjem proti Strehovcem. Med vožnjo je zaradi domnevne vinjenosti izgubil ravnotežje, padel in se hudo poškodoval. Pripeljali so ga v bolnico.

S. S.

poroke

Jožef POZDEREC, strojni ključavničar, Melinci 137 in Marija MESARIČ, konfekcionarka, Beltinci, Kmetiča 24; Jožef TKALEC, šofer, Lipa 10 in Petra KLEPEC, medicinska sestra, Beltinci, Mladinska 6/a; Metko TOPLAK, prodajalec, Stehovič 54 in Mirjana VINKOVIČ, knjigovodska delavka, Beltinci, Panonska 69; Milan RECEK, pek, Muta 17 in Olga KOLARIČ, prodajalka, Melinci 13/a; Marijan STAUS, prodajalec, Izakovič 46 in Angle KOLAR, konfekcionarka, Izakovič 152; Alojz MAKOTER, šofer, Muta 53 in Marija ŠKAFAR, krojačica, Beltinci, Pot ob Čmrcu 8; Janez PERŠA, šofer, Izakovič 135 in Katarina JEREČIČ, absolventka administracije, Šole, Izakovič 109; Stefan KRAPEC, lesni delavec, Izakovič 175 in Neže KOZAK, šivilja, Beltinci, Pot ob Čmrcu 24; Ivan ŠKAFAR, kmetovalec, Melinci 98 in Marija BICO, kmetovalka, Melinci 134/a; Anton TOPOLNIK, krojač, Križevci pri Ljutomeru 66 in Bernarda GLAVAC, šivilja, Beltinci, Panonska 90; Slavko ANTOLIN, strojnik, Izakovič 179 in Terezija ZORKO, šivilja, Izakovič 14; Jožef RAJBAR, šofer, Vodice 50/a in Bernarda ROPOŠA, šivilja, Dokležovje 59; Jožef NEDELKO, pomožni skladiščnik, Odranci 271 in Marija VOROS, prodajalka, Bratoncev 59; Zvonko OGRIN, šofer, Maribor, Partizanska 20 in Marija GERENCER, gospodinja, Maribor, Partizanska 20.

Razpisna komisija strokovne službe skupščine in izvršnega sveta skupščine občine Ljutomer

razpisuje

prosta dela in naloge

„strojepisje in razmnoževa-nje“

za nedoločen čas.

Pogoji: skrajšan program srednjega izobraževanja ali končan program za usposabljanje.

Kandidat je lahko brez delovnih izkušenj, poskusna doba pa traja 50 dni.

Prijave z dokumentacijo je poslati razpisni komisiji strokovne službe v roku 15 dni po objavi razpisa.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ
OBČINE MURSKA SOBOTA
PRESEDSTVO

RAZPISUJE dela in naloge

TAJNIKA

Zveza kulturnih organizacij občine Murska Sobotica (reelekcija)

Razpisni pogoji:

- srednja ali višja izobrazba pedagoške ali pravne smeri
- 5 let delovnih izkušenj na področju kulture
- poznavanje kulturnih razmer v občini Murska Sobotica.

Zahtevamo trimesečno poskusno delo.

Pri prijavi je 15 dni.

Svet OSNOVNE ŠOLE Dr. Anice Rotdajč GRAD

razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE

Pogoji: srednja ali višja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj v računovodstvu.

Prijave z dokazili razpisnih pogojev pošljite na naslov šole v 15 dneh od dneva objave.

Lesnina Ljubljana
TOZD Mizarstvo Ljutomer
Prešernova 31

OBJAVLJA

na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Zunanja trgovina

JAVNO LICITACIJO

za prodajo vozila kombi LMV 1600 BR, leto izdelave 1977, v nevoznom stanju za izključno ceno 13.000 din.

Licitacija bo v ponedeljek, 20. 9. 1982 ob 8. uri na dvorišču TOZD, Prešernova 31. Ogled vozila je možen 1 uro pred pričetkom licitacije. Interesenti morajo pred pričetkom licitacije vplačati 10 % varščino od izključne cene.

Ob sklenitvi kupne pogodbe mora kupec razen kupnine plačati še prometni davek in stroške prenosa lastništva.

Če kupec ne sklene pogodbe v 8 dneh od licitacije se smatra da odstopa od nakupa in mu plačana varščina zapade.

DARKO KUZMIČ

S KOLESOM PO JUGOSLAVIJI

NA AKCIJAH BOSNE

Moje noge so nemo pritiskale na pedale še približno 30 km. V bližini mesta Goražde sem prenočil. Tokrat sem opazil, da noči visoko v planinah niso ravno tople. Jutri je bilo precej sveže, tako da sem se moral pošteno obleči, saj spuščanje v dolino Sutjeske ni bilo ravno prijetno. Ura še ni odbila osem, ko sem se ustavil pred

zato sem se odločil, da bom pri neki hiši poprosil za hladno vodo. Zavil sem na neko dvorišče, kjer sem se pogovarjal z domačimi. Seveda bi se kaj hitro poslovil, ko se na pragu ne bi pokazala prav lepa Bosanka. Po nekajminutnem pogovoru je sledilo povabilo na kosilo. Seveda sem ga rade volje sprejel. No, kmalu sem opazil, da se stvar

bilo vseeno v temi, kjer lučka na kolesu ni pomenila nič. Saj nisem videl za prst pred sabo, še strašnejši pa je bil hrup, ki so ga povzročali avtomobili. Noč me je ujela visoko v planini Romanija. Okrog mene so bili samo obronki planin ter temni gozdovi. Na hitro sem poiskal ležišče pod neko smreko in prijetno zadremal. Šele zjutraj sem v negi gostilni zvedel, da sem imel srečo, saj tam celo podnevi ovce niso varne, ker so volkovi preveč predrzni. Ker pa sem že po naravi tak, da me težko kaj vrže iz tira, sem hitro pozabil tudi na to. Po dveurni vožnji sem se končno le začel spuščati proti Sarajevu. Sam ne vem, kako sem se znašel v najznamenitejšem delu Sarajeva — to je na Baščaršiji. Vsedel sem se, naročil okrepčilo ter po dolgem času spet prebral športni časopis. Nato sem hitel proti akciji Sarajevo 82. Kar prijetno je bilo obujati spomine na doživljanje, ko smo se z avtom vozili po deloviščih na Jahorini. Po skupnem kosilu v hotelu Jahorina, v katerem smo brigadirji prebili kar precej lepih ur, sem se spet poslovil. V lidži, kjer je tudi naselje akcije, se je končala moja lepa turneja. Opazil sem, da me noge ne ubogajo več, pa tudi oblaki so prekrili nebo. Kmalu sem spoznal, kaj je planinska Bosna. Prihodnji: Deževni dnevi

naseljem akcije Sutjeska 82. Tudi sonce se je prikradlo čez visoke grebene, kot da bi notelo še bolj-olepšati ta čudovit, a poln groznih spominov zbujujoč kraj. Prelepi so bili trenutki, ki sem jih prebil skupaj z brigadirji in vodstvom akcije. Po ogledu muzeja in spomenika sem se spet poslovil. Še dolgo sem sišal vzklake: »Janez, srečno vozi!« Tako namreč imenujejo vsakega Slovenca. Bližalo se je popoldne, vročina je postajala kar neznosna,

odvija v neželjeni smeri, zato sem kar se da hitro vzelslovo z obljubo, da se bom vrnil. Upam, da dekle ni tako resno vzelo te moje šale kot njeni starši.

Pot me je peljala spet čez Višegrad. Pokrajina je postajala čedalje bolj hribovita. V soteski reke Drine, pravi paši za oči, sem se vozil skozi najmanj 50 večjih ali manjših predorov. Prav gotovo bi tudi pogumenjši od mene v dolgem neosvetljenem predoru občutili strah. Ni mi

GRAŠKI SEJEM — ogledalo gospodarstva

• SEJEM BO ODPRT OD 2. DO 10. OKTOBRA

Nedavno je bila v Mariboru tiskovna konferenca, na kateri so seznanili predstavniki graškega velesejma navzoče o pomenu njihove letošnje jesenske sejemske prireditve, ki bo od 2. do 10. oktobra. Skupno bo na sejmu 2199 razstavljavcev, od tega skoraj polovica iz tujine. Jugoslavija bo predstavljena s 97 podjetij, največ iz Slovenije.

Letos je na sejmu dan pudarek na razstavi industrije in raziskave, gradnji na podeželju, razstavi za kmetijstvo, potrošniškemu blagu in drugemu. Jugoslovanski dan na sejmu bo 5. oktobra. Poudariti je potrebno, da bodo letos nastopili na sejmu naši razstavljavci enotneje in s pestrejšo ponudbo, ki jo bo moč posredno tudi kupiti.

Graški sejem je vse bolj ogledalo gospodarstva. Predvsem je pomemben za gospodarsko menjavo med sosednjimi deželami, ki se vedno bolj razvija.

F. S.

Okoriščanje na tuj račun

V začetku leta 1982 so organi za notranje zadeve odkrili določene nepravilnosti pri poslovanju zbiralnic mleka v Pomurju. O tem so že poročali nekateri časniki. Pri zbiranju mleka so se v posameznih zbiralnicah pojavljali viški kot posledica netočnega merjenja, ker je zbiralec z vednostjo prinašalca — kmeta kooperanta vpisal manjšo količino mleka, kot pa je dejansko bila in to na račun kmeta. Ker pa običajno kalani bilo, so na ta način nastajali viški. Ugotovljene viške so posamezni zbiralci vpisovali na svoj račun. Nekateri zbiralci so imeli celo sklenjene pogodbe o kooperaciji proizvodnji in odkupu mleka s Tovarno mlečnega prahu Murska Sobotica, čeprav niso imeli krav. Na osnovi pogodbe so Tovarno mlečnega prahu so dobivali zbiralci mleka za svoje delo nagrado, tako so viški predstavljali dodatni zaslužek.

Odgovorne osebe v Tovarni mlečnega prahu so dopustile, da se je višek izplačeval zbiralcem, čeprav je bil to dohodek delovne organizacije in so na osnovi dohodkovnih odnosov do tega dohodka bili upravičeni predvsem kooperantje, to je

prodajalci mleka.

Iz podatkov, ki so bili predloženi javnemu tožilstvu, izhaja, da so posamezni zbiralci v času od leta 1979 do 1981 oddali od 2000 do 22.000 litrov mleka in prejeli od 17.000,00 do 146.000,00 din.

Na osnovi zbranih podatkov obstaja utemeljen sum, da so odgovorne osebe v Tovarni mlečnega prahu v Murški Soboti odtujile družbeno premoženje v korist zbiralcev mleka, do katerega niso bili upravičeni, ker to ni izviralo iz njihovega dela, zbiralci mleka pa so sprejeli navedeno premoženjsko korist. Javno tožilstvo je zoper odgovorne osebe pri Tovarni mlečnega prahu v Murški Soboti in osem zbiralcev mleka predlagalo Preiskovalnemu sodniku Temeljne sodišča v Murški Soboti, da v tej zadevi opravi posamezna preiskovalna dejanja, da bi se dejansko stanje popolneje ugotovilo pred dokončno odločitvijo javnega tožilca o tem, ali bo ovadbo zoper osumljene zavrgel ali pa vložil obtožni predlog zaradi kaznivih dejanj razpisništva na škodo družbene premoženja po členu 139 Kazenskega zakona SR Slovenije.

Osnovnošolski vzgojnoizobraževalni zavod Murska Sobota obvešča, da bo na vseh treh osnovnih šolah v Murski Soboti in na podružnični šoli v Krogu

vpisovanje šolskih novincev

za šolsko leto 1983/84 od četrta 23. septembra 1982 do četrta 30. septembra 1982, na podružnični šoli v Krogu pa v petek 1. oktobra 1982 dnevno od 8.—13. ure.

Vpisovali bomo letnik 1976 in januar, februar 1977, na željo staršev tudi otroke rojene do 31. avgusta 1977. Zrelost slednjih za vstop v šolo bo preverila posebna strokovna komisija.

Starši obvezno prinesite s seboj izpisek iz rojstne mafične knjige!

DELAJSKA UNIVERZA
GORNJA RADGONA

vpisuje

V PROMETNO TEHNIŠKO
ŠOLO — smer: organizator
notranjega transporta — v
III. letnik

Pogoj: končana 2—3 letna
poklicna šola

Ostale informacije dobite
na Delavski univerzi v Gor-
nji Radgoni, Trg svobode 2,
tel. 74-054.

zavarovalna skupnost triglav

Izvršni odbor Pomurske območne skupnosti Zavarovalne skupnosti Triglav

razpisuje

dela in naloge **vodje sektorja za izvajanje zavarovanja** delovne skupnosti.

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo in pet let ustreznih delovnih izkušenj,
- da imajo ustrezne organizacijske sposobnosti ter da se zavzemajo za utrjevanje samoupravnih socialističnih odnosov.

Za opravljanje razpisanih del in nalog bo delavec imenovan za 4 leta.

Delovna skupnost tudi

objavlja

dela in naloge **zavarovalnega zastopnika** — **vodje pisarne** za mesto Lendava.

Za to delovno področje morajo kandidati imeti končano srednjo šolo in morajo obvladati poleg slovenskega jezika tudi madžarski jezik. Po potrebi bo na voljo tudi stanovanje. Za to delovno področje se združuje delo s polnim delovnim časom za nedoločen čas in s poskusnim delom, ki bo trajalo tri mesece. Osební dohodek po Samoupravnem sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter opisom dosedanjega dela pošljejo v roku 15 dni od dneva objave na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav, Pomurska območna skupnost, Murska Sobota, Titova 13.

SAMOUPRAVNA INTERESNA SKUPNOST ZA CESTNO IN KOMUNALNO DEJAVNOST OBČINE MURSKA SOBOTA

Na podlagi prvega odstavka 34. člena zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem (Ur. list SRS, št. 7/77) in 24. člena odloka o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem v občini Murska Sobota (Ur. objave občin Pomurja št. 31/78) **razpisuje** Samoupravna interesna skupnost za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota

JAVNI NATEČAJ

za oddajo komunalno opremljenih stavbnih zemljišč v

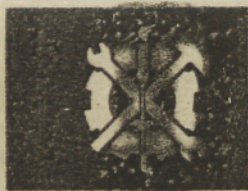
1. k. o. Murska Sobota	izmera v kv. m	odškodnina za zemljišče	stroški kom. ureditve
parc. št.			
1560/3	328	13.120	258.700
za gradnjo vrstne družinske stanovanjske hiše in parc. št.			
2943/8	497	19.880	288.604
za gradnjo individualne tipke stanovanjske hiše.			
2. k. o. Beltinci	izmera v kv. m	odškodnina za zemljišče	Stroški kom. ureditve
parc. št.			
2375/6	672	26.880	263.527
2375/8	621	24.840	260.471
2376/2	686	27.440	264.366
2376/3	741	29.640	267.622
2379/1	991	27.640	264.666
2379/4	711	28.440	265.864
2379/3	679	27.160	263.947
2407/11	656	26.240	262.568
2407/18	711	28.440	265.864
2408/2	713	28.520	265.984
2408/5	683	27.320	264.186
2408/22	639	25.580	261.550
2408/23	639	25.580	261.550
za gradnjo individualnih enodružinskih stanovanjskih hiš.			
2376/4	698	24.320	266.632
2376/6	669	26.760	263.347
2408/6	679	27.160	263.947
2408/18	618	24.760	260.351
za gradnjo dvojčkov:			

V stroških komunalne ureditve zemljišča v k. o. Beltinci je zajeta sprememba namembnosti kmetijskega zemljišča.

Natečaj je usten in bo v ponedeljek, dne 4. 10. 1982 ob 11. uri v prostorih SIS za cestno in komunalno dejavnost, Murska Sobota Kidričeva 15.

Pogoji natečaja:

- Natečaja se lahko udeležijo pravne osebe s sedežem v SFRJ in državljani SFRJ osebno ali po zastopniku s pismenim pooblastilom.
- Interesenti morajo pismeno prijaviti udeležbo na natečaju najpozneje do 4. 10. 1982 do 10. ure v prostorih SIS za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota.
- Prijavi je potrebno priložiti potrdilo o vplačani varščini, ki znaša 5.000 din za posamezno parcelo. Varščina se vplača na žiro račun skupnosti številka 51900-662-29551.
- Steje se, da je natečaj uspel, če se na posamezno zemljišče prijavi vsaj en ponudnik.
- Najugodnejši ponudnik je tisti, ki ponudi najvišjo odškodnino za kvadratni meter stavbnega zemljišča. Na natečaju uspeli ponudnik je dolžan plačati odškodnino za stavbno zemljišče v roku 15 dni po sklenitvi pogodbe za pridobljeno stavbno zemljišče. Če ni plačana odškodnina v tem roku se šteje, da ponudnik odstopa od pridobljenega stavbnega zemljišča. Stroške komunalne ureditve je uspeli ponudnik dolžan plačati najpozneje v roku 90 dni od sklenitve pogodbe.
- Varščina najugodnejšega ponudnika se poračuna z odškodnino za pridobljeno stavbno zemljišče. Varščina zapade v korist žiro računa SIS za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota, če je najugodnejši ponudnik odstopil od ponudbe, ko je že uspel na javnem natečaju. Ponudnikom, ki na natečaju ne bi uspeli se varščina vrne.
- Rok za pričetek gradnje je najpozneje v enem letu od pridobitve pravice uporabe in dokončanje najpozneje v petih letih od pridobitve pravice uporabe. V kolikor investitor ne prične oziroma ne dokonča z gradnjo v navedenem roku se smatra, da odstopa od pridobljene stavbne parcele.
- Stroški priključitve objekta na komunalne naprave bremenijo investitorja.
- Vsa pojasnila v zvezi z razpisom javnega natečaja dobijo interesi v tajništvu SIS za cestno in komunalno dejavnost občine Murska Sobota, Kidričeva 15.

TEHNOSTROJ

TOZD PROIZVODNJA VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE
LJUTOMER, PREŠERNOVA C. 40

Telefoni: 81-615, 81-625, 81-635, 81-645

TEHNOSTROJ

LJUTOMER NUDI

10% POPUST

IN TAKOJŠNJO DOBAVO SVOJIH
PROIZVODOV ZA NAKUP Z DINARJI
DEVIZNEGA POREKLA!

Plačilo je možno s predračunom **TEHNOSTROJA** pri poslovalnicah Ljubljanske banke v Pomurju. Informacije in predračune dobite pri prodajalcih kmetijske mehanizacije ali pri proizvajalcu

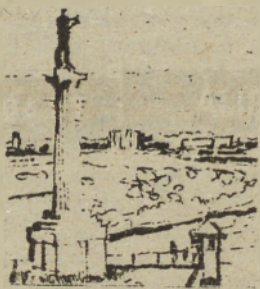

JUGOSLOVENSKI AEROTRANSPO

POSLOVALNICA MARIBOR, Cankarjeva 3, tel. 27-151, 26-155

SPOZNAJTE LEPOTE DOMOVINE

JAT AIR LIFT je pripravil za organizirane skupine (najmanj 35 oseb) posebne programe.
enodnevni izlet: BEOGRAD

ogled mesta, obisk HIŠE CVETJA, po kosilu fakultetni izlet na Avalo

posebna ponudba: za 16. oktober sprejema JAT-ova poslovalnica v Mariboru prijave posameznikov izlet bo realiziran le, če se bo prijavilo najmanj 35 potnikov
2526 dinarjev

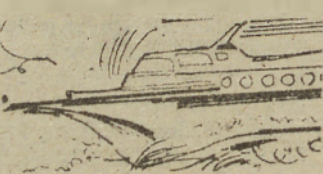
dvodnevni izlet: BEOGRAD IN ŠUMADIJA

prvi dan ogled Beograda
drugi dan Arandelovac, Topola, Opovac, Kragujevac
3451 dinarjev

BEOGRAD in ĐERDAP

prvi dan Beograd, Veliko Gradište, Golubac
drugi dan Donji Milanovac
3515 dinarjev

BEOGRAD in SAMOSTANI SRBIJE

prvi dan Beograd, Kraljevo
drugi dan Kraljevo, samostan Žiža, Ljubostinja, Kruševac, Ravanica, Despotovac, Manasija
pečina
3616 dinarjev

BEOGRAD in NOVI SAD

prvi dan Beograd, Novi Sad
drugi dan Novi Sad, Petrovaradin, Bežanijski samostan, Dečije selo, Fruška gora, vrnite v Beograd
3616 dinarjev

VSE POTREBNE INFORMACIJE IN PROGRAME DOBITE V VSEH JATOVIH POSLOVALNICAH IN PRI SVOJI POSLOVALNI AGENCIJI

Radijski in televizijski spored od 17. do 23. septembra

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema — Vse o skrbi za zimske dni, 18.00 — Soščje, 18.45 — Prijetno glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut 16.30 — Radijska nagradna križanka, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.55 Tv v šoli: Tv koledar, Rukma, Odmor, Čuvarki, 10.00 Poročila, 10.15 Tv v šoli (do 12.05) 17.30 Poročila, 17.35 Begunec, otroška serija Tv Priština, 18.05 Čez tri gore: Srečanje oktetov, 18.30 Obzorik, 18.45 Otroci in promeni, 18.55 Vreme, 19.05 Ekonomika terminologija, 19.15 Značilnosti mednarodnih odnosov, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Fantje s Hill Streeta, ameriška nadaljevanje, 20.45 Propagandna oddaja, 20.50 Ne praznike, 21.05 Zgodbe iz delavnice, humornostna serija Tv Beograd, 21.45 Srečanje s... sodelujoči, 21.55 Nočni kino: Lenny, ameriški film, 23.40 Poročila.

TV LJUBLJANA

8.00 Poročila, 8.05 Zbis — I. Tomažič: Steklarska pravljica, 8.20 Cicibani, dober dan: V jesenskem gozdu, 8.35 Begunec, otroška serija Tv Priština, 9.05 Pustolovščina, otroška serija Tv Beograd, 9.35 Gussari kapitana Gancha, brazilska nadaljevanje, 10.00 Novo vznemirja, poljudnoznanstveni film, 11.00 Pred izbiro poklica: Poklici v rudarstvu, 11.30 Včeraj... za jutri: Prvi koraki, dokumentarna serija, 12.05 Poročila (do 12.10), 15.25 Nogomet: Velež: Vojvodina — prenos v odmoru... 17.15 Masčevanje Sonnyja Leeja, filipinski film, 18.45 Naš kraj: Plešivec, 19.00 Zlata ptica, 19.10 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Hunter, ameriški film, 21.10 Propagandna oddaja, 21.15 Zrcalo tedna, 21.30 Človekova glasba: Zvok in sum, 22.25 Poročila.

TV LJUBLJANA

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon 21-232)

TV LJUBLJANA

8.35 Tv v šoli: Tv koledar, Ne pozabi, Sodobna afriška književnost, Odmor, Pesmi in zgodbe za vas, 10.00 Poročila, 10.05 Jeziki narodnosti, 10.35 Tv v šoli: Namesto odmora, Risanka, Naši kraji, Mali program, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 12.10), 16.55 Poročila, 17.00 Novo vznemirja — poljudno znanstvena serija, 18.00 Makedonski muzej: Arheološki muzej v Bitoli, 18.30 Obzorik, 18.45 Mladi upi, mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Snežana Gnjidič: Sestri, drama Tv Beograd, 21.15 Ali se med seboj dovolj poznamo? oddaja Tv Titograd, 22.15 V znamenju.

TV LJUBLJANA

8.35 Tv v šoli: Tv koledar, Narodi in narodnosti SR Hrvatske, Po Franciji, Odmor, Dnevnik, 10.00 Poročila, 10.05 Književnost v NOB, 10.35 Tv v šoli: Namesto odmora, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute (do 12.10), 17.20 Poročila, 17.25 Mali pingvin, danska otroška serija, 17.40 Pisani svet, 18.10 Kitajska: Lepote pogorja Huang Shan, 18.30 Obzorik, 18.45 Čas, ki živi, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Aktualno, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 K. Doblin: Berlin — Alexanderplatz, zahodnonemška nadaljevanje, 22.05 V znamenju.

TV LJUBLJANA

8.35 Tv v šoli: Tv koledar, Jugoslavija in njena vloga v svetu, Indija, Zanimivo potovanje, Odmor, Varujmo zobe, 10.00 Poročila, 10.05 Učenci v samoupravni družbi, 10.35 Tv v šoli: Namesto odmora, Risanka, Kocka, kockica, Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.10), 17.40 Poročila, 17.45 Cicibani, dober dan: Stotisoč cicibanov v tiskarni, 18.00 Gussari kapitana Gancha, brazilska nadaljevanje, 18.30 Obzorik, 18.45 Od vsakega jutra raste dan: Prvačina, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Galijin, brazilsko-japonski film, 21.45 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov, 21.50 Miniature: Med tapiserijami in tapetami na Ptujskem gradu, 22.05 V znamenju.

TV LJUBLJANA

8.35 Tv v šoli: Tv koledar, Fizika v športu, Hormoni in proizvodnja mesa, Odmor, Prijateljstvo, 10.00 Poročila, 10.05 Človekovo telo, 10.35 Tv v šoli: Namesto odmora, Risanka, Združeni narodi, Mali program, Risanka, Pravljica, Zadnje minute (do 22.10), 17.15 Poročila, 17.20 ZBIS: Kovaška pravljica, 17.35 Zapisi za mlade: Pavel Šivic, 18.10 Mozaik kratkega filma: Čas ikon, jugoslovanski film, 18.30 Obzorik, 18.45 Po sledih napredka, 19.15 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio noč, 19.26 Zmo do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije — prenos iz Cankarjevega doma, 22.00 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Tv dnevnik v madžarsčini, 17.20 Tv dnevnik, 17.45 Mali svet, otroška oddaja, 18.15 Beseda mladim, 18.45 Glasba, čas, ljudje, glasbena oddaja, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Slavnostni koncert ob 600 letnici mesta Herceg Novi, 21.05 Zagrebška panorama, 21.20 Vidiki dokumentarna serija, 22.10 Nočni kino: Odsevi v ritem očesu, ameriški film (do 23.50).

Oddajniki II. TV mreže: 16.30 Otroška predstava, 17.30 Kapelski kresovi, ponovitve Tv nadaljevanje, 18.45 Ljudska ustvarjalnost, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Glasbeni oder: Bisera Veleč, 20.30 Poezija, 21.05 Poročila, 21.10 Sp v dviganju uteži — razred do 52 kg, prenos in posnetek (slovenski komentar (do 22.00 (22.30).

Oddajniki II. TV mreže: 15.45 Čmi Jack, angleški film, 17.30 Nedeljsko popoldne, 19.00 Risanka, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Čas jazza, Včeraj, danes, jutri, 21.05 Alpska saga, avstrijska nadaljevanje, 22.35 Sp v dviganju uteži (do 52 kg, posnetek).

Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Tv dnevnik, 17.40 Pet petelinčkov — lutkovna serija, 18.00 »Cepelepetilica«, otroška zabavna glasbena oddaja, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Premor, 19.00 Telesport, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Znanost in mi, 20.45 Zagrebška panorama, 21.00 Ljubljana: Sp v dviganju uteži (do 60 kg, prenos do 22.00/30) Opomba: Ob 21.15 Ljubljana II. predvaja za JRT II oddajo Večer z ansamblom Pepel in kri (do 22.05).

Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Mi in televizija, otroška oddaja, 18.15 Odpri knjiga, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Folk — parada, 20.45 Čas podvigov, dokumentarna serija, 21.30 Ljubljana: Sp v dviganju uteži, (do 67,5 kg) vključitev v prenos (do 22.00/30)

Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Padla z neba, otroška serija, 18.15 Aktualnosti, 18.45 Narodna glasba, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Zabavna sredi, 21.00 Ljubljana: Sp v dviganju uteži — do 75 kg, prenos do 22.00 (30)

Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Tv dnevnik, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 Znanost, 18.45 Humor Vojvodine, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Kino oko, 22.30 Ljubljana: Sp v dviganju uteži — do 82,5 kg, posnetek.

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM 16.40 Tv v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Mali svet, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Rijeke, 18.45 Glasba, čas, ljudje, 19.30 Dnevnik, 20.00 Fantje iz Hill Streeta, 21.00 Zabava vas Beba Selimović, 21.45 Tv dnevnik, 22.00 Jutri: Ljubzen, kulturna oddaja.

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM 9.00 Tv v šoli, 14.25 Nogomet: Velež — Vojvodina, 16.15 Poročila, 16.20 Tv koledar, 16.30 Stari trg, 17.00 Rokomet: Crvenka — Proleter, 18.20 Mali koncert, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Strizeno-pokošeno (film), 21.40 Dnevnik, 21.55 V soboto zvečer.

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM 9.45 Poročila, 9.55 Nedeljsko popoldne, 12.30 Znanje — imetje, 13.30 Jugoslavija, dober dan, 14.30 Narodna glasba, 15.00 Atol Aldabrax, 15.45 Čmi Jaka (film), 17.30 Včasih v nedeljo, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Tamburaši (dramska serija), 21.10 Športni pregled, 21.40 Potovanja, 22.10 Dnevnik.

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM 8.35 Tv v šoli, 16.50 Tv v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Mi in TV, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika, občin Osijek, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.50 Igrani film, 22.20 Dnevnik.

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM 8.35 Tv v šoli, 16.50 Tv v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Mi in TV, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika, občin Osijek, 18.45 Prijatelji glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.50 Igrani film, 22.20 Dnevnik.

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM 8.35 Tv v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Pala z oblakov, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Bjelovara, 18.45 Družbene teme, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zabavna sredi, 21.00 Dnevi kosovske glasbe, 21.45 Dnevnik.

TV ZAGREB

PRVI PROGRAM 8.35 Tv v šoli, 16.40 Tv v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Oddaja za otroke, 18.15 Tv koledar, 18.25 Kronika občin Splita, 18.45 Humor Vojvodine, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Špekter, 21.05 Zabavna oddaja, 21.50 Dnevnik.

Ljubljanska banka

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Divje vode (film), 11.05 Risanka, 11.15 Predstavljam vam, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Otroški spored, 16.55 Španček Zaspancek, 17.00 Panoptikum, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Serijski film, 22.20 Avstrijski kviz, 21.10 Sport, 21.20 Nočni studio.

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Družinski magazin, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.25 Ponovno na TV, 16.00 Vesela skatija, 16.30 Flipper, 16.55 Španček Zaspancek, 17.00 Tedenski spored, 17.25 Dober večer v soboto, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Zabavni sobotni večer, 21.05 Sport.

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM 10.00 Tiskovna ura, 12.00 Vozgajna oddaja, 14.05 Čarovnik iz Oza (film), 15.45 Žabji kralji, 16.15 Nils Holgersson, 16.40 Helmi, 16.25 Klub seniorev, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Premeteni genij, 20.45 Sport.

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Poštni upravnik (film), 10.55 Iskanje sreče, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Nekoč je bil... človek, 16.55 Španček Zaspancek, 17.00 Ljudje in živali, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Sport in CO, 20.50 Večerni sport, DRUGI PROGRAM 17.00 Znanost danes, 17.30 Lou Grant, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Tako in ni drugače, 20.05 Schilling, 20.50 10 pred 10, 21.20 Ameriški grafiti (film).

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Čarovnik iz Oza (film), 11.10 Risanka, 11.15 Sport v ponedeljek, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Tudi hec mora biti, 16.55 Španček Zaspancek, 17.00 Avanture Dicka Turpina, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Argumenti, 20.30 Videoteka, 21.05 Filmi filmske akademije.

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.35 Upor v Fort Laramieju (film), 10.45 Argumenti, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Lutke, 16.30 Ostržek, 16.55 Španček Zaspancek, 17.00 Policijska postaja 1, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Zadnji poljub (film).

TV AVSTRIJA

PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Šolska TV, 9.30 Gora kliče (film), 11.10 Veselje iz zabavo, 11.15 Klub seniorev, 12.00 opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Dobro glej, 16.30 Pet prijateljev, 16.55 Španček Zaspancek, 17.00 Tv kuhinja, 17.30 Družinski magazin, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Skag (ser. film), 20.05 Trije umetniki iz Zgornje Avstrije, 20.50 Večerni sport.

TV MADŽARSKA

7.35 in 13.25 Šolska TV, 15.20 Umetnost restavriranja, jugoslovanski kratak film, 15.45 Annick, deklica v velemestu, 16.30 Navzkrižno vračanje, ugankarska igra, 17.00 Okno, reportaže, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Delta, 19.25 Družinski krog, 20.15 Gledbajevi, Tv igra, 21.20 Umetnina tedna, 21.30 Kartago, rock-koncert, 22.05 Tv dnevnik.

TV MADŽARSKA

7.05 Za otroke, 8.55 Bolnica na robu mesta, pon. 13.30 Mafim-magazin, 13.50 Stari Svet znanosti, 14.30 Rehabilitacija, 15.00 Velika mesta; Rim, 16.10 Zabavna glasba, 16.25 Kuhajmo, 16.55 Moda, 17.25 Velesejem, 18.15 Tv dnevnik, 19.05 Zvezde v areni, 20.00 Mnogo lepih pesmi, 20.40 Gledbajevi, Tv igra, II. del, 22.30 Tv dnevnik.

Ljubljanska banka

TV MADŽARSKA

7.40 Za cicibane, 8.10 Konjenik brez glave, film, 9.55 Košarka, 2. del, 13.35 Madžarska svatba, izvajajo plesalci in godci skupine Avas, 14.00 Emile Zola, 2. del, 16.15 Kviz, 16.55 Spored za prihodnji teden, 18.00 Teden, aktualne reportaže, 19.05 Kormorani nad džunkami, francoski film, 20.25 Družabna igra, 21.00 Sport, 22.25 Poročila.

Ljubljanska banka

TV MADŽARSKA

12.30 ODPRTA MEJA — CONFINE APERTO — oddaja v slovenskem jeziku, 17.00 TVD — NOVICE, 18.05 AKTUALNA TEMA, 17.30 TV ŠOLA, 18.00 ZDRAVO OTROCI, 18.30 CINENOTES, 19.15 TVD — STIČIŠČE, 19.30 NOČ V CIRKUSU — celovečerni film — Igrajo: Ake Gronberg, Harriet Andersson — Režija: Ingmar Bergman, 21.00 TVD — DANES, 21.10 ZEIT IM BILD — ČAS V SLIKI — avstrijski TVD, 21.40 LJUBLJANA: Dviganje uteži — 60 Kg — Svetovno prvenstvo ODPRTA MEJA — CONFINE APERTO — oddaja v slovenskem jeziku.

TV MADŽARSKA

7.05 in 12.45 Šolska TV, 14.55 Vojak Princ 4. del, 15.40 Za upokojece, 16.20 Športni muzej, jubilej MTE, 16.40 Bazar popevk, 17.10 Gocsej 1982, dokumentarni film, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Bolnica na robu mesta, 10. del nadaljevanje, 19.55 Študio 82, kulturni tednik, 20.55 In memoriam.

TV MADŽARSKA

7.05 in 13.20 Šolska TV, 9.20 Kormorani nad džunkami, filmi, 10.40 Glasbeni film, 15.20 Madžarska — Turčija, meddržavna nogometna tekma, prenos iz Gyora, 17.15 Energija; usihajoči viri, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Urad strahov, nemški TV film, 20.25 Tv galerija; Eszter Balas razstavlja svoja dela v galeriji Vigado, 21.05 Tv dnevnik.

TV MADŽARSKA

7.05 in 13.05 Šolska TV, 15.15 Samo za otroke, filmski mozaik, 15.55 Tv borza, 16.05 Pedagoški forum, 16.50 Telesport, 17.15 Javljamo iz parlamenta; poročilo z jesenskega zasedanja, 18.30 Tv dnevnik, 19.00 Barvna fotografija; pol stoletja s Tivadarjem Bilicsijem, 20.05 Umetnina tedna, 20.10 Šestinseddeset, 21.10 Tv dnevnik.

TV KOPER

12.30 ODPRTA MEJA — CONFINE APERTO — oddaja v slovenskem jeziku, 17.00 TVD — NOVICE, 17.05 Film — ponovitev, 18.30 NARODNA GLASBA: Pesmi in plesi sveta: Merico — III. del, 19.00 RISANKE, 19.15 TVD — STIČIŠČE, 19.30 ZAVAJALEC — celovečerni film — Igrajo: Paolo Ferrari, Anouk Aimée, Beba Lončar — Režija: Massimo Franciosa, 21.00 TVD — DANES, 21.10 ZEIT IM BILD — ČAS V SLIKI — avstrijski TVD, 21.40 LJUBLJANA: Dviganje uteži — 75 Kg — Svetovno prvenstvo ODPRTA MEJA — CONFINE APERTO — oddaja v slovenskem jeziku.

TV KOPER

16.30 NOGOMET: MOSTAR: Velež — Vojvodina (jugoslovanski prvens.), 18.15 INSPEKTOR BLUEY — TV film, 19.00 RISANKE, 19.15 TVD — STIČIŠČE, 19.30 OTHELLO — celovečerni film — I. del — Igrajo: Laurence Olivier, Margaret Smith — Režija: Stuart Burge, 20.50 TVD — DANES, 21.00 ZEIT IM BILD — ČAS V SLIKI — avstrijski TVD, 21.30 LJUBLJANA: Dviganje uteži — 52 Kg — Svetovno prvenstvo.

TV KOPER

16.45 Film — ponovitev, 18.15 INSPEKTOR BLUEY — TV film, 19.00 RISANKE, 19.15 OTHELLO — celovečerni film — II. del — Igrajo: Laurence Olivier, Margaret Smith — Režija: Stuart Burge, 20.20 GLASBENI NOKTURNO: Johann Sebastian Brahms, 21.40 LJUBLJANA: Dviganje uteži — 56 Kg — Svetovno prvenstvo.

TV KOPER

12.30 ODPRTA MEJA — CONFINE APERTO — oddaja v slovenskem jeziku, 17.00 TVD — NOVICE, 17.05 CINNOTES, 17.30 Film — ponovitev, 19.00 RISANKE, 19.15 TVD — STIČIŠČE, 19.30 POPLAČANA VZTRAJANOST — celovečerni film — Igrajo: Peter Martell, Sal Borgese — Režija: Armando Morandi, 21.00 TVD — DANES, 21.10 ZEIT IM BILD — ČAS V SLIKI — avstrijski TVD, 21.40 LJUBLJANA: Dviganje uteži — 67,5 Kg — Svetovno prvenstvo ODPRTA MEJA — CONFINE APERTO — oddaja v slovenskem jeziku.

TV KOPER

12.30 ODPRTA MEJA — CONFINE APERTO — oddaja v slovenskem jeziku, 17.00 TVD — NOVICE, 17.05 Film — ponovitev, 18.30 NARODNA GLASBA: Pesmi in plesi sveta: Merico — III. del, 19.00 RISANKE, 19.15 TVD — STIČIŠČE, 19.30 ZAVAJALEC — celovečerni film — Igrajo: Paolo Ferrari, Anouk Aimée, Beba Lončar — Režija: Massimo Franciosa, 21.00 TVD — DANES, 21.10 ZEIT IM BILD — ČAS V SLIKI — avstrijski TVD, 21.40 LJUBLJANA: Dviganje uteži — 75 Kg — Svetovno prvenstvo ODPRTA MEJA — CONFINE APERTO — oddaja v

tedenski koledar

TEDENSKI KOLEDAR

PETEK, 17. september — Robert SOBOTA, 18. september — Irena NEDELJA, 19. september — Konstanca PONEDELJEK, 20. september — Suzana TOREK, 21. september — Mateja SREDA, 22. september — Mavricij CETRTEK, 23. september — Slavojka

kino

KINO

„PARK“ MURSKA SOBOTA

17. septembra ob 18. uri ameriška barvna risanka: „NEUSTRAŠLJIVI POPAJ“ in ob 20. uri jugoslovanski barvni vstavijski film: „VLAK ZA KRALJEVO“; 19. septembra ob 16. uri ameriška barvna risanka: „NEUSTRAŠLJIVI POPAJ“ ter ob 18. in 20. uri jugoslovanski barvni vstavijski film: „VLAK ZA KRALJEVO“;

20. in 21. septembra ob 18. in 20. uri ameriški barvni vstavijski film: „ZADNJI ZAKONSKI PAR V AMERIKI“;

22. in 23. septembra ob 18. in 20. uri švedski barvni vstavijski film: „SEDEČE RAKČE“.

GORNJA RADGONA

17. septembra ob 18. uri ameriški film: „VELIKI IZZIV“ in ob 20. uri domači film: „PADEC ITALIJE“;

18. septembra ob 20. uri in 19. septembra ob 17. uri ameriški film: „NEDOSEGLJIVI MOST“;

19. septembra ob 20. uri ameriški film: „VELIKI IZZIV“;

22. septembra ob 20. uri ameriški film: „ZACETI ZNOVA“;

23. septembra ob 20. uri ameriški film: „DOBRODOŠLI MISTER CHANSE“.

LJUTOMER

18. septembra ob 20. uri ter 19. septembra ob 17.45 in 20. uri ameriški film: „OTOK PIRATOV“;

22. in 23. septembra ob 20. uri ameriški film: „DRAKULA“.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

18. in 19. septembra film: „IFI-GENIJA“.

ČRENŠOVCI

17., 18. in 19. septembra zah. nemški film: „MELODIJA ZA LJUBEZEN“.

prodam

ŠKODA 120 L, letnik 1979, ugodno prodam. Ogled popoldne. Pečarovi 77, p. Mačkovi. M-3405

OPEL REKORD 1700 ccm, letnik 1966, registriran do novembra, zelo poceni prodam. Filovci 13/B. M-3407

RENAULT 4, registriran, letnik 1974, poceni prodam. Pavel Berden, Filovci 87. M-3407

ZASTAVO 101 PRODAM. Jože Kuhar, Bakovci, Mlinska 14. M-3409

KORUZO ZA SILIRANJE BC 488, 50 arov, v Rakčanu, prodam. Naslov v upravi lista. M-3410

OJAČEVALEC 2 x 100 W, japonski, bokse 2 x 60 W lightshow, primerno za disko, prodam. Zvezna 2, Bakovci. M-3412

OPEL REKORD 1700, letnik 1966, prodam. Ivana Regenta 9, Murska Sobota. M-3413

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juž Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Dušan Lopar, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnič (dopisništvo), Branko Žunec, Genter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor), Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21-231, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEJEM in zemljo ter nov traktor ferguson, 39 KS, s priklopi, 60 delovnih ur, prodam. Naslov v upravi lista. M-3408

MOTORNO KOLO PRIMA NSU (kot vespa), prodam. Vegova 15, Murska Sobota. M-3414

RENAULT 4 TL, letnik 1976, prodam. Lendavska 17/c, stanovanje 58, Murska Sobota. M-3415

KRAVO, staro sedem let, devet mesecev breme, bozno, prodam. Panonska 20, Bakovci. M-3416

AMI-8, letnik 1975, v voznem stanju, ugodno prodam. Informacije po telefonu 21-418 — od 16.—19. ure. M-MM

SPAČEK PRODAM. Cena 33.000 din. Marija Fajfar, Sitarovci 9, p. Bučkovi. In-322

SPAČEK, letnik 1974, prodam za 27.000 din. Spačka prodam tudi po delih. Kerin, Frana Kovačiča 20, Ljutomer. In-321

POD ZA ZASTAVO 101, levi notranji blatnik in desni zadnji blatnik prodam. Radomerščak 60, p. Ljutomer. In-324

MOTOR ZA SPAČEK, generalno pregledan, prodam. Naslov v upravi lista. Le-291

GROZDJE Z BRAJD PRODAM. Miklošičeva 17, Murska Sobota. M-MM

POHIŠTVO ZA SPALNICO in turist ležišče prodam. Stefana Kovača 19, pritličje 3, M. Sobota. M-3417

PEČ FEROTHERM za centralno ogrevanje, novo, in električni radiator prodam. Naslov v upravi lista. M-3419

GROZDJE (ŠMARNICO), 500 kg, prodam. Žitna 27, telefon 22-364. M-3420

SLIVE Z DREVJA, večjo količino, suhe deske, drva za posek in tesan les za šupo prodam. Tivadar Gasparič, Selo. M-3421

KRAVO s tretjim teletom, breja sedem mesecev, prodam. Ivanovci 2, p. Bogojina. M-3422

DVE RODOVNIŠKI KRAVI, visoko breji, kontrola A, prodam. Kološa, Pordašinci 6, p. Grosenjakovci. M-3423

NOVO TRAKTORSKO KABINO ZA URSUS C 355 po ugodni ceni prodam. Matija Hamler, Vanča vas 29, p. Tišina. M-3424

HIDROFOR PRODAM. Cankarjevo naselje 29, M. Sobota. M-3425

BELO VINO (rizling) prodam po 50 din za liter. Jože Jerič, Črenšovci 17. M-3427

NOVOGRAJENO HIŠO (3. faza), z vso dokumentacijo prodam. Oddaljena od Gornje Radgone 7 km, asfalt do hiše. Informacije od 7. ure naprej po telefonu številka 061 551-256. M-3428

ENOREDNI SILAŽNI KOMBAJN CLASS, v dobrem stanju, prodam. Martin Fras, Lešane 24, p. Apače. M-3429

TRAKTOR STEYR PRODAM. Žitkovci 21, p. Dobrovnik. M-3310

SOD ZA VINO (520 l), rabljeni, prodam. Lah, Libanja 2, 62259 Ivanjkovci. In-320

ZASTAVO 101 B, letnik 1979, dobro ohranjeno, prodam. Križevci 15, telefon 82-535. In-319

TERMOAKOMULACIJSKO PEC 3 KW, prodam. Müller, Verzej. In-316

TRAKTOR FERGUSON s priklopi in-317 prodam. Naslov v upravi lista.

NOVI VINOGRAD (11,50 arov) s polovico kleti in akacijev gozd (4,50 arov) v Čentibskih gorah (Kishegy), prodamo. Informacije: odvetnik Ljotze Horvat, Lendava, Partizanska ulica 18, telefon štev. 75-671. Le-289

KRAVO, brejo štiri mesece, prodam. Žitkovci 25. Le-283

VELIKI TRAKTOR URSUS 355 PRODAM. Ogled v soboto in nedeljo. Dolga vas 23. Le-281

NOVI BARVNI TELEVIZOR ISKRA AZUR PRODAM. Giorgiutti, Lendava, Tomšičeva 2, telefon popoldne 75-253. Le-287

MOPEL 14 M, skoraj nov, prodam. Alojz Antolin, Dokležovje 27. M-3356

DIANO 6, letnik 1981, prodam. Anton Maretič, Tomšičeva 14, Lendava. M-3357

ZASTAVO 101, malo karambolirano, ugodno prodam. Pečarovi 92. M-3360

KRAVO — po izbiri in brejo telico prodam. Satahovci 33. M-3361

KORUZO s 42-arske parcele prodam. Trnje 53. M-3362

HIŠO NA DEŽELI, velikost 10 x 9, zgrajeno do druge plošče z 2100 kv. m zemljišča prodam. Informacije po telefonu 069 74-265. M-3363

REZAN LES ZA OSTREŠJE, borov, prodam. Vprašati: Odranci 124. M-3364

ZASTAVO 101, letnik 1977, po ugodni ceni prodam. Bakovska 7, Murska Sobota. M-3353

KOPALNO KAD, bojler in umivalnik — rabljeno — prodam. Kroška 26. M-3354

OPEL KADETT, TIP B, prodam. Brezovci 20, p. Puconci. M-3355

ZASTAVO 101, letnik 1976, registriran do marca 1983, prevoženih 62.000 km, prodam. Informacije po telefonu 78-612. M-3365

FIAT 126 P, letnik 1977, prodam. Skakovci 59, p. Cankova. M-3366

GUMI PLAŠČA ZA TRAKTOR (9,5/9—24), dobro ohranjena, prodam. Panonska 52, Beltinci. M-3231

AUDI 60, neregistriran, prodam tudi po delih (nekateri deli novi). Drago Stefanović, Mačkovi 37, ali telefon 77-020. M-3373

Sklad za dopolnilno izobraževanje delavcev zaposlenih pri zasebnih delodajalcih občine Murska Sobota

organizira

dvodnevno ekskurzijo

na ogled celjskega sejma male obrti.

Ekskurzija bo v soboto, 25. in v nedeljo, 26. septembra.

Prijave sprejema Kompas Murska Sobota.

Komisija za delovna razmerja pri Vzgojnovarstvenem zavodu M. Sobota objavlja prosta dela in naloge

KV kuharice

za določen čas (nadomeščanje delavke za čas porodniškega dopusta) za enoto v Lipovcih.

POGOJ: končana poklicna gostinska šola.

Nastop službe 5. 10. 1982.

Kandidate prosimo, da pismene vloge oddajo osebno na upravi vrtca v Talanjijski ulici v 15.dneh od objave.

FORD TURNIR M 15, letnik 1980, prodam. Ravenska 7, Beltinci. M-3367

TRAKTORSKO KABINO IMT 539, novo, nerabljeno, prodam. Naslov v upravi lista. M-3370

TELEVIZOR ČRNOBELI PRODAM. Naslov v upravi lista. M-3372

VESPO, 200 ccm, novo, prodam za 120.000 din. Informacije: Tehnopromet, M. Sobota. M-3351

STROJ ZA MLETJE GROZDJA, nov, prodam. Gančani 38/A. M-3374

ZAMRZOVALNO SKRINJO, 200 l, prodam. Kardoš, Stara ulica 1, Murska Sobota. M-3375

KOBILO PRODAM. Renkovci 156, p. Turnišče. M-3376

PARCELO V MARIJANCIH, 7 arov, prodam. Telefon 21-572. M-3377

NEDOGRAJENO HIŠO v Krogu prodam. Odvetnik Danilo Hari, telefon 23-122. M-3378

OPEL COMODORE GS SPORT CUPE, letnik 1970, ugodno prodam. Milan Kolbl, Babinci 12, p. Ljutomer. M-3379

ZASTAVO 101, prevoženih 50.000 km, prodam. Ogled po 14. uri. Cipot, Lendavska 17/C. M-3381

CITROEN GS (mala žaba), letnik 1973, prodam. Jože Jelenovec, Čopova 15, Murska Sobota. M-3382

ELEKTRIČNI MIZARSKI SKOBELJNIK PRODAM. Neradnovci 42. M-3383

DROBILEC (ZA TRIFAZNI TOK), prodam. Vanča vas 3, p. Tišina. M-3384

KORUZO Z NJIVE v Majtincih, večjo ali manjšo količino, prodam. Informacije: Turnišče 136. M-3385

PRALNI STROJ GORENJE — brezhiben, hladilnik in električni štedilnik prodam. Tišina 29, M. Sobota. M-3386

1550 KOSOV OPEKE MODUL 6 PRODAM. Franc Kuhar, Rakčičan n.h., M-3387

KRAVO, brejo, staro sedem let, vozno, prodam. Kuronja, Panovci 13, p. Križevci v Prekmurju. M-3388

FORD TAUNUS 15 in traktor ferguson 42 (angležar), prodam. Križevci 148 v Prekmurju. M-3401

VODOVODNO CRPALKO, 4-lamelno, 3-fazno, kompletno, prodam. Naselje Borisa Kraigherja 4, Murska Sobota. telefon 22-021. M-3402

DIANO, letnik oktober 1976, prodam. Cena 55.000 din. Salajko, Gregoričeva 55, Murska Sobota, telefon od 17.—19. ure: 21-538. M-

POHIŠTVO ZA SPALNICO PRODAM. Marija Lesjak, Užiška 9, Ljutomer. Informacije vsak dan po 15. uri. M-3323

KRAVE — PO IZBIRI PRODAM. Franc Gjergjek, Otovci 50, p. Mačkovi. M-3325

KRAVO, staro šest let, sedem mesecev breme, prodam. Karolina Bertalančič, Gradišče 59 — popoldne. M-3327

SKODA 110 L, letnik 1975, napredaj. Bakovci, Soboška 23. M-3328

GS 1300, letnik 1979, prodam. Naslov v upravi lista. M-3329

FOTOAPARAT ZENIT ES (PHOTO SNIPER) nov prodam. DUH, Zdravstvena šola, Rakčičan. M-3330

PEČ HELIOS ZA CENTRALNO OGREVANJE, novo prodam. Cena 25.000 din. Antonija Dokl, Boračeva 26, Radenci. M-3332

ZIDANO HIŠO ZA RUŠENJE PRODAM. Informacije ob nedeljah. Naslov v upravi lista. M-3332

50 VREČ CEMENTA ANHOVO 380 PRODAM. Informacije: telefon 21-945 ali osebno: Hrastje-Mota 33. M-3333

PEUGEOT 404, registriran, prodam za rezervne dele. Naslov v upravi lista. M-3334

PUJSKE, stare sedem tednov, prodam. Štefan Lajnšek, Rakčičan, Cvetna 25. M-3335

TRAKTOR STEYR, 18 KM, dobro ohranjen, s koso in plugi prodam. Kobilje 60. M-3336

PRIKOLICO ZA OSEBNI AVTOMOBIL PRODAM. Naslov v upravi lista. M-3337

VW, v voznem stanju, prodam. Fokovci 42. M-3431

BREJO KRAVO ali telico, kontrola A, prodam. Šalamenci 3, p. Puconci. M-3432

SKODA, letnik 1973 registrirana do junija 1983, napredaj. Informacije po telefonu 21-398 ali 23-942. M-3433

VSELJIVO HIŠO z vrtni in brajdami, pri asfaltu cesti, prodam. Cena 420.000 din. Alojz Hvalič, Janžev vrh 65, p. Radenci. M-3434

PUJSKE in kravo s teletom ali kravo, visoko brejo, prodam. Kupšinci 69. M-3435

KOMPLETNO POHIŠTVO za spalnico z jogi vložki in moped avtomobil, malo rabljen, prodam. Ciril Metodova 15. M-3436

WARTBURG TURIST CARAVAN, letnik 1971, karamboliran, registriran do februarja 1983, prodam. Franc Bračko, Ljutomerska 33, Radenci. M-3437

MOŠKVIČ 1500 CARAVAN, letnik 1976, ugodno prodam. Titova 11. M-3438

BELO POKROČNO OPEKARNO, 38, dolgo, izvezeni volani, prodam. Naslov v upravi lista. M-3439

HLADILNIK GORENJE, 170 l, hladilnik Himo, 60 l, kuhinjski bojler TIKI, 10 l, mini pony kolo in borove obdelane deske 100x10x2 cm prodam. Šerčerjevo naselje 2, Murska Sobota. M-3448

DYANO 6 prevoženih 51.000 km, registrirano do februarja 1983, prodam. Sini Zupančič, Lendavska 17/A, telefon 21-367. M-3449

ZAPRTO PRIKOLICO, primerno za prevoz živine, nosilnost do 2000 kg, poceni prodam. Vilko Vajda, Kuršinci 60, p. Buškovi. M-3450

AVTO 126 P, star 2,5 leti, registriran do marca, prodam. Informacije: „Potrošnik“ — gradbeni material. M-3451

SVINJO S PUJSKI (7) prodam. Mihael Vidovič, Gaberje 149. Le-276

RODOVNIŠKO PSIČKO, staro dve leti, z vsemi dokumenti, prodam. Čmci 32. v. Apače — pri Mirku Kočarju. M-3452

ZASTAVO 101 PRODAM. Tešarovi 86. M-3453

TELICO, brejo šest mesecev, prodam. Mojsirska 13. M-3454

AVTO ZAPOROŽEC, skoraj nov, po ugodni ceni prodam. Viljem Zekš, Kovačevci 7, p. Grad. M-3455

ZASTAVO 101, letnik 1974, registrirano do julija 1983 in fiat 124 — tudi po delih, prodam. Rihtarovi 3 (nova hiša). M-3456

SEME RDEČE DETELJE (inkamlat) prodam. Bedič, Markovci 32. M-3347

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (4 električni, 2 plin), prodam. Doš 52, p. Kuzma. M-3352

LOKAL NA RELEACIJI RADENCI — M. SOBOTA ZA ELEKTROMECHANICO DELAVNICO IŠČEM. Vse po dogovoru. Telefon 23-463. M-3324

kupim

MALI SALONSKI KLAVER, lahko tudi neuglašen. kupim. Telefon 21-572. M-3377

TRAKTOR 35—45 KM kupim. Telefon (062) 771 789 int. 13

PARCELO ZA GRADNJO v okolici M. Sobote kupim. Oglastite se pri odvetniku Danilu Hariju. Kidričeva 21, telefon 23-122. M-3378

sobe

OPREMLJENO ALI NEOPREMLJENO SOBO ali dve iše mlada družina v Murski Soboti ali okolici. Ponudbe na upravo lista. M-3390

SOBO (5 x 5) s sanitarijami blizu v Pomurju. Naslov v upravi lista. M-3404

STANOVANJE ODDAMO v NAJEM. Markišavci 29. M-3406

SOBO ODDAM FANTU. Vegova 11, Murska Sobota. M-3426

zaposlitve

PRIDNO in pošteno dekle za delo v gostilni, blizu Ljubljane, takoj zaposlimo. Stanovanje in hrana v hiši. Ostalo po dogovoru. Gostilna pri Bevcu, Lukovica 17, 61225 Lukovica, telefon 061-735-146. M-3430

PRIDNO DEKLE brez obveznosti za delo v střežbi sprejemno. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna Batiš, 64263 Bohinjska Bela 12. M-MM

VKV, KV in NKV DELAVCE za soboslikarsko-plekarsko ali ličarsko stroko zaposlim. Delo v delavnici, zahtevano kvaliteto delo, zagotovljen visok osebni dohodek. Franc Dvanajščak, Radomerje 25/A, p. Ljutomer. In-323

razno

DVA OTROKA SPREJMEM V VARSTVO. Titova 11. M-3442

42-letni MOŠKI IŠČE ŽENSKO, staro od 30—40 let, ki ima vesele in dela na kmetiji. Naslov v upravi lista. M-3444

ZAHVALA

Po daljši in težki bolezni nas je v 60. letu za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, stari oče in brat

Janez Nemec

upokojenec iz Kupšinec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Posebna zahvala medicinskemu osebju pljučnega oddelka, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornikom KS, IMP Panonija, Društva upokojencev M. Sobota, kolektivoma Avtoradgona TOZD Žel. promet in OZD Mura ter gasilskemu društvu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Jolanka, starši, hčerki Olga in Estera z družino, vnuka Sebastjan in Štefan ter brata Karel in Štefan z družino

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je nepričakovano za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Helena Kuronja

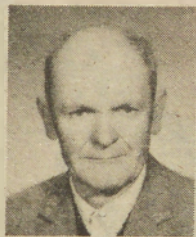
roj. Horvat
iz Panovec

Ob tej boleči in nenadomestljivi izgubi se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sovaščanom, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS za poslovilne besede ter sosedoma Žganjarjevem in Počičevim za vsestransko pomoč.

Ohranimo jo v lepem spominu!

Žalujoči: mož Karel, sin Jože z družino, bratje Ernest, Viktor in Ludvik z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po krajši in težki bolezni nas je v 68. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek in brat

Štefan Svetec

iz Kroga

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v naježjih trenutkih pomagali, sorodnikom, sosedom in vsem, ki so ga imeli radi. Posebna zahvala medicinskemu osebju zdravstvenega doma in kirurškega oddelka soboške bolnišnice za pomoč v zadnjih dneh njegovega življenja. Hvala duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Žalujoči: žena Terezija, hčerka Cvetka, zeta, vnuki, brata in sestre

*Ah, kako nam sonce milo sije,
ker smo vedno žalostni,
smo najdražje na svetu izgubili,
tebe sin ljubljani*

V SPOMIN

16. septembra mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi sin in brat

Jože Kuhar

iz Trdkove

Ljubi sin! Ne čas, ne solze, ne ublažijo težke bolečine ob krutem spoznanju, kako težko nam je brez tebe. Tvoja mnogo prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in glohoko rano. S solznimi očmi gledamo tvojo gomilo in se zavedamo resnice, da te ne bo nikoli več med nami. Ostal pa boš v naših mislih in srcih do konca dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prerani grob, ga krasite s cvetjem in prižigate sveče.

Žalujoči: mama in ata ter sestre Anica, Marija in Angela z družinami

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi sina, moža in očeta

Jožeta Magdiča

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu podarili vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Lendava, 3. 9. 1982

Žalujoči: žena Olga, mama Barbara, sin Jože ter hčerki Olga in Marija z družinami, vnuki Herbert, Bojan, Claudija, Brigita, Aleš, Borut in Jožek ter ostalo sorodstvo

*Ni umrl tisti,
ki se ga spominjamo.
Tvoj nasmeh in tvoja dobrotu bosta z nami,
dokler bomo živeli*

ZAHVALA

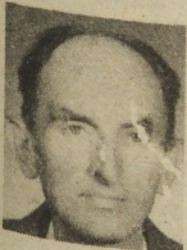
Mnogo prežgodaj je končal svojo življenjsko pot naš dragi mož, oče, sin in zet

Kalman Žižek

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih nudili kakršnokoli pomoč, darovali vence in šopke ter s tem dokazali, da ste cenili našega dragega pokojnika. Posebna zahvala zdravnikom mag. dr. Jožetu Bederjaku in dr. Miklošu Tomki za poštvalno pomoč pokojniku ter duhovniku Francu Režonju za obred in poslovilne besede.

Dolga vas, Trimlini, Beograd, 7. 9. 1982

Žalujoči: žena Ana, sin Kalman in hčerka Julija z družinama, mama in tašča.

ZAHVALA

Nepričakovano in mnogo prežgodaj nas je po težki bolezni v 60. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, tast in dedek

Franc Ozvatič

iz Tišine

Ob tej boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali številne vence in cvetje, ter nam pisмено ali ustno izrekli sožalje. Posebna zahvala zdravnikom in medicinskemu osebju internega in kirurškega oddelka bolnišnice v M. Soboti, gasilec, kolektivu »Semesadike« iz Tišine, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornikom KS in Društva upokojencev za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!
Tišina, Maribor, 24. 8. 1982

Žalujoči: žena, hčerki Micka z možem in Cvetka z družino

ZAHVALA

Tiho, mirno in brez slovesa nas je v 58. letu starosti nenadoma zapustila naša draga mama, hčerka in sestra

Helena Perš

iz Šulincev

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in sosedom za spremstvo na njeni zadnji poti ter darovane vence in cvetje. Posebna zahvala sosedom in vsem tistim, ki so nam priskočili na pomoč v naježjih trenutkih, g. duhovnici in predstavnici KS G. Petrovci za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, gasilec in kolektivu Planike Kranj.

Žalujoči: hčerki Marta in Iboika z družinama, mama, sestre in bratje ter ostalo sorodstvo

• Male oglase in zahvale, objavljene v četrtek, sprejemamo še v ponedeljek do 13. ure. Naročniki VESTNIKA imajo pri objavah 20 odstotni popust.

PRISRCNA SLOVESNOST

PRAZNIKA KRAJEVNE SKUPNOSTI SE JE UDELEŽIL TUDI ROJAK MIŠKO KRANJEC.

Čeprav Malopolančani že nekaj tednov pijejo zdravo pitno vodo iz vaškega vodovoda, pa so vodovodno omrežje slovesno predali namenu šele v nedeljo. Gre za eno izmed pridobitev med dvema praznikoma. Tokrat so namreč namenu izročili tudi

bolj koristiti njegovo denarno dejavnost. Torej toč plačevati ploščice, dvigati in polagati gotovino na hranilne knjižice...

Delo v krajevni skupnosti Polana pa ne bo zastalo. V teh dneh napeljujejo v Veliki Polani ulično razsvetljavo, ki bo v

mu so sodelovali: mladinski pevski zbor, folklorna skupina, recitatorji in Kmečki oktet. Na slovesnosti je krajevna konferenca SZDL podelila priznanja OF zaslužnim občanom. Prejeli so jih: Pavel Berden, Franc Žalik, Ignac Hojzjan, Marija Kotnjek

Na nedeljski slovesnosti v Mali Polani je govoril predsednik skupščine občine Lendava Mirko Hajdinjak, med gosti pa je bil tudi pisatelj Miško Kranjec. Foto: Š. S.

osemenjevalno postajo za potrebe živaloraje.

Vodovod v Mali Polani je stal 2 milijona 300 tisoč dinarjev, nanj pa se je priključilo 93 gospodinjstev. Le-ta so poleg denarja vložila tudi veliko prostovoljnega dela. Tako so našli kar 2200 delovnih ur, ki jih ni bilo treba plačati.

Tudi pri osemenjevalni postaji ni šlo brez vihtenja lopat in krampov. S prostovoljnim delom so prvotno vrednost investicije (470 tisočakov) znižali za več kot polovico. Tako je krajevna skupnost odštela le 200 tisoč dinarjev.

V čas med dvema praznikoma — tokratni je bil že 29. po vrsti — sodi tudi pridobitev na poštno-telegrafsko-telefonskem področju, saj so v juniju odprli poštni urad. V prihodnje bodo občani morali

sleherni ulici, zanj pa bodo plačali 750 tisoč dinarjev. Sicer pa je dokaj dobro uspela tudi akcija zbiranja posojila za cesto Polana—Gomilice, kajti v krajevni skupnosti so zbrali 610 tisoč dinarjev.

Občani krajevne skupnosti Polana so 29. krajevni praznik proslavili v Mali Polani. Po nagovoru predsednika sveta krajevne skupnosti Jožka Tivadarja, je besedo prevzel slavnostni govornik predsednik skupščine občine Lendava Mirko Hajdinjak.

Med drugim je spregovoril o nezavidljivem položaju nekaterih organizacij združenega dela lendavske občine, sicer pa pozval občane k še boljše delu, kajti le tako se bomo prebili iz sedanjih težav. V kulturnem progra-

(vsi Velika Polana), Jože Žalik, Stefan Hojzjan (oba Mala Polana) ter Ignac Finfonja (Brezovica). Priznanje OF pa je dobila tudi osnovna organizacija Rdečega križa za svojo humanitarno dejavnost, zlasti za pomoč starim občanom.

Velika Polana ne more brez svojega rojaka pisatelja Miška Kranjca, on pa ne brez svojih Poljancev, zato se udeležil slovesnosti ob krajevnem prazniku. Pozornost so mu izkazali tudi šolarji in izročili cvetje.

Krajevna skupnost Polana pa je bila v nedeljo tudi v znamenju športnih prireditev: pripravili so rokometno in nogometne tekme, kolesarske dirke in še kaj. Tudi na plesno zabavo niso pozabili.

S. SOBOČAN

SREČANJE INVALIDOV V ŠALOVCIH

DRUŽILA JIH JE — DRUŽBA!

Dvorana zadržnega doma v Šalovcih je bila v nedeljo zbirališče kakih 200 invalidov iz bližnje in daljnje okolice. Prišli so iz Pucovec, Bodovec, Mačkovec, Križevce, Petrovec in seveda Šalovec.

Srečanje je pripravilo šalovsko poverjenstvo, kamor je vključenih okrog 30 invalidnih oseb, sodi pa pod okrilje društva invalidov občine Murska Sobota.

Slovesno pripravljena dvorana, pester kulturni program, ki so ga gladko izpeljali učenci šalovske osnovne šole in mešani invalidski pevski zbor iz Murske Sobotice, kasneje pa še zakuska, vse to je zblížalo ljudi, ki jih je narava prikrajšala za tisto, kar je dano zdravim.

Spoznali smo 57-letnega Rudolfa Gjergjeka iz Pečarovec, ki mu je otroška paraliza zapustila hude posledice v nogah. Mesečno dobi 1680 dinarjev pomoči od občinske skupnosti socialnega skrbstva v Murski Soboti, v dvorano zadržnega doma pa si je moral pomagati z rokami.

Civilno-vojni invalid Stefan Jandraš iz Šalovec — leta 1946 se je ponesrečil pri spravljaju vojnega materiala — si je zaželel, da bi to prvo srečanje preraslo v tradicionalno. Oskar Prelec, predsednik poverjenstva invalidov iz Šalovec pa, da bi družba v prihodnje namenila več gmočnih sredstev in skrb invalidnim osebam.

Nedeljsko družabno srečanje invalidov v Šalovcih je bilo značilno še po nečem. Udeležili so se ga namreč tudi invalidi madžarske narodnosti. Tako sta recimo Šandor Gal s Hodoša in Franc Šatan iz Krplivnika ugotovila, da so tudi taka srečanja priložnost za poglobljanje zblíževanja in sožitja dveh narodov ob meji.

B. Žunec

SPODNJI IVANJCI

Stare resnice v novi preobleki

Ves čas socialistične izgradnje, še posebej z vzpostavitvijo samoupravnih socialističnih odnosov, smo se borili proti zastarelim, privatnolastninskim, nesamoupravnim in še kakšen pridevnik bi jim lahko dodali odnosom na vasi. Zato smo uve-

verjetno ni potrebno posebej opozarjati.

DANES SKROMNEJŠI V NACRTIH IN OBLJUBAH

Izkušnje s cesto, ki letno požira na kupe gramoza in sredstev, so strezile novo vodstvo vaškega odbora.

— Makadam in asfalt si tukaj podajata roki, ne pa obe občini, ki morali to odpraviti.

ljavili krajevno samoupravo, vaše odbore, vse bolj se zavzemamo za dosledno uveljavitev družbeno-ekonomskih odnosov. Pa niso povsod obrodili sadovi osebnih interesov ponekod še vedno prevladujejo nad skupnimi. Tako tudi v Spodnjih Ivanjcih, vasi in centru te krajevne skupnosti obenem, na robu občine Gomja Radgona.

KADAR VLEČE VSAK KONJ V SVOJO SMER...

In da je takšnih konjev, oziroma skupin v Spodnjih Ivanjcih — vasi, kjer tvorijo večino izmed okoli sedemdeset prebivalcev kmetije, ostali pa so zaposleni v gornjeradgonskem združenem delu in mariborski ter lenarški občini — več, je že dolgo znano.

Kot nam je zagotavljal sedanjí predsednik vaškega odbora Alojz Gomzi, ki je lani pošteno vpregel in s svojim požrtvovalnim delom že uspel nekoliko povezati vaščane, kljub polnom, ki mu jih posamezniki še vedno mečejo pod noge, je v takšnih razmerah izredno težko delati.

«Ko sem lani sprejel to pomembno dolžnost in obveznost, sem to storil pod pogojem, da slednjič uredimo gasilski dom, ki so ga vsi kraji zgradili s svojim delom in sredstvi in je bil nujno potreben prenove», nam je razgrnil odnose v vasi. «Čeprav se je denar za ta namen že zbiral, je izginil in začeli smo popravljati zunanji omet s šestdesetimi starimi tisočaki. Toda nisem odnehal, ves dopust sem izkoristil za to in ljudje so se počasi zbudili. In danes je dom v novi preobleki, pa tudi notranje prostore smo preuredili.»

Pa še najmlajšim gasilcem — pionirčkom so kupili ustrezno brigalno za vajo in slednjič v domu poiskali prostor za KS, ki ga niso našli desetletja, čeprav so živeli gasilci in kraji tako rekoč z roko v roki.

... SE VOZ NE PREMAKNE

Pa so odpori proti napredku vasi, ki terja seveda tudi nekoliko denarne soudeležbe, še vedno prisotni. Tedaj se posamezniki izkažejo kot zelo dvoumni in vidijo le lastne interese, pa čeprav so v najvišjih organih KS in vaškega odbora. Najbolj očiten primer so krajevne ceste, ki so zategadelj še vedno le makadamske.

V Spodnjih Ivanjcih so se še pred tremi leti odločili, da asfaltirajo krajevno cesto, ki vodi proti Ivanjskemu vrhu. Gre za nekaj čez 3 kilometre cestišča, ki bi ga 1979 leta zmogli prevleči z asfaltom, če bi bili složni. Pa se je izkazala stara resnica: posamezniki so mislili le nase in na svoje koristi in akcija — samoupravno interesno komunalno skupnost v občini bi takrat veljala le 5 milijonov dinarjev — je propadla. Danes pa se prav ti tolčejo po glavi, pa tudi pred svojimi hišami nimajo asfalta!

Da je to krivda nedelavne in pasivne krajevne konference SZDL

«Zakaj bi vaščanom obljubljali, čeesar ni moč uresničiti,» pravi Alojz Gomzi. Sredstva so skromna, pa tudi gramoz je precej drag, za nameček pa nam ga v hribovitih predelih še spira deževje.

Zato, pa tudi zaradi spremenjene investicijske politike, so kar nekoli-

— Preoblečeni dom gasilcev, prvi sad sloge vaščanov

ko utihnil pred letom še glas načrti o novi pošti in močnejši telefonski centrali. Čeprav je precej zanimanja, pa tudi naročniki so se že večkrat zbirali, si o tem še popolnoma na jasnem. Tudi katera pošta bi naj bila investitor, vaščanom ni znano.

Da pa v Spodnjih Ivanjcih vendarle ni vse tako črno, sodelovanje kmečkega vaškega nov s TZO Videm — Spodnji Ivanjci — To je prav zgledno in dolgoletnem zaupanju. Zda na zadržna organizacija prav na prenavlja prostor, edini trgovski objekt v vasi poleg specializirane trgovine Mecator Sloga, kmetije priskočijo na pomoč, kolikor jim dopušča čas.

«Tudi KK SZDL je sledeče zaživela, vse aktivnejši pa so mladi. Rakova rana pa je kilometer makadamske ceste, ki nas veže z lenarško občino in naprej z Mariborom. Ko se bo uredilo, bo boljša prometna zveza z Mariborom, posebej vrnitev z dela v poznih večernih urah», in življenje bo znosnejše tudi za naše delavce, si je še zaželel Alojz Gomzi.

Tekst in foto: V. Pavco

VERŽEJ

PIONIRSKO GASILSKO SLAVJE

— Razvili prvi pionirski gasilski prapor

Preteklo nedeljo je bilo v Veržeru pionirsko gasilsko slavlje, katerega so se udeležili številni pionirji iz pomurskih gasilskih organizacij, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Ljutomer ter drugi gostje. Med njimi so bili tudi predstavniki pobratenega gasilskega društva Vodice in gasilskega društva Slovenj Gradec, s katerim dobro sodelujejo.

Po povorki gasilcev in pihalnega orkestra iz Murske Sobotice po Veržerskih ulicah je bila osrednja slovesnost pred vaškim domom. Udeležence je najprej pozdravil predsednik gasilskega društva Anton Ferenc, slavnostni govornik pa je bil Miran Blagovič, predsednik medobčinskega sveta ZSMS za Pomurje. V svojem nagovoru je med drugim poudaril, da ni naključno, da prav v Veržeru razvijajo prvi pionirski gasilski prapor kot simbol pionirjev gasilcev, pač pa zato, ker prav v gasilskem društvu Veržer že vrsto let namenljajo posebno skrb vključevanju mladih v gasilske vrste. Delal je tu-

di: «Simboli bo pionir z delom in organiziranim koriščenjem prostega časa navezan na krajevno skupnost. Simboli bo tudi kasneje čutil, kako ji pripada.» V nadaljevanju svojega govora pa je Miran Blagovič tudi spregovoril o ljudski in družbeni samozastiti kot pomembnem dejavniku naše samoupravne družbe in kjer imajo mladi pomembno mesto. Predstavniki pokrovitelja KZ Križevci je nato razvil pionirski gasilski prapor, ki je prvi v Pomurju. Ob tej priliki so tudi izvedli kulturni program, v katerem so sodelovali soboška godba na pihala, mladinski pevski zbor in recitatorji osnovne šole iz Veržerja.

F. Maučec

Krajevni in kmečki praznik

Stari in prekaljeni kosci so jih ocenjevali, mladi pa že dokazali, da mnogo ne zaostajajo več za njimi na tekmovalju v klepanju kos, eni izmed najuspešnejših tekem na že 4. kmečkem prazniku v Gradišču v Slovenskih goricah, ki pa so ga člani tamkajšnjega turističnega društva že drugič združili s praznikom te KS, v spomin na precejšnjo bogato preteklost tega kraja med NOB.

Sicer pa je bila nedeljska prireditev le vrhunec že večdnene praznovanja krajevnega praznika krajevne skupnosti, ki obsega osem slovenskogoriških vasi, v katerih prebiva okrog 2200 kranjancov. Prej so se že zvrstila športna tekmovanja.

Klepači kos pa niso bili edini, ki so se predstavili na nedeljskem kmečkem prazniku. Ves dan sta bili na ogled dve vzorno pripravljene razstavi. Na eni so se predstavili lovci s primeri ustrelenih

živali iz domačih lovišč, in sicer LD Dobrava, na drugi pa gobarji ob strokovni pomoči mariborske gobarske družine. Popoldne pa sta bili na programu še dve zanimivi in za številne obiskovalce praznika nadvse zabavni prireditvi: tekmovalje v štafetnem teku z bučami in vlečenje vrvi, v katerem so sodelovali posamezniki komunalni odbori iz vasi, ki sestavljajo to krajevno skupnost.

Za vse krajanje, posebno za kmečke živelj, ki v tej krajevni skupnosti prevladuje, pa je bil največji dogodek in pridobitev otvoritev novih prostorov KZ Lenart v Zgornji Senarski. Minuli dvakratni praznik v Gradišču v Slovenskih goricah pa žal ni dočkal pričetka obratovanja nove telefonske centrale z 20 priključki, kot je bilo predvideno. Ta pa bo pričela delovati te dni.

V. Pavco

inles kombiva